

Božia láska a spravodlivosť

**BIBLICKÉ
ŠTÚDIUM
1/2025**

ZLACNENÉ KNIHY

John B. Youngberg, Millie Youngbergová, Wes Youngber

Vyhraj život – Štart

Na ceste za zdravím a uzdravením

Úvodná kniha série Vyhraj život vedie čitateľov k ujasneniu si svojich priorit a vyváženiu práce a odpočinku, času na blízkych a miery povinností, ktoré nám prináša život.

160 strán, 17 x 24 cm, viaz.

cena 6,- €

John B. Youngberg, Millie Youngbergová, Wes Youngber

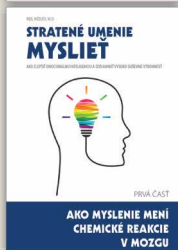
Vyhraj život – Bež vpred

Na ceste za zdravím a uzdravením

Druhá kniha série Vyhraj život prináša ďalšie inšpiratívne témy, ktoré majú úzky súvis s našim zdravím. Opäť sa týkajú nielen výživy, ale aj psychickej, duchovnej a sociálnej roviny ľudského života.

144 strán, 17 x 24 cm, viaz.

cena 6,- €

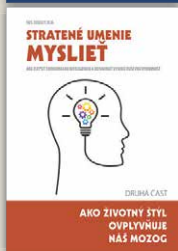
Neil Nedley, M.D.

Stratené umenie myslieť

Ako zlepšiť emocionálnu inteligenciu a dosiahnuť vysokú duševnú výkonnosť
Prvá časť – Ako myslenie mení chemické reakcie v mozgu

164 strán, 17 x 24 cm, viaz.

cena 8,- €

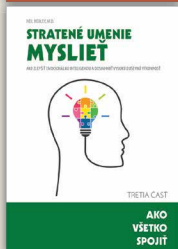
Neil Nedley, M.D.

Stratené umenie myslieť

Ako zlepšiť emocionálnu inteligenciu a dosiahnuť vysokú duševnú výkonnosť
Druhá časť – Ako životný štýl ovplyvňuje náš mozog

224 strán, 17 x 24 cm, viaz.

cena 8,- €

Neil Nedley, M.D.

Stratené umenie myslieť

Ako zlepšiť emocionálnu inteligenciu a dosiahnuť vysokú duševnú výkonnosť
Tretia časť – Ako všetko spojiť

120 strán, 17 x 24 cm, viaz.

cena 8,- €

Dobrovoľný príspevok na prípravu online materiálov Biblického štúdia sobotnej školy

Príprava online materiálov Biblického štúdia sobotnej školy je rovnako nákladná ako pri ich tlačenej verzii. Dobrovoľný príspevok na ich podporu môžete zaslať na:

Účet: SK94 8330 0000 0025 0034 1599

Variabilný symbol: 6050

Špecifický symbol: 1

Text pre príjemcu: Príspevok na redakčné práce BU

Božia láska a spravodlivosť

**BIBLICKÉ
ŠTÚDIUM
1/2025**

OBSAH

Úvod	3
1. Boh miluje slobodne	5
2. Zmluvná láska.....	12
3. Môžeme niečím potešiť Boha?.....	19
4. Vášnivý a súcitný Boh.....	26
5. Hnev Božej lásky.....	33
6. Boh miluje spravodlivosť.....	40
7. Problém zla	47
8. Slobodná vôľa, láska a Božia prozreteľnosť.....	54
9. Vesmírny spor	61
10. „Pravidlá hry“.....	68
11. „Čo som ešte mal urobiť?“	75
12. Dve najväčšie prikázania: Láska a spravodlivosť.....	82
13. Láska je naplnením Zákona	89

Biblické štúdium – 1. štvrtrok 2025

Božia láska a spravodlivosť

Autor: John C. Peckham

Foto: shutterstock images

Vydal Advent-Orion, s. r. o.

Šafárikova 9, 038 61 Vrútky

pre Cirkev adventistov siedmeho dňa

Londýnská 30, 120 00 Praha 2 – Vinohrady

Vytlačil FORK Martin

ISSN 1335-1265 MK SR 1261/95

BOH LÁSKY A SPRAVODLIVOSTI

Boh je láska. Hovoria to verše 1Ján 4,8.16 a túto skutočnosť dosvedčuje celá Biblia. Kresťanská viera sa sústreďuje na Boží charakter lásky. Láska je podstatou toho, kto je Boh, centrom všetkého, čomu veríme, a mala by byť podstatou všetkého, čo robíme. Preto spôsob, akým chápeme lásku, ovplyvňuje aj celú našu vieru a všetko naše konanie. Ak je napríklad niekto presvedčený, že Božiu lásku si treba zaslúžiť, bude zrejme vychádzať z predpokladu, že ho Boh nemiluje, pretože je hriešnik a je nehodný Jeho lásky. A ak si to isté myslí aj vo vzťahu k ostatným – teda že si musia lásku zaslúžiť –, je to hotový recept na katastrofu.

Spôsob, akým rozumíme podstate Božej lásky, má obrovské dôsledky pre našu vieru a naše skutky. Čo je však láska? Ak požiadate desiatich ľudí, aby definovali lásku, zrejme dostanete desať rôznych odpovedí. Aj medzi kresťanmi koluje veľa mýtov a nedorozumení o Božej láske.

Kresťania ponúkajú rôznorodé odpovede na nasledovné otázky:

Je pravda, že Božia láska iba dáva, ale nikdy neprijíma? Je Božia láska len obetavá, alebo sa Boh môže tešiť z ľudí a mať v nich zalúbenie? Je Božia láska emocionálna? Naozaj sa Boh zaujíma o ľudí? Môžeme Božiu lásku odmietnuť? Môžeme prísť o Božiu lásku? Vstupuje Boh do vzťahu lásky so svojím stvorenstvom a zasa z neho vystupuje? Je hnev nezlučiteľný s láskou? Ako spolu súvisia láska a spravodlivosť? Ak je Boh láska, prečo je na tomto svete tak veľa zla? Môžu ľudia milovať tak, ako to robí Boh? Ak áno, ako by to vyzeralo?

Odpovede na niektoré z týchto otázok sa môžu zdať zrejmé, ale v prístupe kresťanov k Božej láske sa môžu líšiť. A mnohé odpovede, ktoré sa niekedy považujú za zrejmé, sa pri bližšom skúmaní ukážu ako nezlučiteľné s tým, čo učí o Božej láske Písmo.

Na tieto otázky neodpovieme naraz. Počas nášho štúdia však budeme na tieto a podobné otázky hľadať spoločne odpovede. A uvidíme, že Božia láska je oveľa väčšia, než by sa nám mohlo zdať. Božia láska, ako je predstavená v Písme, presahuje myšlienky, ktoré za „lásku“ považuje väčšina dnešného sveta. V nasledujúcich týždňoch sa podrobnejšie pozrieme na niektoré z najvýznamnejších a najkrajších aspektov Božej lásky, ktoré nám zjavuje Biblia.

Pri našom štúdiu tiež uvidíme neoddeliteľné prepojenie Božej lásky a spravodlivosti. Boh Biblie miluje spravodlivosť (pozri napríklad Iz 61,8). Biblia nám ukazuje, že Božia láska a spravodlivosť sú natoľko prepojené, že jedna bez druhej nemôžu existovať. Pretože Boh je láska, je hlboko znepokojený nespravodlivosťou a utrpením v tomto svete. Preto sa Boh stotožňuje s utláčanými a trpiacimi a ochotne vstupuje do sveta bolesti a žiaľu, ktoré v stvorení spôsobilo zlo. On sám trpí najviac zo všetkých, a to až tak, že samotný Boh je najväčšou obeťou zla.

V celej Biblii je Boh opakovane zarmútený a strápený zlom a utrpením, pretože miluje každého človeka viac, než si dokážeme predstaviť. Hĺbku Božej lásky môžeme vidieť

v Kristovom náreku nad svojím ľudom, keď povedal: „Jeruzalem, Jeruzalem, ktorý zabíjaš prorokov a kameňuješ tých, čo boli poslaní k tebe! Koľko ráz som chcel zhromaždiť tvoje deti, ako sliepka zhromažďuje svoje kuriatka pod krídla, a nechceli ste!“ (Mat 23,37)

Boh Biblie, ktorý je Láska, je v Písme často vykresľovaný ako zlomený a zarmútený odmietnutou a stratenou láskou. Celý príbeh Písma hovorí o tom, čo Boh urobil a robí, aby obnovil lásku vo všetkých oblastiach vesmíru. Toto a ešte oveľa viac je témou lekcii tohto štvrtého.

John C. Peckham je redaktorom časopisu Adventist Review. V čase vzniku týchto úloh bol profesorom teológie a kresťanskej filozofie na Teologickom seminári Cirkvi adventistov siedmeho dňa na Andrews University.

Za materiály na štúdium sobotnej školy je zodpovedné Oddelenie sobotnej školy pri Generálnej konferencii Cirkvi adventistov siedmeho dňa a Oddelenie sobotnej školy pri Česko-Slovenskej únii. Text materiálov bol pri preklade upravený podľa pravidiel dohodnutých s Oddelením sobotnej školy pri Generálnej konferencii.

BOH MILUJE SLOBODNE

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

2Moj 33,15–22; Oz 14,2–5; Zj 4,11; Ján 17,24; Mat 22,1–14; Ján 10,17.18

ÚVODNÝ TEXT

Vyliečim ich odpadnutie, budem ich slobodne milovať, lebo sa odvrátil od nich môj hnev. (Oz 14,5)

Hoci Peter trikrát zaprel Ježiša, presne ako to Kristus predpovedal (Mat 26,34), týmito zapretiami sa príbeh neskončil. Po vzkriesení sa Ježiš opýtal Petra: „Šimon, syn Jána, miluješ ma väčší ako títo?“ Odpovedal mu: „Áno, Pane, ty vieš, že ťa mám rád.“ Ježiš mu povedal: „Pas moje baránky!“ Opýtal sa ho znova, po druhý raz: „Šimon, syn Jána, miluješ ma?“ A on odpovedal: „Áno, Pane, ty vieš, že ťa mám rád.“ Ježiš mu povedal: „Pas moje ovce!“ Spýtal sa ho aj tretí raz: „Šimon, syn Jána, máš ma rád?“ Peter sa zarmútil, že sa ho po tretí raz pýtal: „Máš ma rád?“ a odpovedal mu: „Pane, ty vieš všetko, ty dobre vieš, že ťa mám rád.“ Ježiš mu povedal: „Pas moje ovce!“ (Ján 21,15–17) Tak ako Peter trikrát zaprel Ježiša, Ježiš – prostredníctvom kľúčovej otázky: „Miluješ ma?“ – Petra trikrát uzdravil (obnovil).

Akokoľvek sa naše životné okolnosti môžu líšiť od Petrových, princíp je v mnohom rovnaký. Otázka, ktorú Ježiš položil Petrovi, je tou najdôležitejšou otázkou, ktorú tu a teraz kladie Boh každému z nás: *Miluješ ma?*

Všetko závisí od našej odpovede na túto otázku.

OSNOVA LEKCIE

V prvej lekcii tohto štvrtroka sa zameriame na skutočnosť, že Biblia predstavuje Božiu lásku k hriešnemu svetu ako Jeho slobodnú, dobrovoľnú voľbu. A tak ako sa Boh slobodne rozhodol milovať nás (aj keď nemusel), dáva aj nám príležitosť rozhodnúť sa, či mu túto lásku budeme opätovať (aj keď nemusíme).

- 2Moj 33,15–22: Božia slobodná láska ako základ Jeho charakteru (nedeľa)
- Iz 14,2–5: Božie dobrovoľné rozhodnutie milovať „navzdory“ (pondelok)
- Zj 4,11; Ž 33,6; Ján 17,24: Božie rozhodnutie milovať hriešnikov (utorok)
- Mat 22,1–14: My a naša sloboda voľby (streda)
- Ján 10,17.18; Gal 2,20: Naša láska ako odpoveď na Božiu lásku (štvrtok)

VIAC, NEŽ BY SA OČAKÁVALO

17Hospodin povedal Mojžišovi: „Aj to, o čo si prosil, urobím, lebo si získal moju priazeň a poznám ťa podľa mena.“ **18**On však povedal: „Ukáž mi svoju slávu!“ **19**Hospodin mu povedal: „Ukážem ti všetku svoju dobrotu a vyslovím pred tebou svoje meno Hospodin. Zmilujem sa, nad kým sa chcem zmilovať, a zľutujem sa, nad kým sa chcem zľutovať.“ (2Moj 33,17–19)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Boh sa nás nielen pýta: „Miluješ ma?“, ale On sám miluje každého človeka a robí to slobodne. Je to tak. Boh miluje slobodne, dobrovoľne teba, mňa a každého iného človeka – a to viac, ako si vieme predstaviť. Túto lásku poznáme podľa toho, ako konal v dejinách svojho ľudu.

Prečítaj si text 2Moj 33,15–22. Uvažuj o kontexte týchto veršov a príbehu, v ktorom sa objavujú. Čo prezrádza táto pasáž, najmä 19. verš, o Božej vôli a láske?

Všetko sa zdalo stratené. Krátko po úžasnom Hospodinovom vyslobodení Izraelitov z egyptského otroctva sa Boží ľud vzbúril a začal uctievať zlaté teľa. Keď Mojžiš zostúpil z vrchu a videl, čo ľudia urobili, hodil tabuľky s Desatorom na zem a rozbil ich. Ľud stratil akékoľvek právo na zmluvné privilégiá a pozhnanania, ktoré mu Boh zo svojho vlastného slobodného rozhodnutia udelil. Hospodin sa však aj tak dobrovoľne rozhodol s Izraelitmi pokračovať v zmluvnom vzťahu a žehnať im – napriek ich nehodnosti.

Hospodin hovorí: „Zmilujem sa, nad kým sa chcem zmilovať, a zľutujem sa, nad kým sa chcem zľutovať.“ (2Moj 33,19) Tieto slová sú často nesprávne chápané tak, že Boh sa *svojoľne* rozhoduje byť voči niektorým milosrdný a milostivý, kým voči iným nie. Kontext však nijako nenaznačuje, že by Boh hovoril, že k niektorým bude *svojoľne* láskavý a súcitný a k iným nie. Takto Boh nekoná, na rozdiel od tých teologických smerov, podľa ktorých Boh niektorých predurčuje, aby boli zatratení a čelili večnému odsúdeniu.

Čo tu teda Hospodin vyjadruje? Boh v podstate vyhlasuje, že ako Stvoriteľ všetkého má právo a právomoc *slobodne* udeľovať milosť a súcit aj tým ľuďom, ktorí si to ani trochu (alebo dokonca vôbec) nezaslúžia. A koná tak aj v tejto konkrétnej situácii, keď sa voči Nemu ľudia vzbúрили a uctievali zlaté teľa. Hospodin udeľuje Izraelitom, svojmu ľudu, milosrdenstvo, aj keď si to nezaslúžili. Toto je jeden z mnohých prípadov, keď Boh prejavuje svoju lásku a robí to nad rámec akýchkoľvek rozumných očakávaní. Je to dobrá správa pre každého z nás!

APLIKÁCIA ■ Akými spôsobmi ti Boh zjavuje a prejavuje svoju lásku, dokonca aj nad to, čo si sám vieš predstaviť?

NEOPÄTOVANÁ LÁSKA

²Vrát' sa, Izrael, k Hospodinovi, svojmu Bohu, veď si sa potkýnal na vlastnej vine! ³Vezmite so sebou slová a vráťte sa k Hospodinovi, povedzte mu: „Odpusť nám každú vinu, vezmi všetko, čo je dobré, a my zaplatíme ovocím našich perí. ⁴Asýria nás nezachráni. Nebudeme jazdiť na koňoch a nepovieme už dielu našich rúk: ‚Naši bohovia!‘, lebo v tebe je zľutovanie nad sirotou.“ ⁵„Vyliečim ich odpadnutie, budem ich slobodne milovať, lebo sa odvrátil od nich môj hnev.“ (Oz 14,2–5)

Výrazný príklad Božej lásky k padlému ľudstvu sa nachádza v príbehu proroka Ozeáša. Boh prorokovi prikázal: „Vezmi si smilnú ženu a maj deti zo smilstva, lebo krajina strašne smilní, odvrátila sa od Hospodina.“ (Oz 1,2) Ozeáš a jeho neverná manželka mali byť živými príkladmi naučenia o tom, že Boh miluje svoj ľud aj napriek nevernosti a duchovnému smilstvu Izraela. Ide teda o príbeh o Božej slobodnej láske voči tým, ktorí si takúto lásku nezaslúžia.

Aj napriek Božej vernosti a láske sa ľudia proti Nemu opakovane búrili. Preto Písmo opakovane opisuje Boha ako milujúceho partnera, ktorému manželka neopäťuje Jeho lásku. Dokonale a verne miloval svoj ľud. Izraeliti Ním však pohrdali a slúžili iným bohom, hlboko Ho zarmucovali a vzťah s Hospodinom ničili tak, až sa to zdalo byť nenapraviteľné.

Čo hovoria úvodné verše (Oz 14,2–5) o Božej nechvejnej láske k Jeho ľudu?

Po opakovanej vzbure svojho ľudu Hospodin vyhlasuje: „Vyliečim ich odpadnutie, budem ich slobodne milovať.“ (Oz 14,5) Výraz „slobodne“ v slovnom spojení „budem ich *slobodne* milovať“ je prekladom hebrejského slova (*nedava*), ktoré evokuje predstavu niečoho, čo je *dobrovoľné*, čo sa deje na základe slobodného rozhodnutia. Ide o ten istý výraz, ktorý sa používa pre dobrovoľné obete a dary v kontexte svätyňovej služby (pozri napríklad 2Moj 35,29; 36,3; 4Moj 29,39).

U Ozeáša (ale aj v ostatných príbehoch Písma) Boh prejavuje svojmu ľudu úžasnú oddanosť a ohromujúci súcit. Aj keď Izraeliti išli opakovane za inými „milencami“ a zdanlivo nenapraviteľne porušili zmluvný vzťah s Bohom, On ich zo svojej slobodnej vôle naďalej obdarovával veľkou láskou. Ľudia si nezaslúžili Božiu lásku. Odmietli ju a prišli o akýkoľvek oprávnený nárok na ňu. Napriek tomu ich Boh naďalej obdarovával láskou bez akéhokoľvek morálneho či iného nátlaku. Písmo dôsledne ukazuje Božiu lásku ako slobodnú a dobrovoľnú.

- **Mnohí ľudia považujú Boha za vzdialeného a tvrdého vládcu a sudcu. Aký vplyv má na tvoje vnímanie Boha obraz, v ktorom je Boh predstavený ako opovrhovaný, zarmútený a neopätovaný milenec neverného manželského partnera? Ako to mení tvoj vzťah k Bohu?**

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

LÁSKA ZADARMO

Hoden si, Pane a Bože náš, prijať slávu, česť i moc, lebo ty si stvoril všetky veci a z tvojej vôle boli a sú stvorené. (Zj 4,11)

Hospodinovým slovom boli utvorené nebesia a dychom jeho úst všetky ich zástupy. (Ž 33,6)

Otče, chcem, aby aj tí, ktorých si mi dal, boli so mnou tam, kde som ja; aby videli moju slávu, ktorú si mi dal, pretože si ma miloval ešte pred stvorením sveta. (Ján 17,24)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Boh pokračoval v preukazovaní svojej lásky Izraelitom aj napriek opakovaným vzburám, ktorých sa národ dopúšťal. Táto láska bola zdarma a vychádzala zo zvrchovaného rozhodnutia Boha. A nielen to. Boh slobodne dáva svoju lásku aj nám, hoci sme tiež hriešnici. Božiu lásku si nezaslúžime a nikdy sa o prejavy Božej lásky nemôžeme nijako pričiniť. A naopak, Boh nás „nepotrebuje“. Boh Biblie nič nepotrebuje (Sk 17,25). Božia láska k tebe, ku mne a ku všetkým ľuďom má svoj pôvod jedine v Jeho vlastnej vôli.

Porovnaj verše Zj 4,11 a Ž 33,6. Čo sa z týchto textov dozvedáme o Božej slobode vo vzťahu k stvoreniu?

Boh stvoril tento svet slobodne. A preto je hodný všetkej slávy, cti a moci. Boh nepotreboval stvoriť žiadny svet. Už pred založením sveta sa tešil zo vzťahu lásky, ktorý existoval v Božstve.

Čo sa z úvodného textu Ján 17,24 dozvedáme o Božej láske predtým, ako existoval svet?

Boh nepotreboval stvorené bytosti ako predmet svojej lásky. Ale v súlade so svojím charakterom lásky sa Boh rozhodol stvoriť svet a vstúpiť do milostného vzťahu so svojím stvorenstvom.

Boh nielenže slobodne, dobrovoľne stvoril tento svet ako dar svojej štedrej lásky, ale aj naďalej slobodne miluje ľudí, dokonca aj po tom, čo ľudia padli do hriechu v Edene, a dokonca aj po tom, čo hrešíme my osobne.

Po páde v Edene nemali Adam a Eva právo ďalej žiť a prijímať Božiu lásku. Ale Boh, ktorý „všetko udržuje svojím mocným slovom“ (Heb 1,3), vo svojej veľkej láske a milosti a vo svojom nesmiernom milosrdenstve udržiava životy stvorených bytostí a vytvoril spôsob, ako v láske opäť zmieriť ľudstvo so sebou. A toto zmierenie sa týka aj nás.

APLIKÁCIA

■ **Čo nám o Božej láske a o Jeho charaktere hovorí skutočnosť, že On naďalej rozdáva lásku svetu, napriek jeho mravnej skazenosti a hriešnosti? Ako by nás táto skutočnosť mala viesť k tomu, že Ho budeme z vďačnosti milovať?**

MNOHÍ SÚ POVOLANÍ, ALE MÁLO JE VYVOLENÝCH

¹Ježiš im znova hovoril v podobenstvách: ²„Nebeské kráľovstvo sa podobá kráľovi, ktorý vystrojil svadbu svojmu synovi. ³Poslal sluhov, aby zavolali pozvaných na svadbu. Tí však nechceli prísť. ... ⁸Potom povedal svojim sluhom: „Svadba je pripravená, ale pozvaní jej neboli hodní. ⁹Chodte teda na rázcestia a koho nájdete, toho pozvite na svadbu.“ ¹⁰Sluhovia vyšli na cesty a zhromaždili všetkých, ktorých našli, zlých aj dobrých, a svadobná sieň sa naplnila hodovníkmi. ... ¹⁴„Lebo je veľa povolaných, ale málo vyvolených.“ (Mat 22,1–3.8–10.14)

Boh nielenže miluje ľudí zo svojej slobodnej vôle, ale ich aj pozýva, aby oni milovali Jeho. To, že Boh nám dáva možnosť slobodne sa rozhodnúť, či prijmem alebo odmietneme Jeho lásku, je zjavné (okrem iného) v Kristovom podobenstve o svadobnej hostine.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Prečítaj si text Mat 22,1–14. Ako rozumieš tomuto podobenstvu?

V Kristovom podobenstve o svadobnej hostine kráľ organizuje svadbu pre svojho syna a poslieda svojich sluhov, aby „zavolali pozvaných na svadbu“ (Mat 22,2). „Tí však nechceli prísť.“ (Mat 22,3) Kráľ opakovane poslieda svojich sluhov, aby zavolali pozvaných, ale tí ignorovali jeho volanie a čo bolo ešte horšie, niektorí pozvaní pochytili sluhov a zabili ich (Mat 22,4–6).

Neskôr, keď sa kráľ vysporiadal s vrahmi svojich sluhov, povedal: „Svadba je pripravená, ale pozvaní jej neboli hodní. Chodte teda na rázcestia a koho nájdete, toho pozvite na svadbu.“ (Mat 22,8.9) Potom nasleduje ďalšia epizóda, keď bol zo svadby vyhodенý človek bez svadobného rúcha, pretože bez rúcha od kráľa sa nikto nesmel hostiny zúčastniť. A napokon Ježiš uzatvára podobenstvo záhadným, no veľmi dôležitým vyjadrením: „Lebo je veľa povolaných, ale málo vyvolených.“ (Mat 22,14)

Ako rozumieť týmto slovám? Tí, ktorí sú „povolaní“ a „vyvolení“, sú tí, čo prijali Kráľovo pozvanie na svadbu. Slová preložené v podobenstve ako „pozvaný“ a „pozvať“ vychádzajú z gréckeho slovesa *kaleó* (volať, povolať, pozvať). Takých je podľa Ježiša veľa. Ako sa z „pozvaného“ stáva „vyvolený“ (gr. *eklektos*)? Jediný spôsob, ako sa z „pozvaného“ môže stať „vyvolený“, je, či tento človek slobodne, dobrovoľne prijme doručené pozvanie.

V skutočnosti Boh *povoláva* (čiže *pozýva*) na svadobnú hostinu *všetkých* (Roh.; Mat 22,9). Každý z nás však môže odmietnuť Božiu lásku. Sloboda je nevyhnutnou súčasťou lásky. Boh nikdy nikomu nebude svoju lásku vnucovať. A nech to znie akokoľvek smutno, pravdou je, že vzťah lásky s Bohom môžeme naozaj odmietnuť.

„Vyvolení“ sú tí, ktorí pozvanie prijímajú. Pre tých, ktorí milujú Boha, Boh pripravil niečo oveľa úžasnejšie, než si vôbec dokážu (a než si dokážeme aj my sami) predstaviť. Podstatou toho, o čom sme hovorili, je láska a sloboda, ktorá je neoddeliteľnou súčasťou lásky.

- Čo v tvojom živote ukazuje na skutočnosť, že si prijal pozvanie na svadbu a že si sa odel do náležitého odevu?

APLIKÁCIA

UKRIŽOVANÝ PRE NÁS

17Otec ma preto miluje, že dávam svoj život, aby som ho opäť prijal. **18**Nik mi ho neberie, ja ho dávam sám od seba. Mám moc dať ho a mám moc zasa ho prijať. Taký príkaz som dostal od svojho Otca.“ (Ján 10,17.18)

Už nežijem ja, ale žije vo mne Kristus. A život, ktorý teraz žijem v tele, žijem vo viere v Božieho Syna, ktorý ma miloval a vydal seba samého za mňa. (Gal 2,20)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Boh pozýva každého človeka do vzťahu lásky s Ním. Ale len tí, ktorí toto pozvanie slobodne prijímú, môžu sa tešiť z večných dôsledkov ich rozhodnutia. Ako je vidieť v podobenstve o svadobnej hostine, mnohí z tých, ktorých kráľ pozval, „nechceli prísť“ (Mat 22,3).

Preto krátko pred Kristovým ukrižovaním zaznieva Jeho nárek: „Jeruzalem, Jeruzalem, ktorý zabíjaš prorokov a kameňuješ tých, čo boli poslaní k tebe! Kolko ráz som chcel zhromaždiť tvoje deti, ako sliepka zhromažďuje svoje kuriatka pod krídla, a nechceli ste!“ (Mat 23,37) Kristus chcel Izraelitov zhromaždiť, ale oni nechceli. Grécke sloveso *theló*, vo význame „chcieť“ (ale aj „túžiť“), hovorí nielen o Kristovej túžbe spasiť ľudí, ale aj o tom, že oni nechcú byť spasení (rovnaký výraz sa nachádza aj v Mat 22,3).

Kristus však išiel na kríž – za týchto ľudí a aj za nás. Úžasná láska! Kým ľudský hriech si zaslúži smrť, sám Boh (v Kristovi) zaplatil cenu a vytvoril spôsob, ako napraviť narušený vzťah medzi nebom a zemou. Medzitým nám preukazuje svoju lásku. Tento neustály prejav Božej lásky je motivovaný jedine Jeho slobodným záväzkom milovať nás.

Aké poslanstvo si môžeš vziať z úvodných veršov (Ján 10,17.18; Gal 2,20)?

Na kríži, najväčšom prejave Božej lásky, vidíme Krista, ktorý sa za nás vydal zo svojej slobodnej vôle. Kristus položil život „sám od seba“. Nikto Mu nezobral život; On ho daroval slobodne podľa plánu vykúpenia dohodnutého v nebi pred založením sveta.

„Plán nášho vykúpenia nebol len nejakým dodatočným rozhodnutím formulovaným po Adamovom páde. Bol *zjavením tajomstva od večných časov zamľčaného* (Rim 16,25). Bol zjavením zásad, ktoré sú od večnosti základom Božieho trónu. Boh s Kristom vedeli od počiatku, že satan odpadne a zvedie človeka do hriechu. Boh nedal podnet na existenciu hriechu, no predvídal ho a proti tejto strašnej skutočnosti urobil opatrenie. Jeho láska k svetu bola taká veľká, že zaslúbil dať svojho jediného Syna, *aby nezahynul, ale večný život mal každý, kto verí v neho* (Ján 3,16).“ (DA 22; CL 11)

APLIKÁCIA ■ Čo vypovedá o Kristovi skutočnosť, že On sám od seba „dáva svoj život“? V čom môže toto Jeho konanie ovplyvniť náš spôsob života?

PODNETY NA ZAMYSLENIE

V knihe *Kristove podobenstvá* si prečítajte kapitolu „V ústrety ženíchovi“ (COL 405–421; KP 328–340).

„Svet zahľadá temnota plynúca z nepochopenia Boha. Ľudia zaznávajú i jeho povahu. Predstavujú a vysvetľujú si ju nesprávne. Dnes treba hlásať Božie poslanstvo, ktoré posväčuje svojim vplyvom a zachraňuje svojou mocou. Ľuďom treba priblížiť Boží charakter. Do temnoty sveta musí preniknúť svetlo Božej slávy, svetlo jeho dobroty, milosti a pravdy.

O tomto diele píše prorok Izaiáš: *Vystúp na vysoký vrch, Sion, hlásateľ radostnej zvesti, hlasno zvolaj, Jeruzalem, hlásateľ radostnej zvesti! Hlasno volaj, neboj sa, povedz judským mestám: Ajhľa, Boh váš! Ajhľa, Hospodin, Pán prichádza s mocou, jeho rameno zasahuje: Hľa, jeho mzda je pri ňom a jeho odmena je pred ním.* (Iz 40,9.10)

Tí, čo očakávajú Ženícha, majú ľuďom povedať: *Hľa, váš Boh!* Posledné lúče milostivého svetla, posledné poslanstvo milosti, ktoré treba oznámiť svetu, v tom sa zjavuje Boží láskyplný charakter. Božie deti majú zjavovať slávu nebeského Otca a dosvedčiť svojim životom a povahou, čo pre nich vykonal Božia milosť.

Svetlo Slnka spravodlivosti, ktorým je Kristus, sa má prejaviť v dobrých skutkoch, v slovách pravdy a v posvätenom konaní.“ (COL 415.416; KP 335)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Horšie než myslieť si, že niet Boha, by bola predstava, že nás Boh nenávidí. V čom by bol náš svet iný, keby to bola pravda?
2. Prečo dnešný svet tak veľmi nerozumie, aký je Boží charakter? Ako by ste mohli ľuďom pomôcť, aby jasnejšie vnímali Boží charakter lásky?
3. Aké poslanstvo o Božom charaktere by sme dnes mali hlásať? Ako by ste vysvetlili toto poslanstvo niekomu, kto ešte nepozná realitu Božej lásky? Pokúste sa uviesť nejaké dôkazy, ktoré zjavujú realitu Božej lásky a Jeho úžasného charakteru.
4. Hovoriť o Božej láske je jedna vec. Zrkadliť a zjavovať túto lásku v našich životoch je niečo iné. Aké „skutky svätosti“ môžu ľuďom okolo nás odhaliť Božiu lásku?

Týždeň od 5. do 11. januára

ZMLUVNÁ LÁSKA

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

2Pet 3,9; 4Moj 7,6–9; Rim 11,22; 1Ján 4,7–20; Ján 15,12; 1Ján 3,16

ÚVODNÝ TEXT

Ježiš mu odpovedal: „Ak ma niekto miluje, bude zachovávať moje slovo a môj Otec ho bude milovať. A prideme k nemu a urobíme si u neho príbytok.“ (Ján 14,23)

Pri štúdiu Písma sa často spomína, že grécke slovo *agapé* opisuje lásku, ktorá je jedinečná pre Boha, kým iné výrazy pre lásku, ako napríklad *fileó*, sa vzťahujú na iné druhy lásky, ktoré však nedosahujú úroveň lásky *agapé*. Niektorí tiež tvrdia, že *agapé* sa týka jednostrannej lásky, ktorá iba dáva, ale nikdy neprijíma, lásky úplne nezávislej od reakcie človeka.

Pozorné štúdium Božej lásky v celom Písme však ukazuje, že takýto pohľad je mylný. Po prvé, grécky výraz *agapé* sa nevzťahuje len na Božiu lásku, ale aj na ľudskú lásku, dokonca niekedy aj nesprávne zameranú ľudskú lásku (2Tim 4,10). Po druhé, v celom Písme sa Božia láska opisuje aj rôznymi inými výrazmi ako *agapé*. Ježiš napríklad učil: „Ved' sám Otec vás miluje [*fileó*], lebo vy ste milovali [*fileó*] mňa a uverili ste, že som vyšiel od Boha.“ (Ján 16,27). Grécky výraz *fileó* sa tu používa nielen na vyjadrenie lásky ľudí k Bohu, ale aj lásky Boha k človeku. Vzťah *fileó* teda v žiadnom prípade nemožno vnímať ako akýsi menej významný druh lásky, pretože označuje aj samotnú lásku Boha k nám. Písmo tiež učí, že Božia láska nie je jednostranná, ale že vo svojej podstate je založená na vzťahu. Pre Boha je totiž nesmierne dôležité, či ľudia odzrkadľujú Jeho lásku späť k Nemu a k druhým ľuďom.

OSNOVA LEKCIE

V druhej lekcii sa bližšie pozrieme na Božiu lásku ako na obojsmerný vzťah, ktorý ponúka jedna strana z Božieho rozhodnutia, ale vyžaduje si aj reakciu a prijatie z druhej (našej) strany.

- Ž 145,9; 2Pet 3,9; Jer 31,3: Božia večná láska ku všetkým ľuďom (nedeľa)
- 5Moj 7,6–9: Božia láska potvrdená v zmluve (pondelok)
- Oz 9,15; Jer 16,5; Rim 11,22; Júda 1,21: Ľudská možnosť prijať alebo odmietnuť tento vzťah lásky (utorok)
- Mat 18,23–28: Nepochota človeka odovzdávať Božiu lásku druhým (streda)
- 1Ján 4,7–12: Láska k druhým ako odpoveď na Božiu lásku (štvrtok)

VEČNÁ BOŽIA LÁSKA

Hospodin je dobrotivý voči všetkým, zľutúva sa nad všetkými stvoreniami. (Ž 145,9)

Pán nemešká so svojim prislúbením, ako sa niektorí nazdávajú, že mešká, ale je zhovievavý, lebo nechce, aby niekto zahynul, ale chce, aby sa všetci dali na pokánie. (2Pet 3,9)

„Miloval som ťa večnou láskou, preto som ti zachoval priazeň.“ (Jer 31,3)

Písmo hovorí jasne: Boh miluje každého. O tejto pravde hovorí aj najznámejší verš Písma: „Veď Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodeného Syna, aby nik, kto verí v neho, ne zahynul, ale mal večný život.“ (Ján 3,16)

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Čo hovoria verše Ž 33,5 a Ž 145,9 o Božej milujúcej láskavosti a o Jeho súcite a milosrdenstve?

Niektorí ľudia si myslia, že na nich nie je nič, prečo by ich Boh mohol alebo mal milovať. Sú dokonca aj takí, čo sú presvedčení, že Boh môže milovať všetkých okrem nich. V Biblii však opakovane nachádzame veľmi jasné texty o tom, že Boh miluje každého človeka. Niet nikoho, koho by nemiloval. A pretože Boh miluje každého, chce tiež, aby bol každý spasený.

Čo hovoria tieto texty o Božej túžbe zachrániť každého človeka?

2Pet 3,9

1Tim 2,3.4

Ezech 33,11

Text nasledujúci po Ján 3,16 dodáva: „Lebo Boh neposlal Syna na svet, aby svet odsúdil, ale aby ho spasil.“ (Ján 3,17) Keby záležalo len na Bohu, každá ľudská bytosť by prijala Jeho lásku a bola by spasená. Boh však svoju lásku nikomu nevnucuje. Ľudia Ho môžu slobodne prijať alebo odmietnuť.

A aj keď niektorí Božiu lásku odmietajú, On ich nikdy neprestane milovať. Hospodin svojmu ľudu hovorí: „Miloval som ťa večnou láskou, preto som ti zachoval priazeň.“ (Jer 31,3) Na inom mieste Biblia opakovane zdôrazňuje, že Božia láska trvá naveky (pozri napríklad Žalm 136). Božia láska sa nikdy nepominie. Je večná. Pre nás môže byť náročné niečo také pochopiť. Nezriedka sa nám totiž stáva, že je pre nás ľahké nemilovať iných.

Ako by však ovplyvnilo náš život, keby sme sa ako jednotlivci naučili prežívať realitu Božej lásky? Keby sme mali osobnú skúsenosť s touto láskou, potom by to ovplyvnilo nielen náš život, ale aj náš postoj k druhým ľuďom.

- **Ak Boh miluje každého, znamená to, že musí milovať aj niektorých dosť biednych (či dokonca opovrhnutiahodných) ľudí. Pravdupovediac, na svete je nemálo naozaj zlých a podlých ľudí (a niekedy ich rady svojím správaním či svojimi postojmi môžeme – možno nechtiac – rozšíriť aj my). Čo nás Božia láska ku každému človeku učí o tom, aký postoj by sme mali mať k druhým?**

APLIKÁCIA

ZMLUVNÁ LÁSKA

‘Ved’ ty si svätý ľud Hospodina, svojho Boha. Hospodin, tvoj Boh, si ťa vyvolil, aby si bol jeho vlastným ľudom spomedzi všetkých národov, ktoré sú na povrchu zeme. ⁷Hospodin si vás zamiloval a vyvolil nie preto, že by ste boli početnejší než ostatné národy; ved’ medzi všetkými národmi vás bolo najmenej. ⁸Hospodin vás vyviedol mocnou rukou a vykúpil z domu otroctva, z ruky faraóna, egyptského kráľa, preto, že vás miloval a že zachováva svoju prisahu, ktorou sa zaviazal vašim otcom. ⁹Vedz teda, že len Hospodin, tvoj Boh, je Boh, verný Boh, ktorý do tisícého pokolenia zachováva zmluvu a priazeň tým, čo ho milujú a zachovávajú jeho prikázania. (5Moj 7,6–9)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Biblia často zobrazuje osobitný vzťah lásky Boha k nám pomocou rodinných alebo príbuzenských metafor. Medzi najčastejšie patria obrazy lásky medzi manželom a manželkou a obrazy lásky milujúcej matky k svojmu dieťaťu. Tieto metafory sa používajú najmä na zobrazenie osobitného vzťahu medzi Bohom a Jeho zmluvným ľudom. Ide o vzťah zmluvnej lásky, ktorý zahŕňa nielen Božiu lásku k svojmu ľudu, ale aj očakávania, že ľudia túto lásku prijímú a budú na oplátku milovať Jeho (a jeden druhého).

Čo hovorí úvodný text (5Moj 7,6–9) o vzťahu medzi Bohom uzatvárajúcim zmluvu a Božou milujúcou láskavosťou?

Verš 5Moj 7,9 opisuje zvláštny druh lásky, ktorú má Boh k svojmu zmluvnému ľudu. Je to vzťah, ktorý čiastočne závisí od toho, či Mu ľudia zostanú verní alebo nie. Božia láska síce podmienená nie je, ale zmluvný vzťah s Jeho ľudom áno. Hebrejské slovo *chesed* preložené v 5Moj 7,9 ako „priazeň“, „milosť“ (Roh.) alebo „láskavosť“ (SSV), je príkladom zmluvného aspektu Božej lásky (a nielen to). *Chesed* sa často používa na opis veľkosti Božieho milosrdenstva a Jeho dobroty a lásky. *Chesed* sa okrem iného vzťahuje na milujúcu láskavosť alebo neochvejnú lásku k druhému v rámci existujúceho vzájomného vzťahu lásky. Tiež iniciuje takýto vzťah s očakávaním, že aj druhá strana vo svojej reakcii prejaví takúto láskavosť.

V súvislosti s Bohom *chesed* vyjadruje, že Jeho priazeň je mimoriadne spoľahlivá, pevná a trvalá. Zároveň však platí, že prijímanie pozhnaní prameňacích z *chesed* je podmienené. Závisí totiž od ochoty Jeho ľudu poslúchať Boha a zachovávať svoju stranu vzťahu (pozri 2Sam 22,26; 1Kráľ 8,23; Ž 25,11; Ž 32,11; 2Kron 6,14).

Božia neochvejná láska je základom všetkých vzťahov lásky a my sa tejto láske nikdy nevyrovnáme. Boh nám nielen daroval existenciu, ale v Kristovi sa za nás slobodne vydal. „Nikto nemá väčšej lásky ako ten, čo svoj život kladie za svojich priateľov.“ (Ján 15,13) Niet pochyb, že najväčší prejav Božej lásky sa zjavil vtedy, keď sa Kristus „ponížil... a stal sa poslušným až na smrť, a to smrť na kríži“ (Fil 2,8).

APLIKÁCIA

- Akým spôsobom si môžeme uchovávať realitu Božej lásky v našich myšlienkach? Prečo je to dôležité?

PODMIENENÝ VZŤAH

Všetko ich zlo sa prejavilo v Gilgále, áno, tam som ich znenávidel. Pre skazenosť ich skutkov ich vyženiem zo svojho domu; viac ich nebudem milovať, všetci ich veľmoži sú tvrdošijní. (Oz 9,15)

Hospodin totiž hovorí toto: „Nevkroč do domu smútku, nechod' ta nariekať ani im nevyslov sústrasť, pretože som tomuto ľudu odobral svoj pokoj;“ znie výrok Hospodina, „aj milosť a zľutovanie. (Jer 16,5)

Uvedom si teda dobrotu a prísnosť Božiu, prísnosť voči tým, čo padli, ale dobrotu Božiu voči tebe, ak zotrvaš v tej добрote, lebo inak budeš aj ty odtáť. (Rim 11,22)

Udržujte sa v Božej láske a očakávajte milosrdenstvo nášho Pána Ježiša Krista pre večný život. (Oz 1,21)

Boh volá a pozýva každého človeka do dôverného vzťahu lásky s Ním (pozri Mat 22,1–14). Náležitou reakciou na takéto pozvanie je poslúchnutie Božieho príkazu milovať Boha a milovať druhých (pozri Mat 22,37–39). Či sa človek teší z prínosov vzťahu s Bohom, závisí od toho, či sa slobodne rozhodne prijať alebo odmietnuť Jeho lásku.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Čo hovoria úvodné texty (Oz 9,15; Jer 16,5; Rim 11,22; Júd 1,21) o tom, či možno dobrodenia Božej lásky odmietnuť, alebo o ne dokonca prísť?

V týchto a iných textoch je užívanie výhod vzťahu lásky s Bohom opakovane podmienené pozitívnou odpoveďou človeka na túto lásku. Napriek tomu by sme nemali skĺznuť do omylu, že Boh niekoho prestane milovať. Ako sme videli, Božia láska je večná. A hoci v Oz 9,15 Boh v súvislosti so skazenosťou svojho ľudu hovorí, „viac ich nebudem milovať“, je dôležité uvedomiť si, že neskôr v tej istej knihe Boh o svojom ľude vyhlasuje: „Budem ich slobodne milovať.“ (Oz 14,4) Text Oz 9,15 nemôže teda znamenať, že Boh úplne, navždy a definitívne prestane milovať svoj ľud. Ide skôr o odkaz na podmienenosť nejakej konkrétnej stránky alebo výhody plynúcej zo vzťahu s Bohom. A spôsob, akým odpovieme na Jeho lásku, je pre pokračovanie tohto vzťahu rozhodujúci.

„Kto prijal moje prikázania a zachováva ich, ten ma miluje. A kto mňa miluje, toho bude milovať aj môj Otec; aj ja ho budem milovať a zjavím mu seba samého.“ (Ján 14,21) Podobne Ježiš hovorí svojim učeníkom: „Veď sám Otec vás miluje, lebo vy ste milovali mňa a uverili ste, že som vyšiel od Boha.“ (Ján 16,27)

Tieto a ďalšie texty ukazujú, že zachovanie výhod spasiteľného vzťahu s Bohom závisí od toho, či prijmeme Božiu lásku (čo zahŕňa aj ochotu byť nositeľom tejto lásky). Neznamená to, že by Božia láska k nám niekedy prestala. Nemôžeme zabrániť slnku, aby svietilo, ale môžeme sa skryť pred jeho lúčmi. Podobne nemôžeme urobiť nič, aby sme zastavili večnú Božiu lásku, môžeme však odmietnuť vzťah s Bohom, a tak sa „odstrihnúť“ od toho, čo nám ponúka – a zo všetkého najviac od zaslúbenia večného života.

- **Akými spôsobmi môžu ľudia vidieť a zažívať realitu Božej lásky, nech už na ňu odpovedajú akokoľvek? Akým spôsobom odhaľuje príroda – aj napriek následkom hriechu – Božiu lásku?**

APLIKÁCIA

PRÍŠŤ O MILOŠŤ

Milovaní, milujme sa navzájom, lebo láska je z Boha a každý, kto miluje, narodil sa z Boha a pozná Boha. (1Ján 4,7)

My milujeme, lebo on nás miloval prvý. (1Ján 4,19)

²³Preto sa nebeské kráľovstvo podobá kráľovi, ktorý chcel účtovať so svojimi sluhami. ²⁴Keď začal účtovať, priviedli mu jedného, ktorý mu bol dlžný desaťtisíc talentov. ²⁵Pretože mu ich nemohol vrátiť, pán rozkázal predať jeho, jeho ženu, deti i všetko čo mal, a dlh splatiť. ²⁶Tu mu sluha padol k nohám a na kolenách ho prosil: „Pozhovej mi a všetko ti vrátim.“ ²⁷Pán sa nad sluhom zlutoval, prepustil ho a dlh mu odpustil. ²⁸Len čo ten sluha odišiel, stretol jedného zo svojich spolusluhov, ktorý mu bol dlžný sto denárov. Chytil ho, škrtil a volal: „Vráť, čo si dlžný!“ (Mat 18,23–28)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Božia láska je večná a vždy nezaslúžená. Ľudia ju však môžu odmietnuť. Máme možnosť prijať alebo odmietnuť Božiu lásku, ale len preto, že nás On slobodne miluje svojou dokonalou, večnou láskou skôr, než čokoľvek urobíme (Jer 31,3). Naša láska k Bohu je odpoveďou na to, čo sme dostali skôr, ako sme o to poprosili.

Prečítaj si text 1Ján 4,7–21 s osobitným dôrazom na verše 7 a 19. Čo sa z týchto veršov dozvedáme o dôležitosti Božej lásky?

Božia láska je vždy na prvom mieste. Ak by nás Boh nemiloval ako prvý, my by sme nemohli milovať Jeho. Kým nás Boh stvoril so schopnosťou milovať a byť milovaný, On sám je základom a zdrojom všetkej lásky. Môžeme sa však rozhodnúť, či Jeho lásku prijme a dovolíme, aby sa prejavila v našom živote. Táto skutočnosť je zobrazená v Kristovom podobenstve o nemilosrdnom sluhovi (pozri Mat 18,23–35).

V podobenstve môžeme vidieť, že sluha by nikdy nemohol splatiť svoj dlh. Podľa Matúša 18 sluha dlhoval svojmu pánovi päťtisíc talentov. Jeden talent predstavoval asi šesťtisíc denárov. A jeden denár zarobil robotník za deň práce (porovnaj s Mat 20,2). Priemerný robotník by teda potreboval šesťtisíc pracovných dní, aby získal jeden talent. Po započítaní dní voľna môžeme predpokladať, že obyčajný robotník by mohol pracovať tristo dní v roku, a teda zarobiť tristo denárov za rok. Takže priemernému robotníkovi by trvalo približne dvadsať rokov splatiť jeden talent (šesťtisíc denárov). Na získanie desaťtisíc talentov by tento robotník musel pracovať dvestotisíc rokov. Takýto dlh by sluha nemohol nikdy splatiť. Napriek tomu pán cítil súcit so svojim sluhom a dobrovoľne mu obrovský dlh odpustil.

Keď však sluha, ktorému jeho pán tak veľa odpustil, odmietol odpustiť oveľa menší dlh sto denárov jednému zo svojich spolusluhov a dal ho preto uvrhnúť do väzenia, pána sa zmocnil hnev a svoje milosrdné odpustenie odvolal. Sluha prišiel o lásku a odpustenie svojho pána. A hoci Boží súcit a Jeho milosrdenstvo sa nikdy nevyčerpajú, človek môže napokon odmietnuť Boží súcit a zriecť sa tak požehnania Jeho milosrdenstva.

APLIKÁCIA

■ **Čo Ježiš odpustil tebe? Čo ťa toto odpustenie stálo? Čo sa z toho môžeš naučiť o odpúšťaní druhým?**

„ZADARMO STE DOSTALI, ZADARMO DÁVAJTE“

⁷Milovaní, milujme sa navzájom, lebo láska je z Boha a každý, kto miluje, narodil sa z Boha a pozná Boha. ⁸Ten, kto nemiluje, nepozná Boha, pretože Boh je láska. ⁹Božia láska k nám sa prejavila v tom, že Boh poslal na svet svojho jednorodného Syna, aby sme skrze neho mali život. ¹⁰Láska je v tom, že nie my sme milovali Boha, ale že on miloval nás a poslal svojho Syna ako obeť zmierenia za naše hriechy. ¹¹Milovaní, keď si nás Boh tak zamiloval, aj my sa máme navzájom milovať. ¹²Boha nikto nikdy nevidel; ak sa navzájom milujeme, Boh ostáva v nás a jeho láska v nás dosiahla dokonalosť. (1Ján 4,7–12)

Tak ako sluha nikdy nemohol splatiť pánovi svoj dlh, ani my sa nikdy nemôžeme odplatiť Bohu za to, čo pre nás urobil. Nikdy a ničím si nemôžeme zaslužiť Božiu lásku. „No Boh dokazuje svoju lásku k nám tým, že Kristus zomrel za nás, keď sme boli ešte hriešni.“ (Rim 5,8) Aká úžasná láska! Ako hovorí verš 1Ján 3,1: „Pozrite, akú veľkú lásku nám daroval Otec, aby sme sa volali Božími deťmi.“

Čo by sme však mohli a mali urobiť, je odzrkadľovať druhým Božiu lásku, ako najlepšie môžeme a vieme. Ak sme dostali také veľké milosrdenstvo a odpustenie, o koľko viac by sme mali prejavovať súcit a odpustenie druhým! Pripomeňme si, že sluha prišiel o milosrdenstvo a odpustenie svojho pána, pretože ich nedokázal preukázať svojmu spolusluhovi. Ak skutočne milujeme Boha, neprestaneme odzrkadľovať Jeho lásku k druhým.

Čo nás uvedené texty učia o vzťahu medzi Božou láskou, našou láskou k Bohu a láskou k druhým?

Ján 15,12

1Ján 3,16

1Ján 4,7–12

Na myšlienku vo verši Ján 15,12 Ježiš nadväzuje slovami adresovanými jeho učeníkom: „Vy ste moji priatelia, ak robíte, čo vám prikazujem.“ (Ján 15,14) A čo im Ježiš prikázal? Ježiš učeníkom (a teda aj nám) okrem iného prikazuje milovať druhých tak, ako ich miloval On. Tu i na iných miestach nám Pán prikazuje milovať Boha a milovať sa navzájom.

Inými slovami, mali by sme uznať, že Boh nám odpustil nekonečne veľký dlh. Je to dlh, ktorý my sami nikdy nemôžeme splatiť a ktorý za nás splatil Ježiš na kríži. Preto by sme mali milovať a chváliť Boha a voči druhým prejavovať lásku a milosť. Ako hovorí Ježiš, veľa sa odpúšťa tomu, kto veľa miluje, ale: „Komu sa málo odpúšťa, ten málo miluje.“ (Luk 7,47) Každý z nás by si mal uvedomovať, koľko mu Boh odpustil, a mal by za to prejavovať vďačnosť.

Ak milovať Boha znamená milovať druhých, mali by sme naliehavo zdieľať posolstvo o Božej láske slovom aj skutkom. Mali by sme pomáhať ľuďom v ich každodennom živote tu a teraz. Mali by sme tiež byť sprostredkovateľmi Božej lásky a nasmerovať ľudí k Tomu, ktorý im ponúka zaslúbenie večného života v novom nebi a na novej zemi. Teda v úplne novom stvorení, ktoré bude odlišné od nášho sveta skazeného a spustošeného hriechom a smrťou, žalostným ovocím odmietnutia Božej lásky.

- Aké konkrétne kroky môžeš urobiť, aby sa tvoja láska k Bohu prejavila láskou k druhým? Čo by si dnes a v najbližších dňoch mohol urobiť, aby si ľuďom ukázal Božiu lásku a pozval ich, aby sa tešili z toho, čo znamená mať zaslúbenie večného života?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

PODNETY NA ZAMYSLENIE

V knihe *Cesta ku Kristovi* si prečítajte kapitolu „Prednosť modlitby“ (SC 93–104; CK 62–70).

„Oznám Bohu svoje radosti, žiale, starosti a obavy. Nebudeš ho tým obťažovať, ani ho neunavíš. Ten, ktorý vie o počte vlasov na tvojej hlave, nie je ľahostajný voči potrebám svojich detí. *Lebo Pán je milosrdný a ľútostivý.* (Jak 5,11) Naše žiale, ba už aj zmienka o nich, sa dotýkajú jeho láskavého srdca. Oznám mu všetko, čo ti znepokojuje myseľ. Nič nie je priveľké, aby to neuniesol, veď drží svety, ovláda všetky záležitosti vesmíru. Jeho pozornosti neuniká nijaká maličkosť, ktorá by nás mohla znepokojiť. Žiadna z našich skúseností nie je príliš temná, aby ju nepoznal a nieto takej spletitej situácie, aby ju nevedel rozuzliť. Nijaká pohroma nestihne ani najmenšie z jeho detí, nijaká úzkosť netiesni dušu, nijaká radosť neobveseluje, nijaká vrúcna modlitba nevychádza z úst, o čom by náš nebeský Otec nevedel a o čo by sa bezprostredne nezapájmal. *On uzdravuje skrúšených srdcom a obväzuje ich rany.* (Ž 147,3) Vzťah medzi Bohom a konkrétnym človekom je taký osobný a úplný, akoby na svete nebolo nikoho iného, o koho by sa mal starať a za koho by mal dať svojho milovaného Syna.“ (SC 100; CK 67.68)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. „Vzťah medzi Bohom a konkrétnym človekom je taký osobný a úplný, akoby na svete nebolo nikoho iného, o koho by sa mal starať a za koho by mal dať svojho milovaného Syna.“ (SC 100; CK 68) Akú útechu vám prináša táto myšlienka? Ako by sme mali žiť svoj život, keď sme si vedomí Božej blízkosti a starostlivosti? Ako sa môžeme naučiť žiť s realitou tohto úžasného zaslúbenia? Predstavte si, ako by vyzeral náš život, keby sme tomu každodenne verili.
2. Ako rozumiete slovám v Ž 103,17.18 v kontexte lekcie tohto týždňa? Čo tieto slová odhalujú o skutočnosti, že Božia láska je večná? Ako rozumiete tomu, že prednosti plynúce zo vzťahu s Bohom závisia od toho, či prijmeme Jeho lásku?
3. Akým spôsobom toto poznanie mení váš vzťah s Bohom? Ako to ovplyvňuje spôsob, akým premýšľate o bolesti a súžení iných?

MÔŽEME NIEČÍM POTEŠIŤ BOHA?

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Luk 15,11–32; Sof 3,17; Ef 5,25–28; Iz 43,4; Rim 8,1; Rim 5,8; Mar 9,17–29

ÚVODNÝ TEXT

V tvom strede je Hospodin, tvoj Boh, hrdina, čo zachraňuje, radostne nad tebou jasá, svojou láskou ťa tší, zvučne nad tebou plesá. (Sof 3,17)

Predstav si nasledujúci scenár: päťročné dieťa príde na *Deň otcov* za svojim otcom s darčekom zabaleným v pokrčenom a pokreslenom papieri a nadšene mu ho podá.

Predstav si, že mu otec povie: „Syn môj, tvoj darček ma nezaujíma. Vec sa má totiž tak, že mi nemôžeš dať nič, čím by si sa mi mohol zavďačiť. Nech mi dáš čokoľvek, mohol by som si to zaobstarať aj sám. A navyše, všetky tvoje darčeky sú buď kúpené za moje peniaze, alebo vyrobené z materiálov, za ktoré som zaplatil. Darček si teda nechaj. Nepotrebujem ho ani ho nechcem. Ale aj tak ťa milujem.“ Au, to by bolelo!

Ako by si zhodnotil reakciu tohto otca? Použil by si slová ako „bezcitný“, „chladný“ a „necitlivý“? Je to spôsob, akým odpovedá Boh na naše konanie? Existuje spôsob, akým sa môžeme Bohu zavďačiť? Môžeme urobiť niečo, čo by sa Bohu páčilo alebo čo by Ho potešilo? Akokoľvek je ťažké si to predstaviť, dokonca aj my ako padlé bytosti, skazené hriechom a náchylné na zlo, áno, aj my môžeme urobiť niečo, čo sa Bohu bude páčiť. Inými slovami, Boh sa na nás ani na dary, ktoré Mu prinášame, nepozera očami otca z úvodného príbehu. Naopak, svojím konaním môžeme Boha potešiť. Dá sa to však iba prostredníctvom Krista.

OSNOVA LEKCIE

Tretia lekcia nám pripomenie biblické svedectvá o Bohu, ktorý sa ako milujúci Otec dokáže radovať zo svojich detí napriek ich slabostiam a nedokonalostiam. Uvidíme, čo a prečo Mu prináša radosť a potešenie.

- Luk 15,11–32: Božia radosť z „návratu stratených synov“ (nedela)
- Sof 3,17: Božia radosť zo záchranu svojej „milovanej“ (pondelok)
- Iz 43,4; Ž 149,4; Prísł 15,8,9: Božia radosť v nás pochádza z Jeho lásky (utorok)
- 1Pet 2,4–6 a Heb 11,6: Božia radosť v nás pochádza z Jeho milosti v Kristovi (streda)
- Mar 9,21–25: Božia radosť z našej dôvery (štvrtok)

MÁME NEPREDSTAVITEĽNÚ CENU

¹⁷Vstúpil do seba a povedal si: „Koľko nádenníkov môjho otca má chleba nazvyš, a ja tu hyniem od hladu. ¹⁸Vstanem, pôjdem k svojmu otcovi a poviem mu: Otec, zhršiel som proti nebu aj proti tebe. ¹⁹Nie som viac hoden volať sa tvojím synom. Prijmi ma ako jedného zo svojich nádenníkov.“ ²⁰Vstal teda a šiel k svojmu otcovi. Ešte bol ďaleko, keď ho otec zbadal. Zľutoval sa nad ním, pribehol k nemu, hodil sa mu okolo krku a vybozkával ho. (Luk 15,17–20)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Ako sme videli v predchádzajúcej lekcii, neexistuje nikto – ani ten najhorší hriešnik alebo najhorší zločinec – koho by Boh nemiloval. Ľudia majú pre Boha väčšiu hodnotu, než si vieme predstaviť. Zároveň platí, že hriech sa Mu protiví, pretože nás miluje a vie, čo s nami hriech robí.

Prečítaj si Podobenstvo o stratenom synovi (Luk 15,11–32). Čo tento text odhaľuje o márnratnom synovi a čo o Božom súcite a Jeho láske? Aké varovanie prináša „starším synom“?

V Ježišovom podobenstve syn žiada svojho otca o predčasné vyplatenie dedičstva. Tým prakticky odmieta nielen otca, ale aj celú rodinu. Márnratný syn potom premrhá svoje dedičstvo a upadne do takej chudoby, že hladný závidí aj sviniam, ktoré krmili odpadkami. Keď si uvedomí, že sluhovia v dome jeho otca majú jedla viac než dost, rozhodne sa vrátiť domov v nádeji, že ho otec prijme ako sluhu.

To, čo nasleduje, je veľmi silné a pôsobivé. Niektorí otcovia by takého syna po návrate odmietli so slovami: „Vyplatil som ti dedičstvo, ty si sa zbalil a odišiel si. Viac už nemáš miesto pod mojou strechou.“ To by sa v danej kultúre javilo ako logický, dokonca rozumný postoj. V očiach niektorých ľudských rodičov zašiel syn príliš ďaleko na to, aby ho prijali späť domov.

Ale v podobenstve otec (predstavujúci samotného Boha) neodpovedá žiadnym z týchto spôsobov. Namiesto toho sa dozvedáme: „Ešte bol [syn] ďaleko, keď ho otec zbadal. Zľutoval sa nad ním, pribehol k nemu, hodil sa mu okolo krku a vybozkával ho.“ (Luk 15,20) Aj keď sa v tých časoch považovalo za nedôstojné, aby pán domu vybehol za niekým von, otec vo svojom veľkom súcite bežal v ústrety svojmu synovi. A čo je ešte prekvapujúcejšie, pozval ho späť, otvoril pre neho svoj dom a dokonca usporiadal slávnosť na jeho uvítanie. Otcovo konanie je obrazom veľkého Božieho milosrdenstva voči každému vzdorovitému človeku. Je tiež ukázkou radosti, ktorú má Boh z každého jedinca vracajúceho sa domov. Aký nádherný obraz Boha!

APLIKÁCIA

- **Pozoruhodná je reakcia staršieho syna. V čom bola táto reakcia „ľudská“ a „pochopiteľná“? Prečo tak veľmi túžime po „férovosti“? Čo nás príbeh druhého syna učí o tom, že ľudské predstavy o spravodlivosti nevystihujú hĺbku evanjelia a Božej lásky k nám?**

RADOSTNÉ JASANIE

V tvojom strede je Hospodin, tvoj Boh, hrdina, čo zachraňuje, radostne nad tebou jasá, svojou láskou ťa tší, zvučne nad tebou plesá. (Sof 3,17)

²⁵Muži, milujte svoje ženy tak, ako aj Kristus miloval Cirkev a vydal za ňu samého seba, ²⁶aby ju posvätil očistným kúpeľom vody a slovom; ²⁷aby si pripravil Cirkev slávnú, na ktorej niet poškvŕny ani vrásky, ani nič podobné, aby bola svätá a bez poškvŕny. ²⁸Tak aj muži majú milovať svoje ženy ako vlastné telá. Kto miluje svoju ženu, miluje samého seba. (Ef 5,25–28)

Aj keď je pre nás ťažké si to predstaviť, pre Boha majú všetci ľudia nezmeraťelnú hodnotu, a preto sa raduje zo záchranu každého jedného človeka.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Ako nám úvodný verš (Sof 3,17) pomáha lepšie pochopiť podobenstvo o márnotratom synovi?

Tento verš veľmi jasne zdôrazňuje Božiu radosť nad svojim vykúpeným ľudom. V tomto jedinom verši sa nachádzajú takmer všetky hebrejské slová pre radosť a potešenie. Je to ako keby žiadny z výrazov sám osebe nepostačoval na opis veľkosti Božej radosti v deň záchranu.

Všimnime si, kde sa podľa tohto verša Boh nachádza – je v „strede“ svojho ľudu. Zmierenie, ktoré vzniká zo vzťahu lásky, sa pretavuje do bezprostrednej Božej prítomnosti. Rovnako ako otec beží za synom, ktorého vidí prichádzať, aj tu je dôraz na blízkosť. Boh je „uprostred“ svojho ľudu.

Zaujímavý je v tomto zmysle aj verš Iz 62,4, v ktorom sú podobne formulované výrazy vychádzajúce z obrazu manželstva. Podľa tohto verša sa Boží ľud bude volať *chefci-bah*, čo znamená „oblúbená“ alebo „v nej mám záľubu“ a krajina sa bude volať *beula*, čo znamená „vydatá“. Prečo? Text to zdôvodňuje slovami: „lebo v tebe má Hospodin záľubenie a tvoja krajina sa za neho vydá“ (Iz 62,4). Samotný vrchol Božej radosti je vyhradený pre deň obnovy, keď prijme svoj ľud a bude sa radowať z nás, tak ako sa otec tešil zo svojho márnotravného syna.

Čo sa v texte Ef 5,25–28 hovorí o láske, ktorú sme povolani prejavovať?

Táto pasáž nabáda manželov, aby milovali svoje manželky, „ako aj Kristus miloval Cirkev a vydal za ňu samého seba“ a aby milovali svoje manželky „ako vlastné telá“ (Ef 5,25.28). Tieto texty zdôrazňujú nesebeckú a obetavú lásku, ktorou má manžel milovať svoju manželku. Zároveň táto stať ukazuje, že sám Kristus miluje svoj ľud (cirkev) ako *súčasť seba samého*.

- **Ako môžeme vo svojom každodennom živote prejavovať rovnakú nesebeckú a obetavú lásku voči svojim blízkym, akou Kristus miluje svoju cirkev?**

APLIKÁCIA

MÔŽEME POTEŠIŤ BOHA?

Pretože si v mojich očiach vzácny, drahý, milujem ťa, ľudí dám namiesto teba a národy za tvoj život. (Iz 43,4)

Hospodin má záľubu vo svojom ľuďe, pokorných ozdobí spásou. (Ž 149,4)

⁸Obeta bezbožníkov sa Hospodinovi protiví, kým modlitba statočných sa mu páči. ⁹Hospodinovi sa protiví cesta bezbožníka, miluje však toho, kto kráča za spravodlivosťou. (Prísl 15,8,9)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Ako je možné, že Boh vesmíru má radosť z obyčajných ľudí, prchavých kvapôčok protoplazmy na jednej maličknej planéte uprostred toho, čo je pravdepodobne nekonečný vesmír? Prečo na ľuďoch tak veľmi záležalo Najvyššej Bytosti, ktorá je všemocná a nič nepotrebuje? Tieto otázky možno rozdeliť do dvoch okruhov. Po prvé, ako je možné potešiť samotného Boha? Po druhé, ako by sme mohli byť zdrojom Jeho radosti my, ľudia, tak veľmi poznačení hriechom? Dnes sa zameriame na prvý okruh týchto otázok, zajtra na druhý.

Čo hovoria úvodné texty o tom, že Boh má záľubu vo svojom ľuďe?

Iz 43,4

Ž 149,4

Prísl 15,8,9

Ako sme naznačili už včera, Boha môžu ľudia naplňať radosťou, pretože On ľudí miluje. Jeho láska sa zaujíma o to najlepšie pre nás, podobne ako ľudia túžia po tom najlepšom pre svojich milovaných.

A naopak, Boh je nespokojný a hnevá sa, keď ľudia páchajú zlo. Text Prísl 15,8,9 ukazuje, že „obeta“ a „cesta“ bezbožných sa Hospodinovi „protiví“ (sú mu „ohavnosťou“; Roh.). Naproti tomu „modlitba statočných sa mu páči“ a „miluje... toho, kto kráča za spravodlivosťou“. Táto pasáž ukazuje nielen to, že Bohu sa nepáči zlo, ale aj že má záľubu v dobrote. Text dáva do vzájomného vzťahu Božiu lásku a radosť. Odhaľuje hlboké prepojenie medzi Božou láskou a Jeho radosťou, ktoré sa objavuje v celom Písme.

Podľa Ž 146,8, „Hospodin miluje spravodlivých“. Text 2Kor 9,7 dodáva, že, „ochotného darcu miluje Boh“. Najprv si všimnime, čo tieto texty nehovoria. Nehovoria, že Boh miluje *iba* spravodlivých alebo že Boh miluje *iba* ochotného darcu. Boh miluje každého. Aby tieto texty prinášali nejaké poslanstvo, musia znamenať, že Boh miluje „spravodlivého“ a „ochotného darcu“ v určitom zvláštnom, mimoriadnom zmysle. To, čo sme videli v Prísl 15,8,9, poskytuje určité vodidlo: Boh týchto ľudí miluje takým spôsobom, že v nich má zaľúbenie a teší sa z ich konania.

APLIKÁCIA

- **Skutočnosť, že Boh vesmíru má s nami dôverný a blízky vzťah naplnený emóciami, ukazuje, že nebesia a zem sú úzko prepojené. V čom môže byť toto poznanie pre nás nádejou a povzbudením, keď prechádzame ťažkým obdobím života?**

ŽIVÉ KAMENE

⁴Pristupujte k nemu, živému kameňu, ktorý ľudia síce zavrhli, ale pred Bohom je vyvolený a vzácny. ⁵Aj vy sa dajte zabudovať ako živé kamene do duchovného domu, aby ste sa stali svätým kňazstvom, ktoré bude prinášať duchovné obety, príjemné Bohu skrze Ježiša Krista. ⁶Ved' v Písme je napísané: Hľa, kladiem na Sione kameň uholný, vyvolený, vzácny; kto verí v neho, nebude zahanbený. (1Pet 2,4–6)

Bez viery však nie je možné zapáčiť sa Bohu. Ved' kto pristupuje k Bohu, musí veriť, že Boh je a že odmeňuje tých, čo ho hľadajú. (Heb 11,6)

Ako to, že my, ako padlé, hriešne bytosti, môžeme byť milí svätému Bohu?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Čo hovoria tieto texty o našom postavení pred Bohom?

Rim 5,8

Rim 8,1

Boh prináša ľuďom milosť skôr, než ľudia akokoľvek zareagujú na Jeho konanie. Skôr než čokoľvek povieme alebo urobíme, Boh nás osloví a dá nám príležitosť prijať alebo odmietnuť Jeho lásku. „Boh dokazuje svoju lásku k nám tým, že Kristus zomrel za nás, keď sme boli ešte hriešni.“ (Rim 5,8; porovnaj s Jer 31,3) Vďaka tomu môžeme byť zmierení s Bohom a dokonca byť „príjemní“ v Jeho očiach vierou cez dielo nášho Vykupiteľa.

Porovnaj úvodné texty (1Pet 2,4–6 a Heb 11,6). Čo tieto verše hovoria o spôsobe, akým sa môžeme páčiť Bohu?

Bez Božieho zásahu padlí ľudia nie sú schopní priniesť Bohu nič, čo by malo ozajstnú hodnotu. Boh však vo svojej milosti a svojom milosrdenstve pripravil cestu prostredníctvom Kristovho diela. Konkrétne „skrze Ježiša Krista“ môžeme „prinášať duchovné obety, príjemné Bohu“ (1Pet 2,5). Hoci „bez viery... nie je možné zapáčiť sa Bohu“ (Heb 11,6), prostredníctvom Kristovho sprostredkovateľského diela nás Boh „zdokonalí“. On „vás zdokonalí v každom dobre, aby ste plnili jeho vôľu, a nech v nás koná, čo sa jemu páči, skrze Ježiša Krista. Jemu nech je sláva na veky vekov. Amen.“ (Heb 13,21) Tí, čo odpovedajú Bohu vierou, sú v Jeho očiach považovaní za spravodlivých prostredníctvom Krista, ktorého spravodlivosť samotná je dostatočná. A tí, čo prijmú Božiu láskavú ponuku, sú prostredníctvom Kristovej služby „uznaní za hodných“ (Luk 20,35) a On ich premieňa na svoju podobu (1Kor 15,51–57; 1Ján 3,2). Božie vykupiteľské dielo sa tak koná nielen *pre* nás, ale aj v nás.

■ **V čom je pre teba povzbudzujúce vedomie, že Kristus je naším prostredníkom v nebesiach?**

APLIKÁCIA

CIEĽ, ČO STOJÍ ZA TO

²¹Ježiš sa pýtal jeho otca: „Odkedy sa mu to stáva?“ On odpovedal: „Od detstva.“ ²²A veľa ráz hodil chlapca do ohňa i do vody, aby ho zmárnil. Ak môžeš niečo urobiť, zlutuj sa nad nami a pomôž nám!“ ²³Ježiš mu odpovedal: „Ak môžeš?! Pre toho, kto verí, je všetko možné.“ ²⁴Chlapcov otec hneď zvolal: „Verím, pomôž mojej neviere!“ ²⁵Ježiš si všimol, že sa zbieha zástup. Pohrozil nečistému duchu slovami: „Duch nemoty a hluchoty, prikazujem ti: Vyjdí z neho a nikdy viac sa doňho nevracaj!“ (Mar 9,21–25)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Boh je milosrdný a koná všetko pre našu záchranu. Vďaka tomu sa Boh raduje aj z našej najmenej pozitívnej odpovede na Jeho lásku. Prostredníctvom Toho, ktorý jediný je hoden lásky a sám je dokonale spravodlivý, môže byť každý z nás považovaný za spravodlivého a môže patriť medzi Božích milovaných, ktorí budú s Ním žiť v dokonalejšej láske naveky. To je tá veľká nádej na vykúpenie, ktorá zahŕňa Kristovo dielo pre nás v nebesiach. Každý z nás si však môže položiť otázku: *Týka sa to aj mňa? Čo ak nie som dost dobrý? Čo ak sa bojím, že nemám dostatok viery?*

Prečítaj si text Mar 9,17–29. Ako Boh reaguje na muža v príbehu? Koľko viery je dost viery?

Učenci nemohli vyhnáť démona, ktorý chlapca sužoval. Zdalo sa, že pre neho už niet nádeje. Ježiš však na otcovu pochybnosť reagoval slovami: „Ak môžeš?! Pre toho, kto verí, je všetko možné.“ (Mar 9,23) Otec zareagoval veľmi pokorne: „Verím, pomôž mojej neviere!“ (Mar 9,24)

Všimnime si, že Ježiš tomu mužovi nepovedal: „Vráť sa ku mne, keď budeš mať väčšiu vieru.“ Namiesto toho stačilo otcovo zvolanie: „Pomôž mojej neviere!“ Bez viery nie je možné páčiť sa Bohu (Heb 11,6), a predsa Ježiš prijíma aj tú najmenšiu vieru a práve touto vierou (prostredníctvom Krista) sa stávame pre Boha zaľúbením. Prostredníctvom viery a vďaka Kristovmu konaniu v náš prospech môžeme reagovať spôsobmi, ktoré sa páčia Bohu. Je to podobné, ako keď sa ľudský otec teší, keď mu jeho dieťa prinesie dar, ktorý však sám osebe nemá žiadnu cenu.

Preto by sme sa mali riadiť Pavlovou radou, aby sme si stanovili cieľ „páčiť sa Bohu“ (2Kor 5,9,10; porovnaj s Kol 1,10; 1Tes 4,1 a Heb 11,5). A mali by sme Boha prosiť, aby premenil naše záujmy tak, aby zahŕňali túžbu po tom najlepšom pre tých, ktorých milujeme. Prosme Boha, aby našu lásku rozšíril tak, aby sa dostala aj k iným. „Budte si navzájom oddaní v bratskej láske, predbiehajte sa navzájom v úctivosti. Nebudte leniví v horlivosti. Dajte sa rozohňovať Duchom. Služte Pánovi. Radujte sa v nádeji. V súžení budte trpezliví, v modlitbe vytrvalí. Majte účasť na potrebách svätých. Voči cudzím budte pohostinní.“ (Rim 12,10–13)

APLIKÁCIA

- Ak nás Boh prijíma prostredníctvom Krista, o čo viac by sme my mali prijímať druhých? Ako túto myšlienku osvetľuje príkaz milovať svojho blížneho ako seba samého (3Moj 19,18; Mat 22,39) a zlaté pravidlo správať sa k ľuďom tak, ako chceme, aby sa oni správali k nám?

PODNETY NA ZAMYSLENIE

V knihe *Cesta lásky* si prečítajte kapitolu „Nebojte sa!“ (DA 662–680; CL 430–442).

„Pán nechce, aby sa jeho ľud podceňoval. Hodnotu jeho vyvolených dedičov má určovať cena výkupnej Obete. Boh po nich túžil, inak by nebol poslal svojho Syna s takým veľkým výkupným. Má pre nich poslanie a ochotne splní ich najodvážnejšie prosby, aby mohli osláviť jeho meno. Ak veria jeho zaslúbeniam, môžu očakávať veľké veci. Prosiť v Kristovom mene znamená mnoho. Zaväzuje nás to, aby sme prijali jeho povahu, zjavovali jeho ducha a konali jeho skutky. Spasiteľovo zaslúbenie je podmienené. Hovorí: *Ak ma milujete, budete zachovávať moje príkázania.* (Ján 14,15) Kristus zachraňuje ľudí nie v hriechu, ale od hriechu. Tí, čo ho milujú, dokážu svoju lásku poslušnosťou. Pravá poslušnosť vychádza zo srdca. Aj u Krista to bola záležitosť srdca. Ak budeme s ním súhlasiť, stotožní sa s našimi myšlienkami a zámermi a naše srdce a myseľ bude usmerňovať svojou vôľou do tej miery, že poslušnosť bude pre nás každodennou samozrejmosťou. Očistená a posvätená vôľa mu bude ochotne a radostne slúžiť. Ak poznáme Boha tak, ako sa nám dáva poznať, potom náš život bude životom stálej poslušnosti. Čím viac budeme poznávať Kristovu povahu a spoločenstvo s Bohom, tým odpornejší nám bude hriech.“ (DA 668; CL 433)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Čo znamená niekoho „nezištne prijímať“? Aký bude podľa vás vzťah medzi dávaním a prijímaním v nebesiach a na novej zemi?
2. Nebeskí poslovia pochádzajúci zo vzdialenej časti vesmíru – možno ďalej, než kam „dovidia“ najzaostrenejšie pohľady vesmírneho teleskopu Jamesa Webba – označovali proroka Daniela ako *chamudot*, teda „milovaný, obľúbený, vzácny, lúby“. A urobili tak trikrát. V Dan 9,23 Gabriel hovorí *ki chamudot atta*, „lebo si vzácny Bohu“ („pretože si miláčik“; SSV). V Dan 10,11 ho nebeská bytosť (možno opäť Gabriel) nazýva *iš chamudot*, „vzácny muž“ (SSV opäť prekladá ako „miláčik“). Toto označenie sa neskôr opakuje aj v Dan 10,19. Zamyslite sa nad tým, čo to hovorí o Bohu a ako blízko je nám. Akú nádej môžeme čerpať z tejto úžasnej pravdy?
3. Ako súvisia príklady hrdinov viery, o ktorých sa hovorí v Hebrejom 11, s obsahom lekcie z tohto týždňa? Čo konkrétne prezrádzajú takéto príklady o tom, ako sa človek môže „páčiť Bohu“ prostredníctvom viery? Čo sa z takýchto príkladov viery a vernosti môžeme naučiť? Ako ich príklad môžeme uplatniť vo svojom každodennom živote?

Týždeň od 19. do 25. januára

VÁŠNIVÝ A SÚCITNÝ BOH

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Ž 103,13; Iz 49,15; Oz 11,1–9; Mat 23,37; 2Kor 11,2; 1Kor 13,4–8

ÚVODNÝ TEXT

Či môže zabudnúť žena na svoje nemluvňa a nezľutovať sa nad synom svojho lona? Keby aj na neho zabudla, ja na teba nezabudnem. (Iz 49,15)

Emócie sa v súvislosti z vierou často považujú za neželané či nevítané a podľa niektorých sa im treba vyhýbať. Sú ľudia, čo vnímajú emócie ako vo svojej podstate iracionálne, a preto by podľa nich dobrý kresťan nemal byť považovaný za „emocionálneho“. Niektoré filozofické smery v starovekom Grécku považovali za ideál myšlienku „racionálneho človeka“, ktorý (väčšinou) vie vzdorovať rôznym túžbam alebo dokáže svoje emócie ovládať prostredníctvom triezveho uvažovania.

Áno, bezuzdné, nespútané emócie môžu byť problematické. Boh však stvoril ľudí so schopnosťou prežívať emócie. A nielen to. Boh sám sa v Písme predstavuje ako Bytosť prežívajúca hlboké emócie. Ak Boh dokáže zažívať hlboké emócie, ako to Biblia dôsledne vykresľuje, potom emócie nemôžu byť vo svojej podstate zlé alebo iracionálne – pretože Boh Biblie je dokonale dobrý a má dokonalú múdrosť.

Z poznania a uvedomenia si skutočnosti, že Božia láska k nám je naplnená mnohými emóciami, vieme odvodiť nádherné pravdy o našom Stvoriteľovi a Vykupiteľovi. Vždy však treba mať na pamäti, že hoci je Jeho láska (emocionálna alebo iná) dokonalá, nemali by sme ju stotožňovať s emocionálnou láskou, ako ju prežívame my, ľudia.

OSNOVA LEKCIE

Pri štúdiu štvrtej lekcie uvidíme, že Písmo predstavuje Boha nielen ako veľkého a nás prevyšujúceho, ale aj ako Toho, kto je schopný zažiť hlboké emócie vo vzťahu k svojmu stvoreniu.

- Ž 103,13; Iz 49,15; Jer 31,20: Božia materinská/otcovská láska (nedeľa)
- Oz 11,8,9: Božia láska, ktorá pociťuje bolesť odmietnutia (pondelok)
- Mat 9,36: Ježišova súcitná láska (utorok)
- Ž 78,58,59; 2Kor 11,1,2: Božia žiarlivá láska (streda)
- 1Kor 13,4–8: Božia láska ako vzor našej lásky (štvrtok)

VIAC NEŽ MATERSKÁ LÁSKA

Ako sa otec zmilúva nad synmi, tak sa Hospodin zmilúva nad tými, čo sa ho boja. (Ž 103,13)

Či môže zabudnúť žena na svoje nemlúvna a nezľutovať sa nad synom svojho lona? Keby aj na neho zabudla, ja na teba nezabudnem. (Iz 49,15)

Či nie je Efrajim mojím drahým synom alebo roztomilým dieťaťom? Kedykoľvek hovorím proti nemu, musím si ho pripomínať, preto sa moje vnútro kvôli nemu chveje, musím sa nad ním zmilovať;“ znie výrok Hospodina. (Jer 31,20)

Snáď najväčšia láska, s ktorou máme ako ľudia skúsenosť, je láska rodiča k dieťaťu. Biblia často používa obrazy vzťahu rodič-dieťa na zobrazenie úžasného Božieho súcitu s ľuďmi, pričom zdôrazňuje, že Boží súcit je exponenciálne väčší ako ten najhlbší a najkrajší ľudský prejav tej istej emócie.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Čo hovoria úvodné texty o povahe a hĺbke Božieho súcitu?

Ž103,13

Iz 49,15

Jer 31,20

Podľa týchto veršov sa k nám Boh správa ako k svojim milovaným deťom, miluje nás ako dobrí rodičia milujú svoje deti. Ale ako ukazuje text Iz 49,15, dokonca aj ľudská matka môže zabudnúť na svoje nemlúvna alebo sa nezľutovať „nad synom, ktorého zrodila“ (SSV). Boh však nikdy nezabudne na svoje deti a Jeho súcit nikdy nesklame (Plač 3,21.22).

Predpokladá sa, že hebrejský výraz *racham*, ktorý sa tu a v mnohých iných textoch opisujúcich hojnú Božiu súcitnú lásku prekladá ako „zľutovanie“ alebo „milosrdenstvo“, pochádza z hebrejského výrazu pre maternicu (*rechem*). Teológovia na základe toho poznamenávajú, že Boží súcit je podobný *láske matky k dieťaťu, ktoré nosí pod srdcom*. Táto Božia láska je v skutočnosti nepredstaviteľne väčšia ako akýkoľvek ľudský súcit, dokonca aj súcit matky s novorodencom.

Podľa Jeremiáša sa Boh na ľud zmluvy pozerá ako na „drahého syna“ a „roztomilé dieťa“ (Jer 31,20) napriek tomu, že sa proti Nemu ľudia často búrili a zarmocovali Ho. Boh vyhlasuje: „moje vnútro [sa] kvôli nemu chveje“ a „istotne sa zľutujem nad ním“ (Roh). Výraz preložený ako „zmilujem sa“ alebo „zľutujem sa“ je už spomenutý výraz použitý pre Boží súcit (*racham*). Za povšimnutie stojí aj slovné spojenie „moje vnútornosti [sú] hlboko znepokojené za neho“ (Jer 31,20; Roh). Takýto odkaz na najvnútornejšie vnútro ukazuje nesmiernu hĺbku Božích emócií a Božej súcitnej lásky k Jeho ľudu. Aj napriek ľudskej nevernosti Boh naďalej udeľuje svojmu ľudu hojný súcit a bohaté milosrdenstvo, ktoré prevyšuje všetku našu predstavivosť a možné očakávania.

- **Uvedomiť si, že Boží súcit s nami je podobný súcitu milujúceho rodiča, je pre niektorých z nás hlbokou útechou. Sú však aj takí, čo majú s týmto obrazom problém, pretože ich rodič alebo rodičia neboli milujúci. Akými inými spôsobmi by sme im mohli predstaviť Boží súcit?**

APLIKÁCIA

BOLESTIVÁ LÁSKA

8Ako by som ťa mohol vydať, Efrajim, teba sa vzdať, Izrael? Ako by som ťa mohol vydať ako Admu a naložiť s tebou ako s Cebojímom? Moja myseľ sa obracia proti mne a všetky moje pocity ľútosti sa rozpalujú. **9**Nedám príchod svojmu páľčivému hnevu, nezničím znova Efrajim, lebo ja som Boh, a nie človek, Svätý uprostred teba, nepridem vo vzrušení hnevu. (Oz 11,8,9)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

U Ozeáša je predstavená nezmerateľná hĺbka Božej súcítnej lásky k ľudstvu. Boh prorokovi prikázal: „Vezmi si smilnú ženu a maj deti zo smilstva, lebo krajina strašne smilní, odvrátila sa od Hospodina.“ (Oz 1,2) Ozeáš 11 neskôr zobrazuje vzťah Boha k svojmu ľudu, tentokrát prostredníctvom metafory milujúceho otca k svojmu dieťaťu.

Prečítaj si text Oz 11,1–9. Ako obrazy v týchto veršoch oživujú spôsob, akým Boh miluje svoj ľud a stará sa oň?

Božia láska k svojmu ľudu sa prirovnáva k nežnej náklonnosti rodiča k dieťaťu. Písmo používa obraz rodiča starajúceho sa o svoje dieťa. Boh ako láskavý rodič učí svoj ľud ako malé dieťa chodiť, berie ho do náručia, uzdravuje ho a živí. Text prináša aj ďalšie obrazy Boha, ktorý sa nežne stará o svoj ľud. Písmo tiež hovorí, že Boh „niesol“ svoj ľud spravodlivo „ako muž nosieva svojho syna“ (5Moj 1,31). Vo „svojej láske a zhovievavosti, on ich vykúpil, pozdvihol ich a niesol, po všetky dni, od nepamäti“ (Iz 63,9).

Na rozdiel od Božej neochvejnej vernosti bol Jeho ľud opakovane neverný, v konečnom dôsledku odsúdval Boha, privádzal na seba súd a hlboko Ho zarmucoval. Boh je súcitný, ale nikdy na úkor spravodlivosti. (Ako uvidíme v ďalšej lekcii, láska a spravodlivosť sú neoddeliteľne spojené.)

Stalo sa ti niekedy, že ťa niečo tak nahnevalo, až ťa z toho rozbolel žalúdok? Takýto obraz používa Písmo na opis hĺbky Božích emócií voči Jeho ľudu. Obraz pohnutého srdca a vznietenia súcitu je idiomatickým jazykom hlbokých emócií, ktorý používa Boh aj ľudia.

„Moje srdce sa obrátilo vo mne; moja sústrasť je vzrušená všetka dovedna.“ (Oz 11,8; Roh.) Text používa obraz pohnutého, rozpáleného (*kamar*) vnútra. Podobný obraz sa objavuje aj v príbehu o dvoch ženách, ktoré prišli pred Šalamúna, pričom každá si robila nárok na to isté dieťa. Keď Šalamún nariadil, aby dieťa rozsekli na dve časti (bez úmyslu ublížiť dieťaťu), práve takýto obraz opisoval emocionálnu reakciu skutočnej matky: „lebo sa vzrušili jej vnútornosti nad jej synom“ (1Kráľ 3,26; porovnaj s 1Moj 43,30).

APLIKÁCIA

■ Každý, kto bol niekedy rodičom, vie, o čom lekcia hovorí. Tejto láske sa nedá prirovnať žiadny iný pozemský cit. Ako nám to pomáha pochopiť realitu Božej lásky k nám? V čom môže byť toto poznanie pre nás povzbudením?

JEŽIŠOV SÚCIT

Pri pohľade na zástupy mu ich prišlo ľúto, lebo boli zbadačení a sklesnutí ako ovce bez pastiera. (Mat 9,36)

V Novej zmluve sa na zobrazenie Božieho súcitu používa rovnaký druh obrazov ako v Starej. Apoštol Pavol hovorí, že Boh je „Otec milosrdenstva a Boh všetkej útechy“ (2Kor 1,3). Ďalej Pavol vysvetľuje, že Boh je „bohatý na milosrdenstvo“ a vykupuje ľudí „pre svoju nesmiernu lásku, ktorou nás miluje“ (Ef 2,4; SSV).

V rôznych podobenstvách Kristus na zobrazenie Otcovho súcitu opakovane používa výrazy vnútorne strhujúcich emócií (Mat 18,27; Luk 10,33; Luk 15,20). A ten istý jazyk, ktorý zobrazuje Boží súcit v Starej a Novej zmluve, sa používa aj v evanjeliách na zobrazenie Ježišových súcitných reakcií na tých, ktorí sú v núdzi.

Ako tieto verše osvetľujú spôsob, ako na Krista pôsobila ťažká situácia ľudí?

Mat 9,36

Mat 14,14

Mar 1,41

Mar 6,34

Luk 7,13

V evanjeliách sa opakovane hovorí, že Kristus prežíval hlboký súcit s ľuďmi v núdzi alebo iných ťažkostiach. On však nielen prežíval súcit, ale aj ľuďom pomáhal a riešil ich problémy.

Áno, Ježiš nariekal nad svojím ľudom. Môžeme si živo predstaviť slzy v Kristových očiach, keď hľadá na Jeruzalem: „Kolkto ráz som chcel zhromaždiť tvoje deti, ako sliepka zhromažďuje svoje kuriatka pod krídla, a nechceli ste!“ (Mat 23,37) Tu vidíme, že Kristov nárek sa v mnohom zhoduje s nárekom Boha v Starej zmluve. V skutočnosti mnohí teológovia poznamenávajú, že obraz vtáka, ktorý sa stará o svoje mláďatá, je obrazom používaným iba pre božstvo na starovekom Blízkom východe. Mnohí tu vidia narážku na obraz v 5Moj 32,11 o Bohu ako orlovi, ktorý sa vznáša nad svojimi mláďatami, chráni ich a stará sa o ne.

- **Niet väčšieho príkladu veľkej Božej súcitnej lásky k nám, ako je samotný Ježiš, ktorý sa za nás vydal v tom najväčšom prejave lásky. Kristus však nie je len dokonalým obrazom Boha. Je tiež dokonalým vzorom ľudstva. Ako môžeme pripodobňovať svoj život Kristovi, ktorý pomáhal a konal dobro? Ako môžeme nielen kázať o Božej láske, ale aj prejavovať túto lásku hmatateľnými spôsobmi?**

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

ŽIARLIVÝ BOH?

⁵⁸Urážali ho na obetných výšinách a modlami ho podnecovali k žiarlivosti.

⁵⁹Boh to počul, rozhneval sa a úplne zavrhol Izrael. (Ž 78,58.59)

¹Kiež by ste zniesli trochu mojej nerozumnosti! Áno, znášajte ma! ²Ved'horlím za vás Božou horlivosťou a zasnúbil som vás jednému mužovi, aby som vás predviedol Kristovi ako čistú pannu. (2Kor 11,1.2)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Boh Biblie je „súcitný Boh“. V hebrejčine sa Boh nazýva *el rachum* (5Moj 4,31). Výraz *el* znamená „Boh“ a *rachum* je iná forma koreňa súcitu (*racham*). Boh sa však nazýva nielen súcitným Bohom, ale aj Bohom žiarlivým, *el kana*. Ako hovorí 5Moj 4,24: „Hospodin, tvoj Boh, je stravujúci oheň, žiarlivý Boh [*el kana*].“ (Pozri aj 5Moj 6,15; Joz 24,19 a Nah 1,2.)

Jednou z charakteristík, ktorými apoštol Pavol opisuje lásku, je, že „láska nezávidí“ (1Kor 13,4). Grécke sloveso *zeloo* sa dá preložiť aj ako „nežiarli“. Ako teda rozumieť výroku, že Boh je „žiarlivý Boh“? Preštuduj si verš 2Kor 11,2 a uvažuj nad nevernosťou Božieho ľudu v dejinách (pozri napríklad Ž 78,58.59). Ako nám pomáhajú tieto texty pochopiť koncept Božej „žiarlivosti“?

Božia „žiarlivosť“ zostáva často nepochopená. Ak niekoho označíme ako „žiarlivca“, takmer určite to nemyslíme ako kompliment. Pojem žiarlivosť má v mnohých jazykoch hlavne negatívne konotácie. V Biblii však žiarlivosť Boha nemá žiadny negatívny význam. Ide o vyjadrenie spravodlivej vášne milujúceho manžela pre výhradný vzťah so svojou manželkou.

Hoci existuje taký typ žiarlivosti, ktorý je v rozpore s láskou (1Kor 13,4), podľa 2Kor 11,2 existuje aj dobrá a spravodlivá „žiarlivosť“ („horlivosť“). Pavol o nej hovorí ako o „Božej horlivosť“ (2Kor 11,2). Božia horlivosť (vo význame žiarlivosti) je vždy spravodlivá a lepšie by sa dala vyjadriť ako Božia vášnivá láska k svojmu ľudu.

Božia vášeň (*kana*) pre svoj ľud pramení z Jeho hlbokkej lásky k nemu. Boh túži po výlučnom vzťahu so svojím ľudom. On jediný má byť ich Bohom. Napriek tomu je Boh často zobrazovaný ako opovrhnutý milenec, ktorého láska nie je opätovaná (pozri Ozeáš 1–3; Jer 2,2 a Jer 3,1–12). Božia „žiarlivosť“ alebo „vášeň“ je teda reakciou na neveru a konanie hriešnikov. Božej žiarlivosti (alebo „vášnivej láske“) chýbajú negatívne konotácie ľudskej žiarlivosti. Nikdy to nie je závišť, ale vždy správna, spravodlivá vášeň pre výhradný vzťah s Jeho ľudom a pre dobro tohto ľudu.

APLIKÁCIA

- Ako sa môžeme naučiť prežívať ten istý druh dobrej „žiarlivosti“ voči druhým, aký Boh prejavuje voči nám?

SÚCITNÝ A VÁŠNIVÝ BOH

⁴Láska je trpezlivá, láska je dobrotivá, nezávidí, láska sa nevystatuje a nenaďuva; ⁵nespráva sa neslušne, nehladá svoj prospech, nerozčuluje sa, nepočíta krivdy; ⁶neraduje sa z neprávosti, ale raduje sa z pravdy; ⁷všetko znáša, všetko verí, všetko dúfa a všetko vydrží. ⁸Láska nikdy nezanikne; prorocťva sa pominú, jazyky umlknú, poznanie bude prekonané. (1Kor 13,4–8)

Boh Biblie je súcitný a vášnivý a tieto božské emócie sú naplno vyjadrené v Ježišovi Kristovi. Boh je láskavý a súcitný (pozri Iz 63,9; Heb 4,15), hlboko zasiahnutý bolesťami svojho ľudu (Sud 10,16; Luk 19,41) a ochotný počuť, odpovedať a utešiť (Iz 49,10.15; Mat 9,36; 14,14).

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Akým spôsobom nás úvodný text (1Kor 13,4–8) vyzýva, aby sme zrkadlili Božiu súcitnú a úžasnú lásku v našich vzťahoch s druhými?

Túžime byť vo vzťahu s ľuďmi, ktorí sú príkladom lásky opísanej v 1Kor 13,4–8. Ale ako často sa snažíme stať sa takouto osobou pre ostatných? Nemôžeme sa sami od seba stať trpezlivými a láskavými, nemôžeme sa prinútiť nezávidieť, nebyť namyslení, hrubí alebo nehladať len svoj prospech. Nemôžeme v sebe zhromaždiť lásku, ktorá „všetko znáša, všetko verí, všetko dúfa a všetko vydrží“ a ktorá „nikdy nezanikne“ (1Kor 13,7.8). Takáto láska sa môže v našom živote prejavovať len ako ovocie Svätého Ducha. A chváľme Boha, že Svätý Duch vlieva Božiu lásku do srdc tých, ktorí sú vierou v Kristovi Ježišovi (Rim 5,5)!

Akými praktickými spôsobmi môžeme vďaka Božej milosti a moci Svätého Ducha reagovať na Božiu hlboko emotívnu, ale vždy dokonale spravodlivú a racionálnu lásku a zrkadliť ju? (1) Tou najlepšou odpoveďou je, že máme uctievať Boha, ktorý je láska. (2) Mali by sme reagovať na Božiu lásku aktívnym prejavovaním súcitu a dobrotivej lásky voči druhým. Nemali by sme sa len uspokojiť s našou kresťanskou vierou, ale mali by sme aktívne potešovať iných. (3) A napokon, mali by sme uznať, že svoje srdce nemôžeme zmeniť, ale že ho môže zmeniť iba Boh.

Prosme teda Boha, aby nám dal nové srdce pre Neho a pre druhých – čistú a očisťujúcu lásku, ktorá pozdvihne to, čo je dobré, a odstráni z nášho vnútra všetko zlé a sebecké.

Nech sú slová apoštola Pavla aj našou modlitbou: „Nech vás Pán zveladí a obohatí vašou vzájomnou láskou aj takou láskou k všetkým, akú máme my k vám. Nech posilní vaše srdcia, aby ste boli bez úhony vo svätosti pred našim Bohom a Otcom, keď príde náš Pán Ježiš so všetkými svojimi svätými. Amen.“ (1Tes 3,12.13)

- **Prečo je „zomrieť“ sebe, vlastnému sebecktvu a skazenosti našich prirodzených srdc jediným spôsobom, ako odhaliť Boží druh lásky? Aké rozhodnutia môžeme urobiť, aby sme vedeli „zomrieť“ touto smrťou?**

APLIKÁCIA

PODNETY NA ZAMYSLENIE

V knihe *Myšlienky z vrchu blahoslavenstiev* si prečítajte kapitolu „Blahoslavenstvá“ (MB 6–44; MVB 16–50).

„Tí, čo si uvedomujú svoju veľkú duchovnú chudobu a cítia, že v nich nie je nič dobré, môžu pohľadom upretým na Ježiša dosiahnuť spravodlivosť a duchovnú silu. Kristus povedal: *Podťe ku mne všetci, ktorí sa namáhate a ste preťažení!* (Mat 11,28). Vyzýva vás, aby ste svoju chudobu vymenili za bohatstvo jeho milosti. Božiu lásku si nijako nezasluhujeme, ale náš obhajca Kristus ju zasluhuje a môže spasíť všetkých, ktorí k nemu prichádzajú. Nech ste v minulosti prežili čokoľvek, nech je vaša prítomnosť akokoľvek tiesnivá, ak sa rozhodnete ísť ku Kristovi takí slabí, bezmocní a zúfalí, akí práve ste, náš súcitný Spasiteľ vám vyjde zďaleka v ústrety, privinie vás do svojho láskyplného náručia a zaodeje rúchom svojej spravodlivosti. Predstavuje nás svojmu Otcovi oblečených v bielom odevu svojej povahy. Prihovára sa za nás u Boha: Ja som zaujal miesto tohto hriešnika. Nehľad', Otče, na toto zblúdené dieťa, ale na mňa! Aj keď nás satan tvrdo obviňuje z hriechu a pokladá nás za svoju korisť, Kristova krv nás obhajuje oveľa presvedčivejšie.“ (MB 8.9; MVB 17)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Vo vyššie uvedenom citáte sa hovorí, ako nás Ježiš predstavuje Otcovi: „Predstavuje nás svojmu Otcovi oblečených v bielom odevu svojej povahy.“ Nezáleží na tom, ako veľmi sme niekedy sklamaní z našich chýb a nedostatkov, alebo ako nevieme druhým preukázať lásku, ktorú na nás vylieva Boh. Dôležité je, aby sme sa vždy znova vracali k úžasnej správe, že Otec nás prijíma, pretože Ježiš „nás predstavuje svojmu Otcovi oblečených v bielom odevu svojej povahy“. Prečo je dôležité si to pripomínať?
2. Predstavte si, ako sa musela cítiť skutočná matka v prípade dvoch žien, ktoré predstúpili pred Šalamúna v spore o dieťa? Uvažujte nad jazykom emócií opísaných v 1Kráľ 3,26. V čom nám tento verš pomáha pochopiť opis Božích emócií vo vzťahu k Jeho ľudu v Oz 11,8?
3. V evanjeliách sme videli, že Ježiša sa veľmi často dotýkali potreby ľudí. Čo vtedy robil? Konal tak, aby reagoval na tieto potreby. Aké sú praktické spôsoby, ktorými ako jednotlivci alebo možno ako spoločenstvo môžete naplniť potreby tých, ktorí túžia po úteche a povzbudení?

HNEV BOŽEJ LÁSKY

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Žalm 78; Jon 4,1–4; Mat 10,8; Mat 21,12.13; Jer 51,24.25; Rim 12,17–21

ÚVODNÝ TEXT

On však bol milosrdný, odpúšťal vinu, nedopustil záhubu, často odvracal svoj hnev, neprejavil všetku svoju prchkosť. (Ž 78,38)

Hoci často chválim a vyzdvihujeme Boží súcit, mnohých znepokojuje myšlienka Jeho hnevu. Ľudia predpokladajú, že ak je Boh láska, nikdy by nemal prejavovať hnev. Táto predstava je však mylná. Boží hnev vychádza priamo z Jeho lásky.

Niektorí tvrdia, že Boh Starej zmluvy je Bohom hnevu a Boh Novej zmluvy je Bohom lásky. Ani tento pohľad však nie je správny. Je totiž len jeden Boh, ktorý sa zjavuje v celom Písme. Boh, ktorý je láska, sa hnevá na zlo – ale hnevá sa *práve preto*, že je láska. Sám Ježiš vyjadroval hlboký hnev voči zlu. A Nová zmluva opakovane učí o spravodlivom a oprávnenom Božom hneve.

Boží hnev je vždy Jeho spravodlivou a milujúcou odpoveďou na zlo a nespravodlivosť. Boží hnev je spravodlivé rozhorčenie motivované dokonalou dobrotou a láskou, ktorého cieľom je rozkvet celého stvorenia. Boží hnev je jednoducho vhodnou odpoveďou lásky na zlo a nespravodlivosť. Zlo vyvoláva u Boha zápal v prospech obetí zla a proti jeho páchatelom. Boží hnev je teda len jedným z prejavov Jeho lásky.

OSNOVA LEKCIE

V rámci štúdia piatej lekcie sa zameriame na biblické pasáže, ktoré sú pre čitateľov niekedy ťažko zrozumiteľné – texty hovoriace o Bohu, ktorý sa hnevá. Budeme sledovať, ako tento Boží hnev súvisí s Jeho láskou bez toho, aby ju akýmkoľvek spôsobom zmenšoval alebo vylučoval.

- Ž 78,19–22: Boží hnev namierený proti zlu, ktoré ubližuje Jeho deťom (nedeľa)
- Jon 4,1–4: Neuveriteľne trpezlivý Boh (pondelok)
- Ján 2,13–17: Ježišov spravodlivý hnev (utorok)
- Ezd 5,12 a Jer 51,24.25.44: Boh, ktorý nemá záľubenie v trestaní (streda)
- Rim 12,17–21: Boh hnevu, lásky a súcitu (štvrtok)

ZARMÚTENÝ ZLOM

¹⁹Reptali proti Bohu a hovorili: „Môže Boh prestrieť stôl na púšti? ²⁰Skalu síce udrel tak, že tiekli vody a prúdili potoky, no môže dať aj chlieb a svojmu ľudu pripraviť aj mäso?“ ²¹Počul to Hospodín a rozhneval sa; vzplanul oheň proti Jákobovi, hnev vyšľahol aj proti Izraelovi, ²²lebo nedôverovali Bohu, nedúfali v jeho pomoc. (Ž 78,19–22)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Boh Biblie miluje spravodlivosť a nenávidí zlo. Hriech a zlo u Neho vzbudzujú zápal, oduševnenie prejavené v prospech utláčaných, ponížovaných a zneužívaných, a to aj v prípadoch, keď zlo ovplyvňuje priamo jeho vykonávateľa. Boh nenávidí zlo, pretože zlo vždy ubližuje Jeho stvorenstvu, aj keď si ho zapríčiňuje samo. V biblických príbehoch je Boh opakovane popudzovaný na hnev tým, čo teológovia označujú ako kolobeh vzbury. Tento cyklus prebieha nasledovne:

- Ľudia sa búria proti Bohu a páchajú zlo, niekedy až nevysloviteľné zverstvá, ktoré sú ohavnosťou v očiach Hospodina (napríklad detské obety).
- Boh sa vzdaluje, čo je následok rozhodnutia ľudí.
- Ľud prežíva útlak zo strany cudzích národov.
- Ľudia volajú k Bohu a prosia o vyslobodenie.
- Boh milostivo vyslobodzuje svoj ľud.
- Ľudia sa opäť búria proti Bohu, často ešte ohavnejšie ako predtým.

Ako reaguje Boh na tento kolobeh neslýchaného zla a do očí bijúcej neviery? Skláňa sa k svojmu ľudu s nekonečnou vernosťou, dlhotrvajúcou zhovievavosťou, úžasnou milosťou a hlbokým súcitom.

Prečítaj si Žalm 78. Čo sa v texte dozvedáme o Božej reakcii na opakované vzbury Jeho ľudu?

Podľa Biblie sú láska a spravodlivosť prepojené. Boží hnev je náležitou odpoveďou lásky na zlo, pretože zlo vždy zraňuje niekoho, koho Boh miluje. V Písme nenachádzame žiadnu zmienku o tom, že by sa Boh na niekoho hneval svojvoľne alebo nespravodlivo.

A zatiaľ čo Boží ľud Ho opakovane opúšťal a zrádzal, Boh po stáročia trpezlivo prejavoval súcit nad všetky rozumné očakávania (Neh 9,7–33), čím ukazoval nevyspytateľnú hĺbku svojho dlhotrvajúceho súcitu a milosrdnej lásky. „On však bol milosrdný, odpúšťal vinu, nedopustil záhubu, často odvracal svoj hnev, neprejavil všetku svoju prchkosť.“ (Ž 78,38)

APLIKÁCIA ■ Zrejme máš skúsenosť s hnevom nad tým, keď sa niekomu dialo bezprávie, príkorie alebo iné zlo. Ako ti táto emócia pomáha lepšie pochopiť Boží hnev voči zlu?

BOH JE POMALÝ DO HNEVU

¹Jonáš to pokladal za veľmi zlé a nahneval sa. ²Potom sa modlil k Hospodini: „Ach, Hospodin, či som to nepovedal, kým som bol vo svojej krajine? Preto som chcel predtým ujsť od Taršiša, lebo som vedel, že ty si Boh milostivý, ľútostivý, zhovievavý a bohatý v dobrote. Ty olutuješ pohromu.“ ³Tak teda, Hospodin, vezmi mi život, lebo je pre mňa lepšie zomrieť ako žiť.“ ⁴Hospodin sa ho spýtal: „Či je to správne, že si sa rozhneval?“ (Jon 4,1–4)

Boh sa hnevá na zlo, pretože Boh je láska. Boh je taký súcitný a milostivý, že prorok Jonáš dokonca pokarhal Boha za to, že je až príliš milosrdný!

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Zamyslime sa nad príbehom Jonáša a nad jeho reakciou na Božie milosrdné odpustenie Ninivčanom v Jon 4,1–4. Čo sa z tohto príbehu dozvedáme o Jonášovi a o Bohu? (Pozri tiež Mat 10,8.)

Jonášova reakcia na Božie milosrdenstvo vypovedá o dvoch dôležitých skutočnostiach:

(1) Jonášova reakcia poukazuje na prorokovu bezcitnosť a jeho nedostatok súcitnosti. Tak veľmi nenávidel Asýrčanov za to, čo urobili Izraelu, že nechcel, aby im Boh prejavil nejaké milosrdenstvo. Aké ponaučenie pre nás! Musíme byť opatrní a chrániť sa pred takýmto postojom, nech je akokoľvek pochopiteľný. Zo všetkých ľudí by tí, ktorí prijali Božiu milosť, mali najviac pochopiť a uznať, že milosť je naozaj nezaslúžená. To by ich potom malo viesť k prejavom milosti a milosrdenstva voči iným.

(2) Jonášova reakcia na Božie milosrdenstvo potvrdzuje, že podstatou Božieho charakteru je práve Jeho súcit a milosť. Jonáš dobre poznal Božie milosrdenstvo. Vedel, že Hospodin ustúpi od vynesenia súdu nad Ninive práve preto, že je „milostivý, ľútostivý, zhovievavý a bohatý v dobrote“ (Jon 4,2). Boh koná spravodlivo a milosrdne so všetkými ľuďmi a národmi.

Hebrejský výraz preložený ako „zhovievavý“, „trpezlivý“ (SVV) či „dlho zhovievajúci“ (Roh.) sa dá doslovne preložiť ako „dlhý nos“. Hebrejské ustálené slovné spojenie vyjadruje hnev metaforicky ako nos a dĺžka nosa obrazne ukazuje, ako dlho trvá, kým sa človek nahnevá.

Odkazy na Boha ako toho s „dlhým nosom“ potom vyjadrujú, že Boh je zhovievavý, trpezlivý a pomalý do hnevu. Mnohí z nás sa vedia nahnevať či „vytočiť“ veľmi rýchlo. Boh je však nesmierne zhovievavý a trpezlivý a udeľuje milosť slobodne a v hojnosti, no bez toho, aby ospravedlňoval hriech alebo zatváral oči pred nespravodlivosťou. Namiesto toho sám Boh robí zmierenie za hriech a zlo prostredníctvom kríža, aby mohol byť spravodlivý a zároveň ospravedlnil tých, ktorí v Neho veria (Rim 3,25.26).

- **Stalo sa ti niekedy, že si nepreukázal milosrdenstvo alebo milosť niekomu, kto ti ublížil? Ako si najlepšie zapamätáš, čo pre teba Boh urobil, aby si sa stal láskavejším k druhým v reakcii na hojnú milosť, ktorú ti Boh preukázal? Ako môžeme my sami preukazovať milosrdenstvo a milosť bez toho, aby sme schvaľovali hriech alebo umožnili zneužívanie či útlak?**

APLIKÁCIA

SPRAVODLIVÉ ROZHORČENIE

¹³Blížila sa židovská Veľká noc a Ježiš vystúpil do Jeruzalema. ¹⁴V chráme našiel tých, čo predávali dobytok, ovce a holuby, i peňazomencov, čo tam sedeli. ¹⁵Urobil si z povrazov bič a všetkých vyhnal z chrámu, aj ovce a dobytok. Peňazomencom rozhádzal mince a poprevracal stoly ¹⁶a tým, čo predávali holuby, povedal: „Odneste to odtiaľto! Nerobte tržnicu z domu môjho Otca!“ ¹⁷Tu si jeho učeníci spomenuli, že je napísané: *Horlivosť za tvoj dom ma stravuje.* (Ján 2,13–17)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Hoci existuje veľa nevhodných foriem hnevu, z Biblie sa dozvedáme, že existuje „spravodlivé rozhorčenie“.

Predstavme si matku, ktorá sleduje svoju trojročnú dcéru, ako sa hrá na ihrisku, a potom zrazu na jej dcéru zaútočí neznámy muž. Nemala by sa hnevať? Samozrejme. Hnev je za takýchto okolností správnu reakciou lásky. Tento príklad nám pomáha pochopiť Božie „spravodlivé rozhorčenie“.

Prečítaj si texty Mat 21,12.13 a Ján 2,13–17. Čo sa z Ježišovej reakcie na zneužívanie chrámu dozvedáme o Božom hneve na zlo?

V uvedených prípadoch Ježiš prejavuje „zbožnú horlivosť“ a „spravodlivé rozhorčenie“ voči tým, ktorí považovali Boží chrám za obyčajnú stavbu a premenili ho na „pelech lotrov“. To všetko preto, aby zneužili vdovy, siroty a chudobných (Mat 21,13; porovnaj s Ján 2,16). Chrám a bohoslužby, ktoré mali predstavovať a zjavovať Božie milostivé odpustenie a očistenie hriešnikov, sa namiesto toho používali na okrádanie a utláčanie tých najzraniteľnejších. Nemal sa Ježiš hnevať na takúto ohavnosť?

Texty Mar 10,13.14 a Mar 3,4.5 ponúkajú ďalšie príklady Ježišovho spravodlivého rozhorčenia. Keď ľudia k Nemu prinášali malé deti a „učeníci dohovárali tým, ktorí ich donášali“ (Roh.), Ježiš sa „rozhorčil“ a povedal im: „Nechajte deti prichádzať ku mne a nebráňte im, lebo takým patrí Božie kráľovstvo.“ (Mar 10,13.14)

Keď farizeji vyčkávali, aby mohli obviňovať Ježiša z porušenia soboty tým, že počas nej uzdravoval, Ježiš sa ich opýtal: „Je dovolené v sobotu robiť dobre alebo zle, život zachrániť alebo zničiť?“ (Mar 3,4) „Vtedy si ich s hnevom premeral a zarmútený nad ich bezcitným srdcom“ pred ich očami uzdravil človeka s ochrnutou rukou (Mar 3,5). Kristov hnev je tu spojený so smútkom nad tvrdosťou ľudského srdca. Z Jeho strany ide o spravodlivý hnev lásky. Ide o rovnaký hnev, aký je pripisovaný Bohu v Starej zmluve. Prečo by sa láska nemala znepokojovať nad zlom, ktoré ubližuje predmetu tejto lásky?

APLIKÁCIA

- **Prečo by sme si mali dať pozor na to, aby sme sa nesnažili ospravedlniť sebecký hnev ako „spravodlivé rozhorčenie“? Prečo je ľahké skĺznuť do takéhoto konania? Ako sa pred ním môžeme chrániť?**

BOHA NETEŠÍ SÚŽENIE

Potom však, keď naši praotcovia popudili k hnevu Boha nebies, vydal ich do rúk babylonského kráľa, Chaldejca Nebukadnesara, ktorý zbúral tento chrám a ľud presídlil do Babylona. (Ezd 5,12)

²⁴Odplatím Babylonu a všetkým obyvateľom Chaldejska všetko ich zlo, ktoré popáchali na Sione, pred vašimi očami;“ znie výrok Hospodina. ²⁵„Pozri, som proti tebe, vrch nivečenia;“ znie výrok Hospodina, „ktorý nivečíš celú zem. Vystriem svoju ruku proti tebe, zrútim ťa zo skál a urobím ťa vypáleným vrchom. ...“ ⁴⁴Navštívím Béla v Babylone a vytiahnem mu z úst, čo prehlto. Nebudú sa viac k nemu hrnúť národy, hradba Babylona padne.“ (Jer 51,24.25.44)

V celej Biblii Boh opakovane prejavuje svoj zápal v prospech utláčaných a ponižovaných. Veľmi jasne vyjadruje svoje náležité „spravodlivé rozhorčenie“ voči prenasledovateľom a utláčateľom. Keby nebolo zla, Boh by sa nehneval. Jeho hnev je vždy namierený len proti tomu, čo škodí Jeho stvoreniu.

Podľa textu Plač 3,32.33 Boh neublízuje „z rozmaru“ (doslova Boh neublízuje „zo svojho srdca“; Roh.). Nechce odsúdiť zločincov, ale láska si v konečnom dôsledku vyžaduje spravodlivosť.

Táto pravda je ilustrovaná tým, ako dlho Boh odpúšťal svojmu ľudu a opakovane mu dával príležitosti na pokánie a zmierenie s Ním. Znovu a znovu prostredníctvom prorokov Hospodin volal k svojmu ľudu, ale oni odmietli počúvať (pozri Jer 35,14–17 a Ž 81,12–15).

Porovnaj úvodné verše a uvažuj nad nimi (Ezd 5,12 a Jer 51,24.25.44). Čo sa z nich dozvedáme o súde, ktorý prišiel na Jeruzalem prostredníctvom Babylona? (Pozri tiež 2 Par 36,16.)

Podľa Ezdráša 5, keď ľudia vytrvalo a bez pokánia provokovali Boha na hnev, ten nakoniec poodstúpil a „vydal“ ľud „do rúk babylonského kráľa, Chaldejca Nebukadnesara“ (Ezd 5,12). Ale Hospodinov „prchký hnev“ vzplanul, až keď už pre Jeho ľud „nebolo lieku“ (2Par 36,16). Boh neskôr odsúdil Babylon za neprimeranú skazu, ktorú spôsobil Judsku (Jer 51,24.25.44; porovnaj so Zach 1,15). Aj mnohé ďalšie súdy, za pôvodcu ktorých Písmo označuje Boha, sú vysvetlené ako prípady, keď Boh „vydáva“ ľudí do rúk ich nepriateľov (Sud 2,13.14; Ž 106,41.42) v súlade s rozhodnutiami ľudí opustiť Hospodina a slúžiť „bohom“ iných národov (Sud 10,6–16; 5Moj 29,24–26). Boží hnev proti zlu, ktorý napokon raz a navždy vyvrcholí vykorenением všetkého zla, vyviera z Jeho lásky ku všetkým a z Jeho túžby po konečnom dobre vesmíru. Veď celý vesmír je zatiahnutý do problému hriechu, vzbury a zla.

- Povedali sme si, že Boh netúži a nechce nikoho odsúdiť. Ako toto poznanie ovplyvňuje tvoje chápanie Božieho hnevu a rozhorčenia? Ak je Boh „pomalý do hnevu“, nemali by sme byť trpezlivejší a zhovievavejší voči ľuďom okolo nás? Ako môžeme zaujať rovnaký postoj a zároveň chrániť obeť nepravosti a starať sa o ne?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

PREUKAZOVANIE SÚCITU

¹⁷Nikomu neodplácajte zlom za zlé. Usilujte sa o to, čo je dobré v očiach všetkých ľudí. ¹⁸Ak je to možné a závisí to od vás, žite v pokoji so všetkými ľuďmi. ¹⁹Milovaní, nepomstite sa sami, ale dajte miesto hnevu. Ved' je napísané: *Mne patrí pomsta, ja odplatím*, hovorí Pán. ²⁰Naopak, ak je tvoj nepriateľ hladný, daj mu jesť, ak je smädný, daj mu piť. Lebo keď toto urobíš, žeravé uhlie mu zhrnieš na hlavu. ²¹Nedaj sa premôcť zlému, ale dobrom premáhaj zlé. (Rim 12,17–21)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Hoci je božský hnev „hrozny a desivý“, v žiadnom prípade nie je nemorálny ani neláskavý. Naopak, v Starej aj v Novej zmluve Boh vyjadruje hnev proti zlu práve kvôli svojej láske. Boží hnev je strašný, pretože zlo má zákernú povahu a stojí v ostrom protiklade k čistej добрôte a nádhere Boha.

Z tohto pohľadu je pre Boha podstatná láska. Kde nie sú prítomné zlo a nespravodlivosť, tam nie je ani Boží hnev. Ved' napokon najláskavejší Boží čin, ktorým vykorení z vesmíru zlo, bude zároveň ukončením všetkého hnevu a rozhorčenia. Už nikdy totiž nebude existovať žiadna nespravodlivosť ani žiadne zlo. V dokonalých vzťahoch lásky budú po celú večnosť prítomné len blaženosť a spravodlivosť. Už nikdy sa nezjaví Boží hnev, pretože už nikdy nebude potrebný. Aká úžasná myšlienka!

Niektorí sa obávajú, že by Boží hnev mohol byť neúmyselne považovaný za dovolenie ľudskej pomsty. Ako tieto texty chránia pred myšlienkou ľudskej pomsty?

5Moj 32,35

Prísl 20,22

Prísl 24,29

Rim 12,17–21

Heb 10,30

Podľa Písma má Boh právo vyniesť rozsudok, a keď tak urobí, vždy sa to deje v dokonalej spravodlivosti. Stará aj Nová zmluva výslovne vyhradzuje pomstu jedine Bohu. Ako píše apoštol Pavol: „Milovaní, nepomstite sa sami, ale dajte miesto hnevu. Ved' je napísané: *Mne patrí pomsta, ja odplatím*, hovorí Pán.“ (Rim 12,19; cituje pritom z 5Moj 32,35).

Zatiaľ čo Boh nakoniec vynesie súd proti všetkej nespravodlivosti a každému zlu, Kristus pripravil cestu pre všetkých, ktorí v Neho veria. Ved' napokon je to Ježiš, „ktorý nás vyslobodzuje od budúceho hnevu“ (1Tes 1,10; porovnaj s Rim 5,8, 9). A to je podľa Božieho plánu: „Ved' Boh nás neurčil na hnev, ale aby sme získali spásu skrze nášho Pána Ježiša Krista.“ (1Tes 5,9) Boží hnev sa tým neruší ani nestráca platnosť, ale tí, ktorí veria v Ježiša, budú vďaka Kristovi oslobodení od takéhoto hnevu.

APLIKÁCIA

- Akým spôsobom Kristovo zmierenie potvrdilo Jeho spravodlivosť a zároveň nás oslobodilo od hnevu? Pestujme v sebe vďačnosť za to, čo pre nás Kristus vykonal. Ako by Jeho dielo malo ovplyvňovať náš vzťah k druhým ľuďom?

PODNETY NA ZAMYSLENIE

V knihe *Na úsvite dejín* si prečítajte kapitolu „Zlaté teľa“ (PP 315–330; NÚD 150–156).

V súvislosti s odpadnutím Izraelcov a uctievaním zlatého teľaťa čítame: „Aj pri tejto bolestnej skúsenosti sa však prejavilo Božie milosrdenstvo. Boh každému ponúkol možnosť slobodného rozhodnutia a poskytol príležitosť na pokánie. Zabití boli len tí, ktorí zotrvali vo vzbure.

Hriech Izraelcov musel byť potrestaný aj na svedectvo okolitým národom, že Boh odmieta modloslužbu. Keď budú totiž Izraelci neskôr odsudzovať modlárstvo susedných národov, museli by si vypočuť ich výčitky týkajúce sa uctievania zlatého teľaťa na Chórebe napriek vyznaniu, že Bohom je Hospodin. Aj keď budú musieť uznať túto zahanbujúcu pravdu, Izrael bude môcť poukázať na strašný údel previnilcov ako na dôkaz, že ich hriech nezostal bez trestu.

Božia spravodlivosť aj Božia láska si vyžadovali, aby bol vykonaný súd. Boh odstraňuje odpadlíkov, aby do záhuby nestrhli aj iných. Kainovi zachoval život len preto, aby ukázal, čo spôsobuje nepotrestaný hriech. Kainov život a príklad viedli k takej veľkej skazenosti, že mala za následok zničenie sveta potopou. Dejiny toho smutného obdobia dokazujú, že Boh ani svojou veľkou trpezlivosťou nepremohol ich bezbožnosť.“ (PP 324.325; NÚD 153.154)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Prečo podľa vás toľko ľudí zápasí s otázkou Božieho hnevu? Čo vám pomáha pochopiť koncept Božieho hnevu?
2. Aké problémy vznikajú, keď sa o pomstu usilujú ľudia? Ktoré z nich by nenastali, keď pomstu koná Boh?
3. V čom bol Boží súd nad Izraelom po vzbure na Sinaji príkladom Božieho milosrdenstva? Aké ďalšie príklady v Písme ukazujú, že aj Boží súd je aktom lásky?
4. Hoci chápeme, že Boh sa spravodlivo rozhorčuje voči zlu a prináša rozsudok s dokonalou spravodlivosťou, prečo je dôležité, aby sme sa zdržali odsudzovania iných? Uvažujte o tom v kontexte 1Kor 4,5.

Týždeň od 2. do 8. februára

BOH MILUJE SPRAVODLIVOSŤ

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Ž 33,5; Ž 85,11; 4Moj 32,4; Jak 1,17; Tít 1,2; 2Moj 32,14; Mat 5,43–48

ÚVODNÝ TEXT

„Kto sa však chváli, nech sa chváli tým, že je rozumný a pozná mňa, lebo ja som Hospodin, ktorý uskutočňuje milosrdenstvo, právo a spravodlivosť na zemi, ved'v tom mám záľubu,“ znie výrok Hospodina. (Jer 9,24)

Na starovekom Blízkom východe boli „bohovia“ národov nielen nestáli, nemorálni a nepredvídateľní, ale prikazovali aj ukrutnosti, medzi ktoré patrili detské obeť. A ani potom sa pohania nemohli spoľahnúť na priazeň svojich kmeňových „bohov“, takže sa neodvážili nijako sa im protiviť.

Podľa 5Moj 32,17 boli v pozadí takýchto „bohov“ démoni (pozri aj 1Kor 10,20.21). Takéto formy uctievania viedli k zneužívaniu a ponechávali ľudí vo veľkej duchovnej a morálnej temnote.

Boh Biblie sa diametrálne líši od týchto démonických síl. Hospodin je dokonale dobrý a Jeho charakter je nemenný. A len vďaka neustálej Božej добрote môžeme mať nádej teraz i naveky.

V úplnom kontraste s falošnými bohmi starovekého sveta a dokonca aj s modernými „bohmi“ súčasnosti, Hospodina hlboko znepokojuje zlo, utrpenie, nespravodlivosť a útlak – to všetko neustále a jednoznačne odsudzuje. A čo je najdôležitejšie, jedného dňa so zlom navždy skoncuje.

OSNOVA LEKCIE

Štúdium šiestej lekcie upriami našu pozornosť na biblické posolstvo o nemennom charaktere milujúceho Boha, ktorý túži po spravodlivom svete pre všetkých, ktorých stvoril.

- Ž 33,5; 85,11; 89,15: Božia láska a túžba po spravodlivom svete (nedeľa)
- Ž 9,8,9; 145,9,17: Boh aktívne podporuje spravodlivosť (pondelok)
- Mal 3,6; Jak 1,17: Boží nemenný charakter (utorok)
- 2Moj 32,14 a Jer 18,4–10: Môže nemenný Boh ľutovať svoje konanie? (streda)
- Mat 5,43–48: Božia túžba po spravodlivosti ako vzor pre nás (štvrtok)

LÁSKA A SPRAVODLIVOSŤ

Miluje spravodlivosť a právo. Hospodinova milosť naplní zem. (Ž 33,5)

Milosrdenstvo a vernosť sa stretnú, spravodlivosť a pokoj sa pobožkajú. (Ž 85,11)

Spravodlivosť a právo sú základom tvojho trónu, milosrdenstvo a vernosť predchádzajú tvoju tvár. (Ž 89,15)

V celom Písme vystupujú láska a spravodlivosť spoločne. Pravá láska si vyžaduje spravodlivosť a ozajstná spravodlivosť sa určuje a dosahuje len v láske. Nie sme príliš zvyknutí uvažovať o týchto dvoch pojmoch spolu. Je to však len preto, že ľudia prekrútili a skazili skutočný význam lásky aj spravodlivosti.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Čo tieto texty vypovedajú o Božom vzťahu k spravodlivosti?

Ž 33,5

Iz 61,8

Jer 9,23

Ž 85,11

Ž 89,15

Uvedené texty veľmi jasne vypovedajú o tom, že Boh miluje spravodlivosť (Ž 33,5; Iz 61,8; „právo“). V Písme sú myšlienky lásky a spravodlivosti neoddeliteľne spojené. Božia láska a Božia spravodlivosť sú nerozdeliteľne prepojené. Bohu veľmi záleží na tom, aby sa v tomto svete diala spravodlivosť a uskutočňovalo sa právo.

Proroci mali teda dobrý dôvod na odsúdenie všetkých druhov nespravodlivosti vrátane: nespravodlivých zákonov, podvodov pri obchode a utláčania chudobných a vdov alebo kohokoľvek zraniteľného. Hoci ľudia páchajú veľa zla a nespravodlivosti, Boh je ten, kto neustále „uskutočňuje milosrdenstvo, právo a spravodlivosť na zemi“, pretože „v tom má záľubu“ (Jer 9,23). Keďže spravodlivosť je v Písme predstavená ako niečo veľmi dobré, ľudia verní Bohu podľa Biblie netrpezlivo očakávajú Boží súd. Práve súd totiž na jednej strane prináša trest pre zločincov a utláčateľov a na strane druhej prináša spravodlivosť a vyslobodenie pre obeť nespravodlivosti a útlaku.

Spravodlivosť a právo sú základom Božej vlády. Vláda dobrého Boha je spravodlivá a správna. Tým sa úplne líši od skazených vlád tohto sveta, ktoré často udržiavajú nespravodlivosť pre vlastný zisk a osobnú moc. Práve v Bohu a vďaka Bohu sa napokon „milosrdenstvo a vernosť... stretnú, spravodlivosť a pokoj sa pobožkajú“ (Ž 85,10).

Boh dáva jasne najavo, čo od nás očakáva: „Hospodin ti oznámil, človeče, čo je dobré a čo žiada od teba: len zachovávať právo, milovať láskavosť a v pokore chodiť so svojím Bohom.“ (Mich 6,8) Ak existuje niečo, v čom by sme mali zrkadliť Boží charakter, stredobodom je určite láska – a k nej spravodlivosť a milosrdenstvo, ktoré z lásky pramenia.

- **Ako a v čom sa aj dnes prejavuje pokrivená ľudská spravodlivosť? Prečo v nádeji túžime po tom, aby jedného dňa prišla Božia dokonalá spravodlivosť?**

APLIKÁCIA

BOH JE DOKONALE DOBRÝ A SPRAVODLIVÝ

⁸Hospodin však tróni naveky, súdny stolec má pripravený. ⁹On bude spravodlivo súdiť svet, národy rozsúdi podľa práva. (Ž 9,8.9)

⁹Hospodin je dobrotivý voči všetkým, zľutúva sa nad všetkými stvoreniami. ... ¹⁷Hospodin je spravodlivý vo všetkom, čo koná, a milostivý vo všetkých svojich skutkoch. (Ž 145,9.17)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Božia láska k spravodlivosti nie je len prázdny gestom. Ani Jeho výzvy, aby sme sa navzájom milovali a konali spravodlivosť, nie sú len nič nehovoriacimi výrokmi. Boh sám totiž svojim konaním dokonale a neotrasiteľne potvrdzuje tieto vlastnosti. Písmo učí, že Boh je úplne svätý, verný, spravodlivý a milujúci. Boh vždy koná len to, čo je milujúce, správne a spravodlivé. Nikdy nerobí nič zlé.

Čo tieto texty hovoria o Božej vernosti a spravodlivosti?

5Moj 32,4

Ž 92,16

Tieto a mnohé ďalšie pasáže vyhlasujú, že Boh je spravodlivý a milujúci a „neprávosti v ňom niet“ (Ž 92,16; pozri aj Ž 25,8; Ž 129,4). Hospodin „krivdu nerobí, ráno čo ráno vynáša na svetlo svoj súd bez prestania, ten však, čo pácha bezprávie, hanbu nepozná“ (Sof 3,5). Všimnime si priamy kontrast medzi Božím charakterom a charakterom tých, ktorí milujú nespravodlivosť. Boh vie, čo je pre každého najlepšie. Pre všetkých chce to najlepšie a neustále koná tak, aby pre každého dosiahol dokonalý výsledok.

Prečítaj si Ž 9,8.9 a Ž 145,9–17. Ako tieto verše charakterizujú Boha?

Boh Biblie je „spravodlivý sudca“ (Ž 7,12), nemá rád nepravosť a neprebýva v ňom žiadne zlo („u teba nešlachetný nemá miesta“; Ž 5,5). Ako píše apoštol Ján: „Boh je svetlo a nieto v ňom nijakej tmy.“ (1Ján 1,5) Vskutku, Boh je nielen dokonale dobrý, ale podľa apoštola Jakuba: „Boha nemožno pokúšať na zlé.“ (Jak 1,13; porovnaj s Hab 1,13)

V tom všetkom sa nerozlučne spájajú Božia dobrota a Božia sláva. Mnohí ľudia si robia z moci modlu. Boh je všemocný, ale svoju moc uplatňuje iba spôsobmi, ktoré sú založené na spravodlivosti a láske. Nie je náhoda, že keď Mojžiš žiadal Boha: „Ukáž mi svoju slávu!“ (2Moj 33,18), Boh odpovedal slovami: „Ja dám, aby prešlo všetko moje dobré popred tvoju tvár.“ (2Moj 33,19; Roh.)

APLIKÁCIA ■ Prečo dobrý Boh dovoľuje, aby sa dialo na svete toľko zla?

BOŽÍ NEMENNÝ CHARAKTER

Lebo ja, Hospodin, sa nemením, preto ste vy, synovia Jakobovi, ešte nevyhynuli. (Mal 3,6; Roh.)

Každý dobrý údel a každý dokonalý dar pochádza zhora od Otca svetiel, v ktorom niet premeny ani tieňa zmeny. (Jak 1,17)

Čo hovoria o Bohu úvodné texty (Mal 3,6; Jak 1,17)? Ako týmto veršom rozumieť?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Boh vyhlasuje: „Ja, Hospodin, sa nemením.“ (Mal 3,6; Roh.) Niektorí sa zameriavajú len na túto časť verša a vnímajú ju tak, že Boh sa žiadnym spôsobom nemení. Zvyšok verša a jeho bezprostredný kontext však ukazujú, že nemenosť Boha, o ktorej sa tu hovorí, sa zameriava na Božiu *morálnu nemennosť*. Zvyšok verša naznačuje, že Boh sa môže meniť vo vzťahu. Boh totiž hovorí: „Preto ste vy, synovia Jakobovi, ešte nevyhynuli.“ A hneď v nasledujúcom verši Boh vyhlasuje svojmu ľudu: „Vráťte sa ku mne a ja sa vrátim k vám.“ (Mal 3,7) Boh teda vstupuje do (a vystupuje zo) vzťahu so svojim stvorením, ale vo všetkých týchto vzťahoch (a vo všetkom ostatnom) zostáva Boží charakter nemenný. Túto myšlienku potvrdzuje aj apoštol Jakub, keď hovorí, že všetko dobro pochádza od Boha, „v ktorom niet premeny ani tieňa zmeny“ (Jak 1,17). Z Boha nepochádza nič zlé.

Písmo opakovane zdôrazňuje, že Boží charakter je nemenný. Inými slovami, Biblia dôsledne učí, že Boh je *morálne* nemenný. Napriek tomu Boh vstupuje do skutočných vzťahov so stvorenými bytosťami (v tom spočíva zmena), reaguje na ne, ale vždy tak koná láskavo a spravodlivo (v tom spočíva nemenosť).

Čo sa z nasledovných textov dozvedáme o Bohu?

2Tim 2,13

Tít 1,2

Heb 6,17.18

Boh nemôže zaprieť sám seba, Boh nikdy neklame a Božie zaslúbenia sú neporušiteľné. Môžeme si byť istí, že Boh Biblie je ten istý Boh, ktorý na kríži v Kristovi dobrovoľne vydal seba samého za nás. Je to Boh, ktorému možno bez výhrad dôverovať. Môžeme mať dôveru a nádej do budúcnosti, pretože: „Ježiš Kristus je ten istý včera, dnes i naveky.“ (Heb 13,8)

- **Ako sa môžeme naučiť dôverovať v Božiu dobrotu, aj keď sa nám v živote naozaj nedarí? Ako nám predstava Boha na kríži pomáha naučiť sa dôverovať v Jeho dobrotu?**

APLIKÁCIA

ĽUTUJÚCI BOH?

A Hospodin ľutoval zľého, o ktorom hovoril, že ho učiní svojmu ľudu. (2Moj 32,14; Roh.)

⁷Raz pohrozím niektorému národu alebo niektorému kráľovstvu, že ho vykorením a zničím. ⁸Ak sa však ten národ odvráti od zla, ktoré som mu vyčítal, potom upustím od nešťastia, ktoré som mu zamýšľal urobiť. ⁹Inokedy zas oznámim niektorému národu alebo kráľovstvu, že ho znova vybudujem a vysadím. ¹⁰Ak však bude robiť, čo je predo mnou zlé a nebude ma poslúchať, vtedy oľutujem to dobro, čo som mu zamýšľal urobiť. (Jer 18,7–10)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Môže Boh „ľutovať svoje konanie“? Ak áno, čo to vlastne znamená a aké to má následky? Videli sme, že Boží charakter sa nikdy nemení. Niektoré biblické texty však hovoria o Bohu, ktorý „ľutuje“ svoje konanie alebo „upúšťa“ od určitého svojho zamýšľaného konania. Ako ľudia vnímame „ľútosť“ či „banovanie“ ako uznanie, že niekto urobil niečo zlé. Ako teda môžu niektoré biblické pasáže zobrazovať Boha ako „ľutujúceho“?

Uvažuj o úvodných textoch (2Moj 32,14 a Jer 18,4–10). Ako rozumieš týmto zmienkam o tom, že Boh „(o)ľutoval“ svoje konanie alebo že „upustil“ od svojho (zamýšľaného) konania?

V týchto a mnohých ďalších pasážach je Boh predstavený ako Ten, kto „ustupuje“ od súdu v reakcii na konkrétne pokánie alebo určitý príhovor ľudí. Boh zaslubuje, že ak sa ľudia odvrátia od svojej bezbožnosti, On sa odvráti od súdu, ktorý naplánoval. Myšlienka, že Boh „upusti“ od zamýšľaného súdu ako odpoveď na ľudské pokánie, sa v Písme objavuje často.

Preštuduj si texty 4Moj 23,19 a 1Sam 15,29. Čo hovoria tieto verše o tom, že by Boh mal „ľutovať“ svoje slová, myšlienky alebo konanie?

Uvedené texty veľmi zreteľne vyhlasujú, že Boh „nie je človek, aby ľutoval“ (1Sam 15,29) a že „Boh nie je človek, aby klamal, nie je syn človeka, aby ľutoval. Povie azda a nespraví? Sľúbi a nesplní?“ (4Moj 23,19) V kontexte celého Písma nemôžeme tieto verše chápať tak, že by Boh „neľutoval“ vôbec. Namiesto toho vyjadrujú pravdu, že „neľutuje“ alebo neustupuje zo svojho konania („Sľúbi a nesplní?“) v takom zmysle, ako to robia ľudia. Boh vždy dodrží svoje zaslúbenia. Môže však zmeniť svoj zámer v reakcii na ľudské pokánie. Vždy sa tak deje v súlade s Jeho dobrotou a Jeho slovom. Boh „ustupuje“ od súdu ako odpoveď na pokánie človeka práve preto, že Boží charakter je dobrý, spravodlivý, milujúci a milosrdný.

APLIKÁCIA

- Aký význam majú biblické zobrazenia Božej „ľútosti“ alebo Božieho „ustúpenia“ od určitého konania? Čo to vypovedá o stálosti Božieho charakteru v súvislosti s tým, že Boh vstupuje do skutočných vzťahov, ktoré Ho naozaj ovplyvňujú?

„ZACHOVÁVAJ MILOSRDENSTVO A SPRAVODLIVOSŤ“

⁴³Počuli ste, že bolo povedané: Milovať budeš svojho blížneho a nenávidieť svojho nepriateľa. ⁴⁴Ja vám však hovorím: Milujte svojich nepriateľov a modlite sa za tých, ktorí vás prenasledujú, ⁴⁵aby ste boli synmi svojho Otca v nebesiach. Lebo on dáva vychádzať slnku nad zlými aj nad dobrými a zosiela dážď na spravodlivých aj nespravodlivých. ⁴⁶Ved' keď budete milovať iba tých, čo vás milujú, aká vám patrí odmena? Či to isté nerobia aj mýtnici? ⁴⁷A ak budete pozdravovať iba svojich bratov, čo robíte navyše? Či to isté nerobia aj pohania? ⁴⁸Vy teda buďte dokonalí, ako je dokonalý váš nebeský Otec. (Mat 5,43–48)

Písmo jasne a dôsledne učí, že „Hospodin, tvoj Boh, je Boh, verný Boh, ktorý do tisícero pokolenia zachováva zmluvu a priazeň tým, čo ho milujú a zachovávajú jeho prikázania“ (5Moj 7,9). Jeho charakter dobroty a lásky zvrchovane ukázal Ježiš na kríži (pozri Rim 3,25.26; Rim 5,8). V Žalmoch čítame: „Hospodin je dobrý, jeho milosť trvá naveky a jeho vernosť z pokolenia na pokolenie!“ (Ž 100,5; porovnaj s Ž 89,3) Bohu teda môžeme dôverovať. Svojim deťom dáva len dobré dary (Jak 1,17; porovnaj s Luk 11,11–13). V skutočnosti však udeľuje dobré dary aj tým, ktorí voči Bohu zaujímajú nepriateľský postoj.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Čo hovorí úvodný text o úžasnej Božej láske (Mat 5,43–48)? Ako by sme sa mali správať voči druhým vo svetle Ježišovho učenia?

Matúš 5 opisuje Božiu lásku ako *dokonalú* lásku. Nedokonalá láska je láska, ktorá miluje iba tých, ktorí milujú nás. Ale Boh miluje aj tých, ktorí Ho nenávidia, dokonca aj tých, ktorí voči nemu zaujímajú nepriateľský postoj. Jeho láska je absolútna, a preto dokonalá.

Hoci Božia láska a Jeho milosrdenstvo presahujú akékoľvek rozumné očakávania, nikdy neprevyšujú spravodlivosť a ani jej neprotirečia. Naopak, Božia láska *spája* spravodlivosť a milosrdenstvo (Ž 85,11). Podobne nás nabáda aj Biblia: „Zachovávaj milosrdenstvo a spravodlivosť, dychtivo očakávaj svojho Boha bez prestania!“ (Oz 12,7; porovnaj s Luk 11,42)

Nakoniec Boh sám prinesie dokonalú spravodlivosť. Apoštol Pavol píše, že koniec času bude aj dňom „zjavenia Božieho spravodlivého súdu“ (Rim 2,5). A napokon, vykúpení budú spievať: „Veľké a obdivuhodné sú tvoje skutky, Pán, Boh, Všemohúci. Spravodlivé a pravdivé sú tvoje cesty, Kráľ národov. Kto by sa nebál, Pane, a neoslavoval tvoje meno? Pretože ty jediný si svätý; všetky národy prídu a budú sa pred tebou klaňať, lebo sa zjavili tvoje spravodlivé súdy.“ (Zj 15,3,4; porovnaj s Zj 19,1.2)

- Prorok Izaiáš hovorí: „Hospodin, ty si môj Boh, zvelebujem ťa, chválím tvoje meno, lebo si uskutočnil obdivuhodné veci, tvoje odvėké plány sú verné a pravdivé.“ (Iz 25,1) Ako sa môžeme naučiť chváliť Boha aj v zlých časoch? Akým spôsobom môže byť náš život obetou chvály Bohu spôsobom, ktorý podporuje spravodlivosť v našom okolí?

APLIKÁCIA

PODNETY NA ZAMYSLENIE

V knihe *Cesta ku Kristovi* si prečítajte kapitolu „Božia láska k človekovi“ (SC 9–15; CK 7–11).

„Božie slovo zjavuje Boží charakter. Boh sám oznamuje svoju nekonečnú lásku a milosrdenstvo. Keď Mojžiš prosil: *Ukáž mi svoju slávu*, Pán mu odpovedal: *Celú svoju slávu prevediem pred tebou*. (2Moj 33,18.19). To je Božia sláva. Pán šiel popred Mojžiša a volal: *Hospodin, Hospodin, Boh milosrdný a ľútostivý, zhovievavý a hojný v milosti a vernosti, zachovávajúci priazeň tisícim, odpúšťajúci vinu, priestupok a hriech*. (2Moj 34,6.7) Boh je *zhovievavý a hojný v milosti, lebo rád udeľuje milosť* (Jon 4,2; Mich 7,18).

Stvoriteľ nás pripútal k sebe nespočetnými dôkazmi na nebi i na zemi. Divmi prírody i najhlbšími a najnežnejšími pozemskými zväzkami, aké len môže poznať ľudské srdce, chcel nám zjaviť sám seba. To však len nedokonale tlmočí jeho lásku. Napriek všetkým týmto dôkazom nepriateľ dobra tak zaslepil myseľ človeka, že ľudia hľadeli na Boha so strachom a predstavovali si ho ako prísneho a nemilosrdného. Satan ich zvedol k takej predstave, podľa ktorej Boh je predovšetkým stroho spravodlivý, prísny sudca, bezohľadný a krutý veliteľ. Stvoriteľa predstavil ako žiarlivo striehnuceho pozorovateľa chýb a pokleskov, aby ich potom mohol trestať svojimi súdmi. Ježiš prišiel medzi ľudí preto, aby odstránil tento temný tieň a ukázal svetu Božiu nekonečnú lásku.“ (SC 10.11; CK 8)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Prečo je dôležité chápať, že Božia sláva je spojená s Jeho dobrotou? Ako to napravnúje „teológiu slávy“, ktorá zdôrazňuje len Božiu moc bez zdôrazňovania lásky a charakteru Boha?
2. Spochybnili ste niekedy Božiu dobrotu? Poznáte niekoho, kto spochybňuje Božiu dobrotu pre správanie a konanie tých, čo sa vydávajú za nasledovníkov Boha, alebo jednoducho pre všetko zlo vo svete? Ako ste si tento problém zodpovedali sami pre seba? Ako by ste mohli pomôcť niekomu, kto zápasí s pochybnosťami o Božej добрote? (Pozrite si aj lekciu na budúci týždeň.)
3. Venujte sa v triede otázke z pondelka: *Prečo dobrý Boh dovoľuje, aby sa dialo na svete toľko zla?* Ako nám realita veľkého sporu pomáha pochopiť zlo, ktoré je prítomné vo svete?

PROBLÉM ZLA

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Jób 30,26; Mat 27,46; Jób 38,1–12; Žalm 73; 1Moj 2,16.17; Zj 21,3.4

ÚVODNÝ TEXT

Zotrie im z očí každú slzu a smrť už viac nebude, ani smútok, ani nárek, ani bolesť už nebude, lebo čo bolo skôr, sa pomínulo. (Zj 21,4)

Azda najväčším problémom, ktorému kresťanstvo čelí, je problém zla. V tomto kontexte vyvstáva otázka, ako zosúladiť skutočnosť, že Boh je dokonale dobrý a milujúci, s realitou zla vo svete. Stručne povedané, ak je Boh dobrý a všemocný, prečo existuje zlo a je ho tak veľa?

Zďaleka nejde len o nejaký teoretický problém. Táto otázka hlboko znepokojuje mnohých ľudí a niektorým dokonca bráni prijať Boha a milovať Ho.

„Mnohých ľudí znepokojuje otázka, ako zlo vzniklo a prečo existuje. Vidia jeho pôsobenie a strašné následky v podobe utrpenia a smrti, preto sa pýtajú, ako sa niečo také môže diať, keď vládne neskonale múdry, láskavý a mocný Boh. Toto tajomstvo si nevedia vysvetliť.“ (GC 492; ZTDS 334)

Pre mnohých ateistov je práve problém zla dôvodom, pre ktorý sú ateistami. Ale ako uvidíme pri našom ďalšom štúdiu, Boh Biblie je úplne dobrý a môžeme mu dôverovať – dokonca aj napriek zlu, ktoré zamorilo celý náš svet.

OSNOVA LEKCIE

Siedma lekcia otvára základnú otázku, ktorá sa zaoberá najbežnejšími problémami veriacich aj neveriacich s Božím charakterom: „Ak je Boh dobrý, milujúci a spravodlivý, prečo dopúšťa toľko zla?“

- Jób 30,26; Ž 10,1; 13,2: Ťažké otázky vo svete plnom zla (nedeľa)
- Jób 42,1–3; Ž 73,1–3.16–18: Naše obmedzené možnosti poznania a pochopenia (pondelok a utorok)
- 1Moj 2,16.17: Zlo ako dôsledok zneužitia slobodnej vôle (streda)
- Rim 8,18; Zj 21,3.4: Nádej a dôvera uprostred zla a bolesti (štvrtok)

„DOKEDY EŠTE, HOSPODIN“

Očakával som dobré, prišlo zlé, dúfal som vo svetlo a prišla tma. (Jób 30,26)

Hospodin, prečo si tak ďaleko a prečo sa skrývaš v čase súženia? (Ž 10,1)

Dokedy ešte, Hospodin, budeš na mňa zabúdať? Navždy? Dokedy budeš predou mnou skrývať svoju tvár? (Ž 13,2)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Problém zla nie je len otázkou súčasnosti, ale opakovane sa rieši aj v samotnom Písme.

Ako tieto texty zdôrazňujú problém zla ako neoddeliteľnú súčasť ľudskej skúsenosti?

Jób 30,26

Jer 12,1

Jer 13,22

Mal 2,17

Ž 10,1

Tieto verše vyvolávajú mnohé otázky, ktoré nás trápia aj dnes. Prečo sa zdá, že bezbožným sa darí, a tí, ktorí konajú zlo, majú zo svojho zla úžitok, ak nie vždy, tak aspoň dosť často? Prečo spravodliví toľko trpia? Kde je Boh, keď sa deje zlo? Prečo sa niekedy zdá, že Boh je od nás ďaleko, dokonca zostáva skrytý?

Nech sa pokúsime odpovedať na tieto otázky akokoľvek, nemali by sme sklznúť do toho, že budeme zlo *zlahčovať*. Problém zla by sme sa nemali snažiť vyriešiť relativizovaním či zjednodušovaním veľkosti a vplyvu zla vo svete. Zlo je oblundné a ohavné – a Boh ho nenávidí ešte viac ako my. Zlo sa dotýka každého z nás a tak sa môžeme aj my pripojiť k volaniu, ktoré zaznieva v celom Písme ako reakcia na zlo a nespravodlivosť vo svete: „Dokedy ešte, Hospodin?“ (Ž 13,2)

Ako rozumieš Ježišovým slovám v Mat 27,46? Čo hovoria o tom, ako sa zlo dotklo Boha tým najvýraznejším spôsobom?

Sám Ježiš na kríži vyslovil otázku: „Bože môj, Bože môj, prečo si ma opustil?“ (Mat 27,46) Pri ukrižovaní jasne vidíme, že zlo sa veľmi výrazne dotýka samotného Boha. Túto pravdu zdôrazňuje nevysloviteľné utrpenie a potupná smrť Ježiša Krista na kríži, kde na Neho dopadlo všetko zlo sveta.

Ale aj v tejto situácii nachádzame nádej. To, čo Kristus vykonal na kríži, porazilo pôvodcu zla, satana, a napokon úplne odstráni všetko zlo. Ježiš citoval tieto slová zo Žalmu 22,1 a zvyšok tohto žalmu sa končí víťazne.

APLIKÁCIA

- Na kríži Ježiš upieral svoj pohľad na nádej, ktorá Mu v tom čase zostávala skrytá. Ako môžeme čerpať útechu z Jeho skúsenosti, keď v našom trápení nevidíme nádej ani východisko z utrpenia?

„VELKÉ A NEPRÍSTUPNÉ VECI, KTORÉ NEPOZNÁŠ“

¹Nato Jób odpovedal Hospodinovi takto: ²„Spoznal som, že môžeš všetko, a že nijaký plán nie je pre teba neuskutočiteľný. ³Kto tu pre neznalosť zakrýva múdre rozhodnutie? Preto odpovedám: „Ja som hovoril o veciach, ktoré som nechápal, a o divoch, o ktorých neviem.““ (Jób 42,1–3)

Na konci dejín sa uskutoční veľké víťazstvo lásky nad zlom. Medzitým však zostáva veľa znepokojujúcich otázok. Ako môžeme premýšľať a hovoriť o probléme zla spôsobom, ktorý by nám mohol pomôcť?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Prečítaj si text Jób 38,1–12. Ako Boh odpovedá na Jóbove otázky? Ako mu objasňuje problém zla? Koľko toho vieme (a koľko nevieme) o tom, čo sa môže odohrávať v zákulisí?

V príbehu sa o Jóbovi dozvedáme nielen to, že veľa trpel, ale že tiež vyslovil mnoho otázok o tom, prečo ho postihlo toľko zla a utrpenia. Požiadal o stretnutie s Bohom, aby našiel odpovede na svoje otázky. Nevedel však, že v zákulisí sa na nebeskom súde deje oveľa viac (pozri Jób 1–2).

Božia odpoveď Jóbovi je pozoruhodná. „Takto odpovedal Hospodin Jóbovi z búrky: *Ktože to zatemňuje zámer nevedomými slovami?*“ (Jób 38,1.2) Táto myšlienka by sa dala vyjadriť aj inak: „Prečo toľko rozprávaš, keď tak málo vieš?“ A Boh dodáva: „Kde si bol, keď som kládol základy zeme? Povedz, ak niečo rozumné o tom vieš!“ (Jób 38,4)

Ako Jóbova odpoveď (Jób 42,1–3) objasňuje, čo by sme si mali uvedomiť o svojom postavení pred Bohom?

Boh dáva vo svojich odpovediach Jóbovi najavo, že je toho veľa, čomu Jób nerozumie a o čom nič nevie. Rovnako ako Jób, aj my by sme mali pokorne uznať, že vo svete a v zákulisí sa odohráva veľa toho, o čom netušíme vôbec nič. Skutočnosť, že nepoznáme odpovede na naše otázky, neznamena, že neexistujú dobré odpovede alebo že jedného dňa sa všetko nevyrieši. Dovtedy však musíme dôverovať Božej добрôte, ktorá sa nám zjavila mnohými spôsobmi.

- **Uvažuj o hraniciach ľudského poznania a o tom, ako málo toho v skutočnosti vieme o svete. Prečo by sme sa mali naučiť žiť s nezodpovedanými otázkami aj o tých najťažších témach, ktorými sú zlo a utrpenie?**

APLIKÁCIA

SKEPTICKÝ TEISTA

¹Aký dobrý je Boh k Izraelu, k tým, čo majú čisté srdce! ²No moje nohy takmer odbočili, kroky sa mi skoro skĺzli. ³Závidel som totiž pyšným, keď som videl, ako si bezbožníci pokojne žijú. ... ¹⁶Keď som uvažoval, ako tomu porozumieť, zdalo sa mi to ťažké. ¹⁷Len keď som vošiel do Božej svätyne, pochopil som, ako skončia. ¹⁸Veru, staviaš ich na klzké miesta, necháš ich padnúť do záhuby. (Ž 73,1–3.16–18)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

U proroka Izaiáša Hospodin vyhlasuje: „*Ved' moje myšlienky nie sú vaše myšlienky a vaše cesty nie sú moje cesty, znie výrok Hospodina. Lebo ako nebesá prevyšujú zem, tak prevyšujú moje cesty vaše cesty a moje myšlienky vaše myšlienky.*“ (Iz 55,8,9)

Božie myšlienky nás vo všetkom presahujú. Nevieme si ani len predstaviť zložitost' Božieho plánu s dejinami. Bolo by nemúdre očakávať, že budeme rozumieť Božím dôvodom, pre ktoré v rôznych situáciách určitým spôsobom koná alebo nekoná.

Existuje určitý prístup k otázke zla, ktorý vychádza z poznania, že toho o zle vieme veľmi málo. Tento prístup sa nazýva „skeptický teizmus“. *Skeptický teista* verí, že Boh má dobré dôvody na to, aby konal tak, ako koná, ale vzhľadom na naše obmedzené znalosti by sme nemali očakávať, že budeme tieto dôvody poznať a rozumieť im. Skeptický teista je „skeptický“ v pohľade na schopnosť človeka uvedomovať si alebo naplno chápať spôsob, akým Boh pristupuje k zlu v tomto svete. To, že napríklad nevidíme rôzne baktérie vznášajúce sa vo vzduchu okolo nás, neznamená, že sa tam žiadne nenachádzajú. To, že človek nepozná Božie zámery a dôvody Jeho konania, určite neznamená, že Boh nemá pre svoje konanie dobré dôvody.

Prečítaj si Žalm 73. Ako sa žalmista stavia k zlu a nespravodlivosti okolo seba? Čo ho vedie k inému, novému pohľadu na daný problém?

Žalmistu hlboko znepokojovalo zlo vo svete. Rozhliadal sa okolo seba a videl, ako sa darí bezbožným. Všetko sa mu javilo ako nespravodlivé, videl mnoho bezprávia. S takýmto stavom nebol spokojný, ale nevidel žiadne riešenie. Uvažoval, či sa vôbec oplatí veriť Bohu a slúžiť Mu. Zmena v jeho vnímaní nastala, až keď vošiel do Božej svätyne.

Svätyňa poskytuje časť riešenia problému zla. Svätyňa totiž prináša poznanie, že existuje spravodlivý Sudca, ktorý vo svojom čase zabezpečí spravodlivosť a súd.

APLIKÁCIA

- **Ako môže adventistické chápanie súdu a učenia o svätyni objasniť problém zla? Je pre teba užitočné vedieť, že hoci teraz máme veľmi veľa otázok, Boh napokon odhalí svoje pôsobenie v dejinách a vynesie svoje spravodlivé súdy? V čom?**

OBRANA SLOBODNEJ VÔLE

¹⁶Hospodin, Boh, prikázal človekovi: „Môžeš jesť zo všetkých stromov záhrady, ¹⁷ale nejeď z stromu poznania dobra a zla, lebo v deň, v ktorom by si z neho jedol, určite zomrieš.“ (1Moj 2,16.17)

Hoci Božím cestám a myšlienkam nerozumíme, Písmo odhaľuje určité motívy, ktoré nám pomáhajú zaujať postoj k problému zla. Jeden zo spôsobov ako prísť k problému zla je známy ako *obhajoba slobodnej vôle*.

Obhajoba slobodnej vôle vychádza z predpokladu, že zlo je výsledkom zneužitia slobodnej vôle stvorených bytostí. Boh teda nemôže za zlo, pretože zlo je výsledkom toho, že stvorené bytosti zneužívajú slobodnú vôľu, ktorú nám Boh z dobrých dôvodov dal. Prečo by nám však Boh dával slobodnú vôľu? V tejto súvislosti C. S. Lewis napísal, že „jedine slobodná vôľa, hoci umožňuje zlo, umožňuje aj všetku lásku, dobrotu či radosť, ktoré stoja za to. Svet automatov – tvorov, ktoré by si počínali ako stroje – by sotva stál za tvorenie. Šťastie, ktoré Boh zamýšľa pre svoje vyššie stvorenie, je šťastím bytostí, ktoré sú s ním i medzi sebou navzájom slobodne a dobrovoľne zjednotené... A na to musia byť slobodné.“ (*Mere Christianity*. New York: MacMillan, 1960, s. 52)

Ako úvodné verše (1Moj 2,16.17) vyjadrujú morálnu slobodu, ktorú dostali Adam a Eva?

Prečo by Boh dával ľuďom príkazy či zákazy, ak by nemali slobodnú vôľu? Adam a Eva jedli zakázané ovocie a odvtedy je naša planéta plná zla. V 1. Mojžišovej 4, v kapitole nasledujúcej po príbehu o páde, sú hrozné následky hriechu zobrazené zavraždením Ábela jeho bratom. Rozprávania o páde ukazuje, ako zneužitie slobodnej vôle Adamom a Evou prinieslo hriech a zlo do dejín našej planéty.

V celom Písme vidíme realitu slobodnej morálnej vôle (pozri 5Moj 7,12.13; Joz 24,14.15; Ž 81,12–15 a Iz 66,4). Každý deň nášho života v nejakej miere uplatňujeme slobodnú vôľu, ktorú nám dal náš Stvoriteľ. Bez slobodnej vôle by sme vlastne ani neboli ľuďmi. Podobali by sme sa skôr strojom alebo dokonca bezduchým robotom.

- Spoločnosť Sony Corporation vytvorila robotického psa s názvom Aibo. Neochorie, nedostane blchy, nehryzie, nepotrebuje očkovanie a nepľzne. Vymenili by ste svojho psa z mäsa a kostí za Aibiho? Ak nie, ako by vám vaša voľba mohla pomôcť lepšie pochopiť, prečo nás Boh stvoril so slobodnou vôľou – napriek rizikám, ktoré z toho plynú?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

LÁSKA A ZLO?

Usudzujem totiž, že utrpenia terajšieho času sa nedajú ani porovnať s budúcou slávou, ktorá sa má na nás zjaviť. (Rim 8,18)

³Od trónu som počul mohutný hlas: „Pozri, Boží stánok medzi ľuďmi. Boh bude s nimi prebývať a oni budú jeho ľuďom; on sám, ich Boh, bude s nimi.

⁴Zotrie im z očí každú slzu a smrť už viac nebude, ani smútok, ani nárek, ani bolesť už nebude, lebo čo bolo skôr, sa pominulo.“ (Zj 21,3.4)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Boh dal stvoreným bytostiam slobodnú vôľu, pretože práve tá je základným predpokladom lásky. Zneužívanie slobodnej vôle vedie k zlu. Aj tu sa nachádza veľký priestor na otázky a pochybnosti. Boh dopúšťa zlo (na istý čas) a zároveň ním vášnivo opovrhne. Ak by totiž neexistovala slobodná vôľa (a jej neželané dôsledky v podobe zla), nemohla by existovať ani láska. A predčasné zničenie zla by zničilo dôveru, ktorá je nevyhnutným predpokladom lásky.

„Zem zatemnilo falošné chápanie Boha. Aby svetlo preniklo temné mraky a aby sa svet mohol vrátiť k Bohu, bolo treba zlomiť moc satanovho zvodu. Nemohlo sa to stať násilím. Násilie odporuje zásadám Božej vlády. Boh chce len službu lásky a lásku nemožno vynucovať, nemožno ju získať násilím ani mocou. Lásku možno vzbudiť len láskou. Poznať Boha znamená milovať ho. Jeho charakter sa musí prejavovať ako protiklad povahy satanovej.“ (DA 22; CL 10) Bez slobodnej vôle by nemohla existovať láska. A ak je Boh láska, potom sa zdá byť jasné, že Boh skutočne nemôže zrušiť či poprieť lásku alebo slobodu potrebnú na existenciu lásky. Dalo by sa tiež predpokladať, že keby sme od začiatku poznali koniec, ako ho pozná len Boh, nechceli by sme, aby nás Boh zbavil slobody. Ved' kto by chcel žiť vo vesmíre bez lásky?

Ako nám úvodné texty (Rim 8,18 a Zj 21,3.4) pomáhajú dôverovať v Božiu dobrotu napriek všetkému zlu v našom svete?

Hoci nevieme vidieť cez temnotu zla v tomto svete, Boh dovidí na koniec od začiatku. Vidí aj večnú blaženosť zaslúbenú všetkým, ktorí veria v Ježiša. Podľa Rim 8,18 „utrpenia terajšieho času sa nedajú ani porovnať s budúcou slávou, ktorá sa má na nás zjaviť“. Máme vieru a dôveru, aby sme uverili tomuto úžasnému zaslúbeniu?

Láska a sloboda neoddeliteľne spojená s láskou sú pre stvorenstvo posvätné a zásadné. A to až tak, že Boh nám lásku a slobodnú vôľu neodoprel, aj keď vedel, že Ježiš bude trpieť a zomrie na kríži. Boh poznal skutočnú cenu slobodnej vôle a lásky. Vedel, koľko Ho to bude stáť, a napriek tomu nám dal slobodnú vôľu. Je to veľmi dôležité poznanie a mali by sme ho mať vždy na pamäti.

APLIKÁCIA ■ Ako nás vedomie daru slobodnej vôle pomáha chrániť pred domnienkou, že všetko, čo sa na svete deje, je Božia vôľa?

PODNETY NA ZAMYSLENIE

V knihe *Na úsvite dejín* si prečítajte kapitolu „Pôvod zla“ (PP 33–43; NÚD 9–13). „Nekonečná Múdrosť nezničila satana dokonca ani vtedy, keď bol vyhostený z nebies. Oddanosť stvorených bytostí musí vyvierat' z presvedčenia, že Boh je spravodlivý a láskavý. Obyvatelia nebies a ostatných svetov by vtedy na začiatku v satanovej záhube nerozpoznali Božiu spravodlivosť. Keby ho Boh hneď zničil, niektorí by mohli Bohu slúžiť zo strachu, nie z lásky. Vplyv podvodníka by sa takto nepodarilo odstrániť a ani duch vzbury by nebol úplne vykorenený. Pre večné dobro celého vesmíru musí satan naplno rozvinúť svoje zámyery, aby bolo vidieť jeho útoky na Božiu vládu v pravom svetle a aby už nikdy nemohli vzniknúť pochybnosti o Božej spravodlivosti a nemennosti jeho zákona.

Satanova vzbura mala byť pre vesmír večným poučením – trvalým svedectvom o povahe hriechu a jeho hrozných následkoch. Dejiny tohto pokusu o vzburu mali byť pre všetky sväté bytosti definitívnou zárukou, že budú uchránené pred nepochopením skutočnej podstaty prestúpenia.“ (PP 42.43; NÚD 13)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. „Teodicea“ je výraz označujúci snahu ospravedlniť Boha v súvislosti so zlom, ktoré dopúšťa vo svete. Nejde však o ospravedlnenie samotného zla. Predstavte si, že by niekto v nebi povedal: „Ó, áno, Ježišu, teraz chápem, prečo mi pred očami umučili a vyvraždili celú rodinu. Áno, teraz to všetko dáva veľký zmysel. Ďakujem, Ježiši!“ Niečo také je absurdné. Ako môžeme prísť k porozumeniu, že na konci veľkého sporu nebude obhájené zlo, ale že Boh sa preukáže ako Ten, kto je spravodlivý a konal správne? (Viac sa tejto téme budeme venovať v 9. lekcii.)
2. Cítili ste sa niekedy ako Jób? Boli ste niekedy v pokušení myslieť si, že pre utrpenie, ktoré ste zažili vy alebo vaši blízki, nemôže existovať dobré vysvetlenie? Ako nám Jóbovo konečné zistenie, že „hovoril o veciach, ktoré... nechápal“ (Jób 42,3), môže pomôcť, keď sa nachádzame v podobnej situácii a kladieme si podobné otázky ako on?

Týždeň od 16. do 22. februára

SLOBODNÁ VÔĽA, LÁSKA A BOŽIA PROZRETEĽNOSŤ

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Luk 13,34; Jer 32,17–20; Heb 1,3; 4Moj 6,4,5; Ef 1,9–11; Ján 16,33

ÚVODNÝ TEXT

Toto som vám povedal, aby ste našli vo mne pokoj. Na svete máte súženie, ale dúfajte, ja som premohol svet! (Ján 16,33)

Prozreteľnosť je výraz, ktorý sa snaží opísať spôsob Božieho konania vo svete. Spôsob, akým vnímame Božiu prozreteľnosť, výrazne ovplyvňuje náš pohľad na Boha, náš vzťah k druhým ľuďom a tiež spôsob, akým premýšľame o probléme zla.

Kresťania majú rôzne pohľady na pochopenie Božej prozreteľnosti. Niektorí veria, že Boh uplatňuje svoju moc spôsobom, ktorý veľmi presne určuje, aby sa všetky udalosti stali presne tak, ako sa dejú. Podľa nich si dokonca Boh vyberá, kto bude spasený a kto zatratený! Podľa takéhoto vnímania Božej prozreteľnosti si ľudia nemôžu slobodne vybrať niečo iné, ako to, čo určí Boh. Ľudia, ktorí veria týmto spôsobom, tvrdia, že dokonca aj ľudské túžby určuje Boh.

Naproti tomu silné biblické dôkazy ukazujú, že Boh neurčuje všetko, čo sa deje. Namiesto toho dáva ľuďom slobodnú vôľu, a to dokonca až do bodu, keď sa oni (a anjeli) môžu rozhodnúť konať priamo proti Jeho vôli. História pádu, hriechu a zla je dramatickým a tragickým vyjadrením dôsledkov zneužívania slobodnej vôle. Cieľom plánu spasenia je napraviť tragédiu spôsobenú zneužitím slobodnej vôle.

OSNOVA LEKCIE

Pri štúdiu tejto lekcie sa budeme zamýšľať nad tým, ako pochopiť, že Boh je absolútne zvrchovaný a všemohúci, ale je „limitovaný“ v realizácii svojej vízie a túžob tým, že rešpektuje slobodné rozhodnutia svojho stvorenia.

- Iz 66,3,4; Luk 13,34: Božia vôľa a vôľa človeka (nedeľa)
- Jer 32,17,18; Heb 1,3: Má Božia všemohúcnosť hranice? (pondelok)
- Mat 22,37; 5Moj 6,4,5: Božia moc a naša sloboda prijať alebo odmietnuť Jeho lásku (utorok)
- Ef 1,7–12: Boží plán, ktorý berie do úvahy naše rozhodnutia (streda)
- Ján 16,33: Obnova a záverečné uskutočnenie Božej vôle (štvrtok)

NÁŠ ZVRCHOVANÝ BOH

³Tak ako si oni zvolili vlastné chodníky a v ohavnostiach sa kochali, ⁴aj ja si zvolím ich nešťastie a privediem na nich hrôzy. Pretože som volal, a nik neodpovedal, hovoril som, ale nepočúvali, robili, čo je zlé v mojich očiach, a vyvolili si to, v čom nemám záľubu. (Iz 66,3.4)

Jeruzalem, Jeruzalem, ktorý zabíjaš prorokov a kameňuješ tých, čo boli poslaní k tebe! Koľko rás som chcel zhromaždiť tvoje deti ako sliepka svoje kuriatka pod krídla, a nechceli ste! (Luk 13,34)

„Boh je zvrchovaný,“ učil kazateľ mládeže svoju skupinu na strednej škole. „To znamená, že On riadi všetko, čo sa deje.“ Jeden zmätený žiak zareagoval: „Takže Boh riadil aj to, keď mi zomrel pes? Prečo by Boh zabil môjho psa?“

Kazateľ sa to pokúšal vysvetliť: „To je ťažké. Ale niekedy nás Boh nechá prejsť ťažkými časmi, aby sme boli pripravení na ešte ťažšie udalosti v budúcnosti. Pamätám si, aké ťažké bolo, keď mi zomrel pes. Ale prejsť cez to mi pomohlo vyrovnať sa s ešte ťažším obdobím, keď mi zomrela stará mama. Dáva to zmysel?“

Po dlhej odmlke žiak odpovedal: „Takže Boh zabil môjho psa, aby ma pripravil na to, že zabije moju babičku?“ (CORTEZ Marc, citované v PECKHAM John C., *Divine Attributes: Knowing the Covenantal God of Scripture*. Michigan: Baker Academic, 2021, s. 141)

Ľudia si niekedy myslia, že všetko, čo sa deje, sa odohráva presne tak, ako to chce Boh. Podľa nich všetky udalosti vo svete sa dejú presne tak, ako Boh chce, aby sa stali. Boh je predsa všemohúci. Ako by sa teda mohlo stať niečo, čo Boh nechce, aby sa stalo? Pri takomto vnímaní sveta sa vždy deje Božia vôľa – bez ohľadu na to, čo sa stalo, a bez ohľadu na to, aké to bolo zlé. To je presne to, čo učí táto teológia.

Preštuduj si uvedené texty. Čo hovoria o otázke, či sa vždy plní Božia vôľa?

Ž 81,12–15

Iz 30,15.18

Iz 66,4

Luk 13,34

Kým mnohí ľudia veria, že Boh vždy dosiahne, čo chce, Biblia rozpráva úplne iný príbeh. Písmo opakovane zobrazuje Boha, ktorý zažíva nesplnené túžby. Z toho vyplýva, že to, čo sa deje, je často v rozpore s tým, o čom Boh hovorí, že túži, aby sa stalo. V mnohých prípadoch Boh výslovne vyhlasuje, že to, čo sa deje, je opak toho, čo chce. Boh chcel pre svoj ľud nejaký konkrétny výsledok, ale ľudia sa rozhodli pre niečo iné. Sám Boh plače: „Môj ľud však nedbal na môj hlas... Keby ma bol môj ľud poslúchol, keby bol Izrael chodil po mojich cestách, rýchlo by som bol pokoril jeho nepriateľov.“ (Ž 81,12.14.15)

- Zamysli sa nad dôsledkami akejkoľvek teológie, ktorá pripisuje všetko, čo sa deje, priamej Božej vôli. Aké problémy, najmä v kontexte zla, by takáto teológia vytvorila?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

VŠEMOHÚCI

¹⁷Ach, Pane, Hospodin, pozri, ty si svojou veľkou mocou a vystretým ramenom utvoril nebesá a zem, tebe nijaký div nie je nemožný. ¹⁸Tisícim preukazuješ milosť, ale vinu otcov odplatíš do lona ich synom, ktorí prídu po nich. Si Boh najvyšší a najmocnejší, ktorého meno je Hospodin zástupov. (Jer 32,17,18)

On [Syn] je odlesk jeho slávy a obraz jeho podstaty a všetko udržuje svojím mocným slovom. Keď vykonal očistenie od hriechov, posadil sa po pravici Velebnosti na výsostiach. (Heb 1,3)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Celé Písmo je zjavením úžasnej Božej moci. Biblia obsahuje nespočetné množstvo príbehov o tom, ako Boh využíva svoju moc a koná zázraky. Aj napriek tomu sa odohráva veľa udalostí, ktoré Boh nechce, aby sa diali.

Čo sa z nasledujúcich textov dozvedáme o Božej moci?

Zj 11,16,17

Jer 32,17–20

Luk 1,37

Mat 19,26

Heb 1,3

Tieto a ďalšie texty ukazujú, že Boh je všemohúci a že svojou mocou udržiava svet. Skutočne, kniha Zjavenie opakovane hovorí o Bohu ako o „všemohúcom“ (napríklad Zj 11,17; porovnaj s 2Kor 6,18; Zj 1,8; Zj 16,14; Zj 19,15; Zj 21,22; gr. *pantokratór*). V gréckom preklade Starej zmluvy (Septuaginta) sa výrazom *pantokratór* najčastejšie prekladá Božie meno „Hospodin zástupov“ (hebr. *Jahve Cevaot*).

Skutočnosť, že Boh je všemocný, nepotvrduje biblický záznam len vyznaním, ale prejavuje sa aj v mnohých príbehoch, keď Boh používa svoju moc na oslobodenie svojho ľudu alebo inak zázračne zasahuje do udalostí vo svete.

Skutočnosť, že Boh je „všemocný“, neznamená, že Boh môže urobiť čokoľvek. Písmo ukazuje, že sú niektoré veci, ktoré Boh *nemôže* urobiť. Apoštol Pavol napríklad píše, že Boh „nemôže zaprieť seba samého“ (2Tim 2,13).

Väčšina kresťanov sa zhoduje v tom, že Boh je všemohúci (všemocný), čo znamená, že Boh má moc urobiť čokoľvek, čo nevytvára nejaký rozpor – teda čokoľvek, čo je logicky možné a v súlade s Božím charakterom. To, že niektoré veci nie sú pre Boha možné, pretože by zahŕňali protirečenie, je zjavné z Kristovej modlitby v Getsemani. Hoci Kristus potvrdil, že „Bohu je všetko možné“ (Mat 19,26), zároveň sa pred svojím odsúdením a ukrižovaním modlil k Otcovi: „Otcé môj, ak je to možné, nech ma minie tento kalich. No nie ako ja chcem, ale ako ty.“ (Mat 26,39)

Samozrejme, že Otec mal úplnú moc vyslobodiť Krista z utrpenia na kríži, ale nemohol to urobiť a zároveň zachrániť hriešnikov. Muselo to byť jedno alebo druhé, nie oboje.

APLIKÁCIA

- Písmo ukazuje, že Boh chce zachrániť každého (napríklad 1Tim 2,4–6; Tít 2,11; 2Pet 3,9; Ezech 33,11), napriek tomu nie každý bude spasený. Čo táto skutočnosť učí o realite slobodnej vôle a hraniciach Božej moci v súvislosti s bytosťami, ktoré boli obdarené slobodnou vôľou?

MILOVAŤ BOHA

4Počuj, Izrael, Hospodin je náš Boh, Hospodin jediný! 5Milovať budeš Hospodina, svojho Boha, celým srdcom, celou dušou a celou silou. (5Moj 6,4,5)

A on [Kristus] mu odpovedal: „Milovať budeš Pána, svojho Boha, celým svojím srdcom a celou svojou dušou a celou svojou myslou. (Mat 22,37)

To, že Boh je všemocný, neznamená, že dokáže niečo, čo je logicky nemožné. A podobne, Boh nemôže *spôsobiť*, aby Ho niekto *slobodne* miloval. Ak slobodné konanie znamená, že nie sme určení takto konať, potom z definície nie je možné nikoho prinútiť, aby niečo *slobodne* urobil. Skrátka, ako sme videli a musíme to znovu zdôrazniť – Boh nemôže nikoho prinútiť, aby Ho miloval, pretože v momente, keby niekoho k láske prinútil, nešlo by už o lásku.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Čo hovoria úvodné verše (Mat 22,37 a 5Moj 6,4,5) o realite slobodnej vôle?

Najväčšie prikázanie, milovať Boha, poskytuje dôkaz, že Boh skutočne chce, aby Ho všetci milovali. Nie každý však Boha miluje. Prečo teda Boh nejakým spôsobom neprinúti každého, aby Ho miloval? Opäť sa dostávame ku konštatovaniu, že na to, aby láska bola láskou, musí vychádzať zo slobodného rozhodnutia.

Čo sa z týchto veršov dozvedáme o Bohu?

Heb 6,17.18

Tít 1,2

Podľa 4Moj 23,19 „Boh nie je človek, aby klamal“. Boh nikdy neklame – je „pravdovravný“ a „neklamný“ (Tít 1,2) – a Boh vždy dodrží svoje slovo a nikdy neporuší daný sľub (Heb 6,17.18). Ak teda Boh niečo sľúbil alebo sa k niečomu zaviazal, Jeho budúce konanie je morálne obmedzené týmto sľubom.

To znamená, že pokiaľ Boh vo väčšine prípadov dáva stvoreným bytostiam slobodu rozhodnúť sa inak, než čo Boh uprednostňuje, nezávisí od Boha, čo si ľudia zvolia. Ak sa Boh zaviazal poskytnúť stvoreným bytostiam slobodnú vôľu, tieto majú schopnosť uplatňovať svoju slobodu spôsobmi, ktoré sú v rozpore s Božími ideálnymi túžbami. Je tragické, že mnohí ľudia využívajú svoju slobodu práve takýmto spôsobom. A práve preto sa deje toľko vecí, ktoré si Boh neželal a ktoré sa nedejú ani z Jeho vôle, ani podľa Jeho vôle.

- **Dopustil si sa v živote konania, o ktorom si vedel, že ho Boh neschvaľuje? Čo sa z toho dozvedáme o realite – a možných strašných dôsledkoch – slobodnej vôle?**

APLIKÁCIA

BOŽÍ IDEÁL A KROKY K NÁPRAVE

⁷V ňom máme skrze jeho krv vykúpenie a odpustenie priestupkov podľa bohatstva jeho milosti, ⁸ktorou nás zahrnul vo všetkej múdrosti a rozumnosti, ⁹keď nám dal poznať tajomstvo svojej vôle, podľa svojho milostivého rozhodnutia, v ktorom si predsavzal, ¹⁰že podľa plánu, až sa naplní čas, zjednotí v Kristovi ako v hlave všetko, čo je na nebi i na zemi. ¹¹V ňom sme sa stali aj dedičmi predurčenými podľa rozhodnutia toho, ktorý koná všetko podľa zámeru svojej vôle, ¹²aby sme boli na chválu jeho slávy; my, ktorí sme už predtým mali nádej v Kristovi. (Ef 1,7–12)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM Preštuduj si úvodný text (Ef 1,7–12). Čo tento text hovorí o predurčení? Sú podľa týchto veršov niektorí ľudia predurčení na spasenie a iní na zatratenie?

Grécky výraz *proorizó*, ktorý sa v Písme prekladá ako „predurčiť“ („predurčenie“) sám osebe nehovorí, že by Boh presne určoval sled dejín. Tento výraz skôr znamená „rozhodnúť sa vopred“.

Samozrejme, o niečom môžeme rozhodnúť vopred buď jednostranne, alebo spôsobom, ktorý zohľadňuje slobodné rozhodnutia iných. Písmo učí, že Boh robí to druhé.

V Liste Efezanom (ale napríklad aj v Rim 8,29.30) sa výraz „predurčený“ vzťahuje na to, čo Boh plánuje do budúcnosti *po zohľadnení toho, čo Boh vopred vie o slobodných rozhodnutiach svojich stvorených bytostí*. Boh teda môže *prozreteľne* viesť dejiny k dobrému cieľu, ku ktorému túži priviesť všetkých. Zároveň pritom rešpektuje slobodu stvorených bytostí, ktorá je nevyhnutná pre ozajstný vzťah založený na láske.

Apoštol Pavol píše, že Boh „koná všetko podľa zámeru svojej vôle“ (Ef 1,11). Znamená to, že Boh určuje, aby sa všetko dialo tak, ako si to želá? Ak čítame text Ef 1,9–11 bez kontextu, môže sa zdať, že to tak je. Takýto výklad by však bol v rozpore s mnohými textami, o ktorých sme už hovorili a ktoré ukazujú, že ľudia niekedy odmietajú „Božiu vôľu“ (Luk 7,30; porovnaj s Luk 13,34, Ž 81,12–15). Ak vychádzame z toho, že Biblia si neprotirečí, mali by sme hľadať spôsob, ako tieto texty vyložiť tak, aby boli vo vzájomnom súlade.

Text Ef 1,9–11 sa stáva zrozumiteľným, ak si uvedomíme rozdiel medzi tým, čo by sme mohli nazvať Božou „ideálnou vôľou“ a Božou „nápravnou vôľou“. Božia „ideálna vôľa“ je to, čo Boh v skutočnosti uprednostňuje, aby sa stalo, a čo by sa dialo, keby každý vždy robil presne to, čo je Božia vôľa. Na druhej strane Božia „nápravná vôľa“ je Božou vôľou, ktorá už zohľadňuje všetky ostatné faktory, vrátane slobodných rozhodnutí stvorení, ktoré sa niekedy odchyľujú od toho, čo Boh uprednostňuje. V tomto kontexte môžeme predpokladať, že verše Ef 1,11 odkazujú na Božiu „nápravnú vôľu“.

APLIKÁCIA ■ Božie „predzvedenie“ budúcnosti (teda že Boh vie, čo sa bude diať) je také mocné, že aj keď vie o všetkých rozhodnutiach, vrátane tých zlých, ktoré ľudia urobia, stále môže konať tak, že „všetky veci slúžia na dobro tým, čo milujú Boha“ (Rim 8,28). Akú nádej a aké potešenie môžeme čerpať z tejto pravdy?

KRISTUS PREMOHOL SVET

Toto som vám povedal, aby ste našli vo mne pokoj. Na svete máte súženie, ale dúfajte, ja som premohol svet! (Ján 16,33)

Keby sa všetko dialo podľa ideálnej Božej vôle, nikdy by nebolo zlo, ale iba dokonalá blaženosť lásky a harmónie. Zaslúbenia Písma nám ukazujú, že vesmír bude napokon obnovený podľa tejto dokonalej, ideálnej Božej vôle. Medzitým Boh uskutočňuje svoju vôľu spôsobom, ktorý berie do úvahy slobodné rozhodnutia Jeho stvorenstva.

Predstavme si súťaž v pečení, v ktorej sú všetci účastníci povinní použiť určitú sadu ingrediencií, ale smú k nim pridať aj akékoľvek ďalšie prísady, aby mohli upiecť taký druh koláča, ktorý plánujú. V konečnom dôsledku o tom, aký koláč pekár nakoniec pripraví, budú, aspoň čiastočne, rozhodovať aj tie zložky, ktoré sa pekár rozhodol nepoužiť.

Podobne (hoci stále ide len o ilustráciu) je to aj s Božím konaním. Boh sa zaviazal rešpektovať slobodu stvorených bytostí v rozsahu, ktorý je nevyhnutný pre existenciu vzťahu lásky. Mnohé „zložky“, ktoré sú súčasťou svetových dejín, si Boh nezvolil ani nevybral, sú v skutočnosti dokonca opakom toho, čo je Božou vôľou.

Z tohto pohľadu nie je Božia prozreteľnosť „jednorozmerná“, akoby Boh jednostranne ovládal všetko, čo sa deje. Správne pochopenie dejín si vyžaduje (aspoň) dvojrozmerný pohľad na Božiu prozreteľnosť. Kým niektoré udalosti v tomto svete sú spôsobené priamo Božími zásahmi, iné sú výsledkom slobodných rozhodnutí stvorených bytostí (podobne ako je zlo výsledkom ich rozhodnutia). Vo svete sa deje veľa toho, čo Boh nechcel a ani neplánoval, aby sa dialo.

Akú nádej nám v tomto kontexte ponúka úvodný verš (Ján 16,33)? V čom je toto poznanie dôležité v čase súženia?

Najmä v časoch utrpenia alebo skúšok môže naša viera kolísať. Mylné sa totiž domnievame, že Boh nás ušetrí alebo by nás mal ušetriť od utrpenia a skúšok. Ale Ježiš nám hovorí úplne iný príbeh. Varuje svojich nasledovníkov, že v tomto svete zažijú skúšky a súženia. Zároveň nám prináša nádej, lebo Kristus premohol svet (Ján 16,33).

To, že sa stretávame s utrpením a skúškami, ešte neznamená, že takéto súženie je Božím zámerom. Vždy musíme mať na pamäti celkový obraz: veľký spor. Môžeme si však byť istí, že hoci pre existenciu dobra nie je nevyhnutná existencia zla, Boh môže priniesť dobro aj zo zlých udalostí. A ak Bohu dôverujeme, On môže použiť aj naše utrpenie, aby nás priblížil k Nemu a motivoval nás k súcitu a starostlivosti o druhých.

- **Ako by si mohol v čase svojho utrpenia alebo skúšok dôverovať Bohu viac? Akým spôsobom by si mohol toto obdobie využiť na to, aby si preukazoval väčší súcitu a starostlivosť o druhých?**

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

PODNETY NA ZAMYSLENIE

V knihe *Cesta lásky* si prečítajte kapitolu „Najväčší dar ľudstvu“ (DA 19–26; CL 9–14).

„Plán nášho vykúpenia nebol len nejakým dodatočným rozhodnutím formulovaným po Adamovom páde. Bol *zjavením tajomstva od večných časov zamľčaného* (Rim 16,25). Bol zjavením zásad, ktoré sú od večnosti základom Božieho trónu. Boh s Kristom vedeli od počiatku, že satan odpadne a zvedie človeka do hriechu. Boh nedal podnet na existenciu hriechu, no predvídal ho a proti tejto strašnej skutočnosti urobil opatrenie. Jeho láska k svetu bola taká veľká, že zaslúbil dať svojho jediného Syna, *aby nezahynul, ale večný život mal každý, kto verí v neho* (Ján 3,16).“ (DA 22; CL 11)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Ukázali sme si, že Boh nie vždy dosiahne to, čo považuje za ideál. Ako táto skutočnosť ovplyvňuje váš pohľad na to, čo sa deje v tomto svete? Aké sú praktické dôsledky pochopenia, že aj Boh má nesplnené túžby?
2. Ak sa vrátíme k analógii s pečením zo štvrtku, môžeme pochopiť, prečo, Boh a Kristus pokračovali v diele stvorenia, aj keď „vedeli od počiatku, že satan odpadne“. Láska bola súčasťou ich „ingrediencií“ a znamenala slobodu. Boh nás stvoril ako bytosti schopné milovať, a to aj napriek tomu, že vedel, že to nakoniec privedie Ježiša na kríž. Aj keď Boh vedel, že Kristus bude trpieť na kríži, neodoprel nám slobodu, ktorá je neoddeliteľnou súčasťou lásky. Čo sa z toho môžeme dozvedieť o posvätnosti a dôležitosti lásky pre Boha?
3. Často nariekame nad zlom a utrpením v tomto svete. Ako často si však nachádzame čas na uvažovanie nad tým, že sám Boh plače a je zarmútený, keď vidí utrpenie a zlo? Ako ovplyvňuje váš pohľad na zlo skutočnosť, že zlo vo vesmíre spôsobuje utrpenie aj Bohu?
4. Ako vám poznanie, že v tomto svete sa deje veľa vecí, ktoré Boh nechce, pomáha vyrovnať sa s vaším vlastným utrpením, najmä keď toto utrpenie nedáva žiadny zmysel a neprináša nič pozitívne?

VESMÍRNY SPOR

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Mat 13,24–27; 1Moj 1,31; Ezech 28,12–19; Iz 14,12–15; Mat 4,1–11; Ján 8,44.45

ÚVODNÝ TEXT

A položím nepriateľstvo medzi tebou a medzi ženou, medzi tvojím semenom a medzi jej semenom; ono ti rozdrťí hlavu a ty mu rozdrťíš päťu. (1Moj 3,15; Roh.)

Ústredným bodom biblickej teológie je veľký spor medzi Kristom a satanom. Myšlienka vesmírneho sporu medzi Bohom a nebeskými stvoreniami, ktoré padli a vzbúrili sa proti Nemu, je dôležitým motívom Písma (Mat 13,24–30.37–39; Zj 12,7–10). Tento koncept je súčasťou aj veľkej časti kresťanskej tradície. Napriek tomu mnohí kresťania myšlienku veľkého sporu odmietli alebo na ňu zabudli.

Tému veľkého sporu, v ktorom sa proti Božiemu kráľovstvu stavia diabol a jeho anjeli, však nemôžeme zanedbať. Ak totiž z biblického príbehu túto tému odstránime, unikne nám podstata mnohých biblických príbehov. Ved' aj v samotných evanjeliách nachádzame mnoho zmienok o diablove a démonoch, ktorí odporujú Bohu.

Od tohto týždňa budeme študovať vybrané biblické pasáže týkajúce sa veľkého sporu a budeme hľadať odpovede na nasledujúce otázky:

- (1) Kde Písmo učí, že medzi Bohom a satanom existuje vesmírny spor?
- (2) Aká je podľa Písma povaha konfliktu?

OSNOVA LEKCIE

V rámci poznávania biblického svedectva o Bohu a Jeho charaktere lásky a spravodlivosti sa dostávame k základnej téme tejto lekcie, ktorá s touto myšlienkou jasne súvisí. Budeme sa zamýšľať nad veľkým vesmírnym sporom o to, aký Boh naozaj je.

- Mat 13,25–28: „Nepriateľ“ v pozadí veľkého sporu (nedeľa)
- 1Moj 3,4–7: Počiatok sporu medzi Bohom a satanom na zemi (pondelok)
- Iz 14,12–15: Počiatok sporu medzi Bohom a satanom v nebi (utorok)
- Mat 4,8–10: Prejavy tohto sporu v Ježišovej službe (streda)
- Ján 8,44.45; Zj 12,7–9: Veľký spor o Boží charakter (štvrtok)

„TO UROBIL NEPRIATEĽ“

²⁴Predniesol im iné podobenstvo: „Nebeské kráľovstvo je podobné človeku, ktorý na svojom poli zasial dobré semeno. ²⁵Kým však ľudia spali, prišiel jeho nepriateľ, nasial kúkoľ medzi pšenicu a odišiel. ²⁶Keď vyrástlo steblo a vyháňalo do klasu, vtedy sa ukázal aj kúkoľ. ²⁷Sluhovia prišli k hospodárovi a povedali mu: „Pane, či si na svoje pole nezasial dobré semeno? Kde sa potom vzal kúkoľ?“ ²⁸On im odpovedal: „To urobil nepriateľ! Sluhovia sa ho spýtali: „Chceš, aby sme išli a vyzbierali ho?““ (Mat 13,25–28)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM Ako nám podobenstvo o kúkoli medzi pšenicom pomáha pochopiť zlo v našom svete? (Mat 13,24–27)

Ježiš rozpráva príbeh o hospodárovi, ktorý na svojom poli zasial len dobré semeno. Medzi pšenicom však vyrastá kúkoľ. Keď to jeho sluhovia videli, pýtali sa ho, kde sa kúkoľ vzal (Mat 13,27). Je to podobné ako dnes často kladená otázka týkajúca sa problému zla: Ak Boh stvoril svet úplne dobrý, prečo je v ňom zlo?

Prečítaj si text Mat 13,28–30 vo svetle Kristovho vysvetlenia v Mat 13,37–40. Čo sa z týchto veršov dozvedáme o povahe vesmírneho sporu?

Hospodár odpovedá na otázku svojich sluhov slovami: „To urobil nepriateľ!“ (Mat 13,28) Ježiš neskôr identifikuje toho „kto seje dobré semeno“, ako „Syna človeka“, ktorým je sám Ježiš (Mat 13,37). Ďalej vysvetľuje, že „pole je svet“ (Mat 13,38) a „nepriateľ“, ktorý nasial kúkoľ, je „diabol“ (Mat 13,39). Ide o jasnú ilustráciu vesmírneho sporu medzi Kristom a satanom. Prečo je na svete zlo? Zlo je výsledkom pôsobenia nepriateľa (diabla), ktorý sa stavia proti pánovi. „To urobil nepriateľ!“ (Mat 13,28)

Takáto odpoveď však u sluhov vyvolala nasledujúcu otázku: „Chceš, aby sme išli a vyzbierali ho?“ Ved' prečo nevykoreniť zlo okamžite? Pán im však odpovedal: „Nie! Aby ste pri zbieraní kúkoľa nevytrhali súčasne aj pšenicu. Nechajte oboje rásť spolu až do žatvy.“ (Mat 13,29.30; porovnaj s Mar 4,29). Podľa podobenstva Boh napokon skoncuje so zlom, ale jeho predčasné vykorenenie by malo za následok nezvratné vedľajšie škody, ktoré by ublížili dobru.

APLIKÁCIA ■ Aké nebezpečenstvo by hrozilo pri snahe „vytrhať kúkoľ z pšenice“ už teraz? Prečo to zároveň neznamená jednoducho ignorovať zlo, s ktorým sa stretávame?

PÔVOD SPORU NA ZEMI

Boh videl, že všetko, čo utvoril, bolo veľmi dobré. Bol večer a bolo ráno, šiesty deň. (1Moj 1,31)

⁴No had žene povedal: „Nie, určite nezomriete! ⁵Boh totiž vie, že v deň, keď budete z neho jesť, otvoria sa vám oči a budete ako Boh, budete poznať dobro i zlo.“ ⁶Žena videla, že by bolo dobré jesť zo stromu, lebo strom je na pohľad lákavý a na získanie múdrosti vábivý. Vzala z jeho ovocia, jedla, potom dala aj svojmu mužovi, ktorý bol s ňou, a jedol aj on. ⁷Obom sa otvorili oči a spoznali, že sú nahí. Splietli figové listy a urobili si zástery. (1Moj 3,4–7)

V podobenstve zaznieva otázka, prečo je na poli kúkol', keď hospodár zasial iba dobré semeno. Paralelne s ňou zaznieva aj ďalšia otázka: Ak Boh stvoril svet úplne dobrý, ako sa tu objavilo zlo?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Podľa 1Moj 1,31 sa stvorenie Bohu podarilo a po dokončení bolo „veľmi dobré“. V 1. Mojžišovej 1 nenachádzame v Božom stvorení tejto planéty ani náznak zla. Ako sa teda zlo stalo súčasťou ľudskej skúsenosti?

Prečítaj si text 1Moj 3,1–7. Čo sa z týchto veršov dozvedáme o spôsobe, akým sa zlo dostalo na zem? Čo to naznačuje o povahe vesmírneho sporu? (Pozri tiež Zj 12,7–9.)

V tomto príbehu sa stretávame s klamstvami o Božom charaktere, ktoré prináša had, stotožnený so samotným diablom (ten „starý had“) v Zj 12,7–9. Had svojou otázkou nielen spochybnil Boží príkaz, ale takmer úplne ho prevrátil. Potom had priamo spochybnil Božie slová, keď Eve povedal: „Nie, určite nezomriete!“ (1Moj 3,4)

Z hadovho tvrdenia je zrejmé, že niekto určite klame. Ale kto? Had alebo Boh? Eva teraz stála pred rozhodnutím, či uverí Božím slovám, alebo tomu, čo jej tu predložil had.

Písmo nám ukazuje, že povaha konfliktu sa týka predovšetkým toho, čomu a komu máme veriť. To samo osebe neodmysliteľne súvisí s láskou. Naše presvedčenie o konkrétnom človeku a o tom, aký je a či sa mu dá dôverovať, má hlboký vplyv na to, či ho budeme milovať a veriť jemu a jeho slovám.

- **Prečítaj si znova 1Moj 3,15. Božie slová adresované hadovi, ktorému má potomstvo ženy, odkazujúce na Mesiáša, rozdrviť hlavu, sa často označuje ako prvé evanjelium (protoevanjelium) zaznamenané v Písme. Ako táto správa posilňuje realitu veľkého sporu? Akú nádej nám prináša tento text?**

APLIKÁCIA

PÔVOD SPORU V NEBI

¹²Ako si padla z neba, žiarivá zornička! Zrazený si na zemi, vládca nad národmi! ¹³Ved' v srdci si si povedal: „Do nebies vystúpim, až nad Božie hviezdy vyvýšim svoj trón, sídliť chcem na vrchu zhromaždenia, na najkrajnejšom severe. ¹⁴Vystúpim do výšin oblakov, prirovnám sa k Najvyššiemu.“ ¹⁵Do podsvetia si však zvrhnutý, do najhlbšej jamy. (Iz 14,12–15)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Už samotný úvod prvej knihy Biblie (1. Mojžišova 1–3) ukazuje, že zlo existovalo pred pádom Adama a Evy. Hoci zlo nebolo konkrétnou realitou v Edene, „zlo“ sa ako výraz už objavilo v pomenovaní „stromu poznania dobra a zla“ (1Moj 2,9.17). Potom had obvinil Boha z klamstva, hoci v skutočnosti klamal on sám. Existencia hada (Zj 12,9) spolu s jeho klamstvom ukazuje realitu zla. A teda už v Edene pred pádom je zjavná prítomnosť zla.

Prečítaj si text Ezech 28,12–19 vo svetle veršov 2Moj 25,19.20. Aká je povaha pádu opísanej bytosti?

Podľa tejto pasáže sa pôvod zla a vesmírny spor začali v nebi.

Pred svojím pádom bola bytosť, ktorá sa stala známou ako satan, „zastierajúci“ cherubom – „strážcom“. Okrem toho, že je predstavený ako cherub, bol „pečaťou dokonalosti, plný múdrosti a dokonalý v kráse“ a bol „v Božej záhrade, v Edene“ (Ez 28,12.13). Nič z toho sa nedá povedať o ľudskom kráľovi Týru (ani o žiadnom inom človeku). Na základe toho usudzujeme, že tieto verše nám dávajú nahliadnúť na realitu pádu Lucifera.

Čo sa z úvodného textu (Iz 14,12–15) dozvedáme o pôvode veľkého sporu?

Podľa Izaiáša 14 sa Lucifer rozhodol výšiť samého seba a pripodobniť sa Bohu. Tento verš dopĺňa to, čo sme čítali v Ezechielovi 28, že jeho srdce „spyšnelo“ pre jeho „krásu“ (Ez 28,17). Namiesto toho, aby chválil Boha za to, ako nádherne ho utvoril, v jeho srdci sa zrodilo povýšenectvo. A čo je najhoršie, Lucifer sa vo svojej pýche rozhodol ohovárať Boha a snažil sa zaujať Božie miesto. Hebrejský výraz pre „obchodovanie“ v Ezech 28,16 znamená aj „ohováranie“, čo naznačuje, ako bude satan pôsobiť proti Bohu a tiež proti nám.

APLIKÁCIA

- Ako rozumieš skutočnosti, že Lucifer, ktorý padol, bol pôvodne „dokonalý vo svojich cestách odo dňa, v ktorý bol stvorený“, a to až dovtedy, kým sa v ňom nenašla „neprávosť“ (Ez 28,15)? Ako by mohla dokonalá bytosť padnúť, ak by „dokonalosť“ v sebe nezahŕňala skutočnú morálnu slobodu?

„AK SA MI BUDEŠ KLAŇAŤ“

⁸Nato ho diabol vzal na veľmi vysoký vrch, ukázal mu všetky kráľovstvá sveta a ich slávu ⁹a povedal mu: „Toto všetko ti dám, ak padneš predomnou a budeš sa mi klaňať.“ ¹⁰Vtedy mu Ježiš odpovedal: „Odíd', satan! Lebo je napísané: Pánovi, svojmu Bohu sa budeš klaňať a jedine jemu budeš slúžiť.“ (Mat 4,8–10)

Na satanovu snahu zmocniť sa Božieho trónu poukazujú aj oba záznamy o pokúšaní, ktorému bol Ježiš vystavený na púšti (Matúš 4 a Lukáš 4). V pozoruhodnom stretnutí Ježiša s pokúšiteľom sa toho dozvedáme pomerne veľa o povahe konfliktu. V príbehu vidíme realitu veľkého sporu medzi Kristom a satanom, hoci je vykreslená len stručne a v náznakoch.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Prečítaj si text Mat 4,1–11. Ako tento príbeh odhaľuje realitu veľkého sporu medzi Kristom a satanom?

Duch „viedol“ Ježiša na púšť s jasným zámerom, aby ho tam „diabol pokúšal“ (Mat 4,1). Pred týmto stretnutím sa Ježiš štyridsať dní postil. Keď teda prišiel diabol, pokúšal Ježiša, aby premenil kamene na chlieb, čím útočil na Ježišov nemalý hlad. Ale Ježiš čelil tomuto pokušeniu Písmom a satanova lešť nezačala.

Potom, v snahe prinútiť Ježiša k trúfalému konaniu, diabol dotieral na Ježiša, aby sa hodil dolu z vrcholu chrámu. Satan prekrútil Písmo, aby naznačil, že ak by bol Ježiš skutočne Božím Synom, anjeli by ho ochránili. Ježiš však odmietol takýto pokrútený výklad Písma a pokušeniu sa ubránil.

Tretie pokušenie jasne odhaľuje, čo sa diabol snažil dosiahnuť. Chcel, aby ho Ježiš uctieval. Satan sa pokúšal privlastniť si uctievanie, ktoré patrí jedine Bohu. Aby to urobil, ukázal Ježišovi „všetky kráľovstvá sveta a ich slávu“, a potom ho vyzval: „Toto všetko ti dám, ak padneš predomnou a budeš sa mi klaňať.“ (Mat 4,8,9) V paralelnom texte v Evanjeliu podľa Lukáša diabol dokonca tvrdí: „Tebe dám všetku túto moc a slávu, lebo patrí mne, a dám ju tomu, komu chcem.“ (Luk 4,6)

Ježiš sa opäť odvolal na Písmo, pokušeniu odolal a satan nateraz prehral vo svojom úsilí.

Vo všetkých troch prípadoch Ježiš použil Písmo na obranu pred útokmi nepriateľa.

- **Apoštol Pavol kresťanom v Efeze pripomína: „Veď náš boj nie je proti krvi a telu, ale proti kniežatstvám, mocnostiam, vládcom tohto temného sveta a proti duchom zla v nebesiach.“ (Ef 6,12) Hoci by sme nemali žiť v strachu, potrebujeme vždy pamätať na realitu boja, ktorý sa odohráva okolo nás. Prečo?**

APLIKÁCIA

POVAHA VESMÍRNEHO SPORU

⁴⁴Vaším otcom je diabol a chcete plniť žiadosti svojho otca. On bol od počiatku vrahom ľudí a nestál v pravde, lebo v ňom niet pravdy. Keď hovorí lož, hovorí z toho, čo mu je vlastné, pretože je klamár a otec lži. ⁴⁵Mne však neveríte, pretože ja hovorím pravdu. (Ján 8,44.45)

⁷Na nebi sa strhol boj. Michal a jeho anjeli bojovali proti drakovi; aj drak a jeho anjeli bojovali. ⁸No neobstáli a nebolo už pre nich miesto v nebi. ⁹Veľký drak, starý had, ktorý sa volá diabol a satan, zvodca celého sveta, bol zvrhnutý na zem a s ním boli zvrhnutí aj jeho anjeli. (Zj 12,7–9)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Venovali sme sa už niektorým textom, ktoré odhaľujú existenciu vesmírneho sporu medzi Bohom a satanom. Ako je však takýto konflikt vôbec možný? Ako by sa mohol niekto postaviť proti všemohúcemu Bohu? Ak by sa vesmírny spor týkal len a len moci, skončil by sa skôr, ako sa začal. Jeho podstata však spočíva v niečom inom. Písmo skutočne ukazuje, že konflikt je sporom o Boží charakter. Diabol Boha ohovára a obviňuje Ho, že (okrem iného) nie je dokonale dobrý a milujúci. Takéto tvrdenia nemožno poraziť mocou ani násilím. Na vyriešenie takéhoto sporu je potrebný čas, aby sa preukázal rozdiel medzi osobami, ktoré sú v spore.

„Kým Boh mohol voči hriechu uplatniť len spravodlivosť a pravdu, satan mohol používať také prostriedky, aké Boh použiť nemôže – lichotenie a lož. Snažil sa sfaľovať Božie slovo a nesprávne vykladať anjelom zámary Božej vlády. Obvinil Boha, že je nespravodlivý, keď nebesťanom dáva zákony a nariadenia a keď od stvorených bytostí žiada podriadenosť a poslušnosť, aby mohol zvrchovane vládnuť. Preto bolo treba obyvateľom neba i všetkým svetom jasne ukázať, že Božia vláda je spravodlivá a Boží zákon dokonalý. Satan budil zdanie, že sa snaží obhajovať dobro vesmíru. Všetci mali pochopiť, aká je jeho skutočná povaha a o čo mu ide. Musel dostať čas, aby sa sám prejavil svojím zlým pôsobením.“ (GC 498; ZTDS 337.338)

Čo prezrádzajú uvedené pasáže o charaktere diabla a jeho stratégií?

Ján 8,44.45

Zj 12,7–9

Diabol mal od začiatku jasný plán: snažil sa prinútiť stvorené bytosti, aby uverili, že Boh v skutočnosti nie je spravodlivý a milujúci a že Jeho zákon ich utláča a ubližuje im. Niet divu, že Ježiš hovorí o diablovi, že je „klamár a otec lži“ (Ján 8,44). Naproti tomu Ježiš prišiel, aby „vydal svedectvo pravde“ (Ján 18,37). Prišiel sa otvorene postaviť voči klamstvám a ohováraniam satana, aby porazil a nakoniec úplne zničil diabla a jeho moc (1Ján 3,8; Heb 2,14).

Zjavenie identifikuje satana ako (1) „starého hada“, (2) ako toho, kto na nebeskom súde obviňuje Boží ľud, a (3) ako „veľkého draka“, ktorý zvädza celý svet (Zj 12,9.10). Grécke slovo diabolos preložené ako „diabol“ znamená doslova „ohovárač“ či „nactiutŕhač“. Aj to ukazuje, že povaha konfliktu súvisí s dôverou, vrátane dôvery v to, aký je skutočný charakter Boha.

APLIKÁCIA

- Ako ty sám vnímaš Boží charakter? Ako je to s tvojou dôverou v Jeho spravodlivosť a lásku, keď si vystavený situáciám, ktoré ťa môžu viesť k pochybnostiam?

PODNETY NA ZAMYSLENIE

V knihe Z tieňa do slávy si prečítajte kapitolu „Pôvod zla“ (GC 492.493.499; ZTDS 334–341)

„Písmo nezdôrazňuje nič iné tak zjavne ako skutočnosť, že Boh nie je zodpovedný za vznik zla, že vzbura v nebi nevznikla preto, že by Boh niekomu svojvoľne neprial milosť, alebo by sa dopustil nejakej chyby v spravovaní vesmíru. Zlo je votrelec, ktorého existenciu nemožno zdôvodniť. Je tajomné a nelogické, ospravedlňovať ho znamená obhajovať ho. ... Keby bol satan hneď zničený, nebešťania by slúžili Bohu skôr zo strachu než z lásky. Vplyv pôvodcu zla by celkom nevymizol a nebol by úplne odstránený ani duch vzbury. Zlo muselo dozrieť. V záujme večného blaha celého vesmíru musí satan plnšie rozvinúť svoje zámery, aby všetky stvorené bytosti poznali skutočnú podstatu vzbury proti Božej vláde a aby Božia spravodlivosť a milosť, ako aj nezmeniteľnosť Božieho zákona boli navždy obhájené.“ (GC 492.493.499; ZTDS 334.338)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Mnohí ľudia si kladú otázky, ako vlastne mohol bezhriешný tvor ako Lucifer na začiatku zhrešiť. Prečo je hriech taký „tajomný“ a „nevysvetliteľný“? Ako môžeme pochopiť prvý hriech bez toho, aby sme ho ospravedlňovali alebo zdôvodňovali? V čom je vysvetľovanie pôvodu zla rovnaké ako jeho ospravedlňovanie?
2. Prečo Boh neskoncoval so satanovou existenciou hneď po jeho vzbure? Prečo musí zlo „dozrieť“ a prečo „musí satan plnšie rozvinúť svoje zámery“? Prečo je takýto postup „v záujme večného blaha celého vesmíru“?
3. Prečo je dôležité pochopiť, že konflikt medzi Bohom a satanom nie je sporom o moc, ale sporom o dôveru a charakter? V čom spočíva rozdiel? V čom by sa líšilo riešenie veľkého sporu, keby jeho podstatou bola moc?
4. V čom nám pochopenie podstaty sporu medzi Bohom a satanom pomáha lepšie porozumieť, že náš život je súčasťou vesmírneho sporu? Akým spôsobom práve teraz prežívate realitu veľkého sporu? Ako by sme mali žiť a rozhodovať sa, aby bolo zrejme, na koho strane stojíme vo veľkom spore?

Týždeň od 2. do 8. marca

„PRAVIDLÁ HRY“

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Dan 10,1–14; Zj 13,1–8; Jób 1,1–12; Jób 2,1–7; Ján 12,31; Ján 14,30; Mar 6,5; Mar 9,29

ÚVODNÝ TEXT

„Kto pácha hriech, je z diabla, lebo diabol hreší od počiatku. Boží Syn sa zjavil nato, aby maril diablove skutky.“ (1Ján 3,8)

Silný príbeh, ktorý odhaľuje povahu vesmírneho sporu, sa nachádza v 1Kráľ 18,19–40. Ide o Eliášov zápas na vrchu Karmel, kde Hospodin odhaľuje takzvaných „bohov národov“. V pozadí týchto „bohov“ však nachádzame viac, ako len výtvary predstavivosti pohanov. Za „bohmi“, ktorých uctievali národy v okolí Izraela, bolo čosi iné.

„Obetovali démonom, čo nie sú Boh, bohom, ktorých nepoznali, bohom, ktorí nedávno povstali, ktorých sa vaši otcovia nebáli.“ (5Moj 32,17) Apoštol Pavol dodáva, že „čo obetujú, obetujú démonom, nie Bohu. No ja nechcem, aby ste mali spoločenstvo s démonmi.“ (1Kor 10,20)

Za falošnými „bohmi“ národov sa teda v skutočnosti skrývali démoni. To znamená, že všetky texty Písma, ktoré sa zaoberajú modlárstvom a cudzími bohmi, odkazujú vlastne na tému „veľkého sporu“.

Práve v tomto kontexte môžeme lepšie chápať tému „veľkého sporu“. Táto pravda má vážne dôsledky pre lepšie pochopenie podstaty tohto sporu a problému zla.

OSNOVA LEKCIE

Táto lekcia nás prevedie ďalšími biblickými pasážami, ktoré ilustrujú veľký spor medzi satanom a Bohom, spor, v ktorom nejde o to, kto je silnejší, ale o to, aký má kto charakter. Pri ich čítaní uvidíme, že Boh, ktorý chce znovu získať dôveru stvorenstva a jasne ukázať, aký skutočne je, prijal určité „pravidlá hry“, v rámci ktorých dobrovoľne do určitej miery obmedzil možnosti svojho konania (ale aj konania nepriateľa).

- Dan 19,12–14: Boh rešpektuje určité „obmedzenia“ svojho konania (nedeľa)
- Zj 13,1–8: „Hranice“, ktoré platia aj pre satana (pondelok)
- Jób 1–2: Nebeská rada a stanovenie „pravidiel hry“ (utorok)
- Ján 12,31; 2Kor 4,4: „Pravidlá“, ktoré umožňujú satanovi dočasne vládnuť (streda)
- Mar 6,5; Rim 8,18: Spor, ktorý sa nedá vyriešiť použitím sily (štvrtok)

ONESKORENÝ POSOL

¹²Potom mi povedal: „Neboj sa, Daniel, lebo od prvého dňa, keď si sa rozhodol porozumieť a pokoriť sa pred svojim Bohom, tvoje slová boli vypočuté a ja som kvôli tomu prišiel. ¹³Knieža perzského kráľovstva sa však stávalo proti mne dvadsaťjeden dní. Ale Michael, jeden z najvyšších kniežat, mi prišiel na pomoc. Zanechal som ho tam s kniežatom perzského kráľovstva ¹⁴a prišiel som, aby som ťa poučil o tom, čo sa má stať tvojmu ľudu v budúcich dňoch, lebo je to videnie, ktoré sa vzťahuje na tieto dni.“ (Dan 19,12–14)

Videli sme už, že za falošnými „bohmi“ národov sa vlastne ukrývali démoni. Na iných miestach v Písme vidíme dôkazy, že aj za pozemskými vládcami niekedy stoja démonickí (diabolskí) nebeskí vládcovia. A týmto nebeským silám musia niekedy čeliť dokonca aj Boží poslovia.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Prečítaj si text Dan 10,1–14. Osobitnú pozornosť venuj veršom 12 a 13. V čom nám tieto texty pomáhajú pochopiť viac o vesmírnom spore? Ako rozumieš slovám, že sa proti nebeskému poslovi dvadsaťjeden dní „stávalo... knieža perzského kráľa“?

Ako sa mohlo stať, že anjel, ktorého poslal Boh, sa oneskoril o tri týždne, pretože sa mu niekto postavil do cesty? Boh sa tak zrejme rozhodol, lebo v opačnom prípade by všemohúci Boh mohol Danielovi odpovedať okamžite. Ak by Boh použil svoju moc, mohol by Danielovi zjaviť anjela ihneď. Daniel však musel čakať dvadsaťjeden dní, pretože knieža perzského kráľovstva „stalo oproti“ poslovi od Boha. Čo sa tu vlastne odohralo?

„Celé tri týždne zápasil Gabriel s mocou temna a odrážal nástrahy, ktoré pôsobili na Kýra. ... Nebo urobilo pre Boží ľud skutočne všetko, čo mohlo. Víťazstvo bolo nakoniec dosiahnuté a nepriateľské sily boli krotené počas celého panovania Kýra i za vlády jeho syna Kambysesu, ktorý bol na tróne sedem a pol roka.“ (PK 572; ZSDT 269)

Takýto konflikt sa mohol odhrať len tak, že Boh neuplatnil všetku svoju moc. Nepriateľovi musí byť poskytnutá skutočná sloboda a moc, ktorú Boh neodstraňuje svojvoľne. Túto slobodu Boh obmedzuje len na základe určitých faktorov, o ktorých vedia obe zúčastnené strany, ale my tieto podrobnosti nepoznáme. Zdá sa, že vo vesmírnom spore, v ktorom pôsobia dokonca aj Boží anjeli, musia existovať určité obmedzenia, ktoré budeme v nasledujúcich lekciami označovať ako prijaté pravidlá hry.

V určitom zmysle by pochopenie týchto hraníc nemuselo byť ťažké, ak pochopíme myšlienku, o ktorej sme už hovorili: Boh koná iba prostredníctvom lásky a základom Jeho vlády je láska, nie nátlak. Skutočnosť, že Boh koná iba prostredníctvom princípov vychádzajúcich z lásky, nám môže pomôcť lepšie pochopiť veľký spor.

- **Akú máš skúsenosť s hranicami, ktoré ťa vedú ku konaniu len na základe princípov lásky, nie nátlaku? Čo si sa naučil o hraniciach moci?**

APLIKÁCIA

DRAK ZO ZJAVENIA

²Šelma, ktorú som videl, podobala sa leopardovi; nohy mala ako medveď a jej tlama bola ako tlama leva. Drak jej dal svoju silu, svoj trón i svoju veľkú moc. ³Jednu z hláv mala akoby dobitú na smrť, ale jej smrteľná rana sa zahojila. Celá zem sa s obdivom obzerala za šelmou. ⁴Klaňali sa drakovi, že dal vládu šelme, a klaňali sa aj šelme, hovorili: „Kto je podobný šelme a kto môže proti nej bojovať?“ (Zj 13,2–4)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Široký pohľad na nebeských vládcov vo vesmírnom spore nachádzame v knihe Zjavenie, kde je diabol zobrazený ako „veľký drak“, ktorý sa stavia proti Bohu a zároveň je „zvodcom celého sveta“ (Zj 12,9).

Prečítaj si text Zj 13,1–8. Čo sa tu dozvedáme o rozsahu konania a pôsobenia „draka“?

Drak (satan) bojuje proti Bohu (Zj 12,7–9) a Jeho služobníkom (napríklad Zj 12,1–6). Zároveň je zobrazený ako vládca stojaci v pozadí pozemských kráľovstiev, ktoré v priebehu vekov prenasledovali Boží ľud.

Drak „dal svoju silu, svoj trón i svoju veľkú moc“ šelme z mora (Zj 13,2; porovnaj s Zj 13,5; 17,13.14). Táto šelma z mora „dostala ústa, aby hovorila veľké veci a rúhania a mala moc pôsobiť štyridsaťdva mesiacov“ (Zj 13,5).

Satan (drak) teda dáva moc a mocenskú autoritu šelme (pozemskej nábožensko-politickej moci). Túto moc šelma využíva, aby si prisvojila uctievanie, ktoré patrí Bohu. Šelma sa rúha Božiemu menu. Zároveň bojuje proti Božím svätým a dokonca ich aj na určitý čas premáha. Takúto celosvetovú autoritu a vládu dáva šelme drak, ktorý si uzurpuje nárok vládnuť celému svetu.

Napriek tomu Boh dáva jasné hranice satanovi aj jeho mocnostiam, a to vrátane časových obmedzení. „Preto radujte sa, nebesia, aj vy, čo v nich bývate. Beda však zemi i moru, pretože diabol zostúpil k vám veľmi nazlostený, lebo vie, že má málo času.“ (Zj 12,12)

Satan vie, „že má krátky čas“ (Zj 12,12; Roh.) a udalosti opísané v Zjavení postupujú podľa prorockých časových línií, ktoré ukazujú konkrétne obmedzenia (pozri Zj 12,14; 13,5) pre vládu mocností zla.

Dobrá správa je, že Boh napokon zvíťazí. „Zotrie im z očí každú slzu a smrť už viac nebude, ani smútok, ani nárek, ani bolesť už nebude, lebo čo bolo skôr, sa pomínulo.“ (Zj 21,4)

APLIKÁCIA

- **Aj keď sa nám to dnes môže zdať nepravdepodobné alebo ťažko uveriteľné, dobro napokon navždy zvíťazí nad zlom. Prečo je dôležité, aby sme nikdy nezabudli na toto úžasné zaslúbenie? Čo ti pomáha posilňovať túto nádej?**

KAUZA JÓB

¹Jedného dňa, keď Boží synovia predstúpili pred Hospodina, prišiel medzi nich aj satan, aby sa ukázal Hospodinovi. ²Hospodin sa pýta satana: „Odkiaľ prichádzaš?“ Satan hovorí: „Z potuliek a pochôdzok po zemi.“ ³Vtedy Hospodin povedal satanovi: „Dobre si si všimol môjho služobníka Jóba? Ved' na zemi niet nikoho ako on, kto by bol taký bezúhonný a priamy, bál sa Boha a stránil sa zlého. Ešte stále sa drží svojej bezúhonnosti, hoci si ma proti nemu nahovoril, aby som ho bez príčiny ničil.“ ⁴Satan odpovedal Hospodinovi: „Kožu za kožu a všetko, čo človek má, dá za svoj život.“ (Jób 2,1–4)

Kniha Jób prináša niekoľko fascinujúcich pohľadov na realitu veľkého sporu.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Prečítaj si texty Jób 1,1–12 a Jób 2,1–7. Čo je pre teba na tomto príbehu znepokojujúce? Ktoré princípy veľkého sporu prinášajú uvedené verše?

Z uvedených textov sa dá vyčítať veľa významných detailov:

(1) Zdá sa, že kniha prináša výjav z niečoho, čo by sa dalo nazvať „zasadnutie nebeskej rady“, kde prebieha nielen dialóg medzi Bohom a satanom, ale nachádzame tu aj ďalšie nebeské bytosti.

(2) V scéne môžeme pozorovať určitý spor, naznačený Božou otázkou, či si satan všimol Jóba. Prečo si ho mal „všimnúť“? A prečo práve Jóba? Otázka má opodstatnenie len v kontexte nejakého väčšieho sporu, ktorý sa odohráva v pozadí.

(3) Kým Boh o Jóbovi tvrdí, že je „bezúhonný a priamy, bojí sa Boha a stráni sa zlého“ a dokonca že, „na zemi niet nikoho ako on“ (Jób 1,8), satan tvrdí, že Jób sa tak len javí a že podľa neho Jób rešpektuje Boha len preto, že Ten nad ním drží ochrannú ruku. Takýto výrok je vlastne útokom nielen na Jóbov charakter, ale aj na charakter samotného Boha (porovnaj s Zj 12,10 a Zachariáš 3).

(4) Satan tvrdí, že Božia ochrana Jóba („ohradil si jeho, jeho dom i všetko, čo má“) je nespravodlivá a znemožňuje satanovi dokázať svoje tvrdenia. To naznačuje, že satan je vo svojom konaní obmedzený, pretože Boh mu stanovil určité hranice („pravidlá hry“). Zároveň vidíme, že satan sa zjavne pokúša Jóbovi ublížiť.

Boh reaguje na satanovo obvinenie pred nebeskou radou tým, že mu síce dovoľuje „vyskúšať“ jeho teóriu, ale len v rámci určitých hraníc. Najprv dáva satanovi moc nad „všetkým, čo mu [Jóbovi] patrí“, ale zakazuje satanovi siahnúť na osobu samotného Jóba (Jób 1,12). Neskôr, keď satan tvrdí, že Jób sa stará len o seba, Boh dovolí satanovi, aby sa Jóba osobne dotkol, ale opäť mu vytyčuje hranice: musí „ušetriť jeho život“ (Jób 2,3–6).

Satan prináša na Jóbov dom množstvo nešťastí, no Jób napriek všetkému pokračuje v žehnaní Božieho mena (Jób 1,20–22; Jób 2,9,10), čím zároveň ukazuje na nepravdivosť a podlosť satanových obvinení.

Z príbehu o Jóbovi sa teda dozvedáme, že vo veľkom spore existujú pre všetky skupiny určité „hranice“. Aj na nebeskom súde existujú kritériá a obmedzenia, v rámci ktorých možno urovnávať a riešiť obvinenia vznesené proti Bohu bez toho, aby Boh porušil posvätné princípy, ktoré tvoria základné vlastnosti lásky. Práve láska je totiž základom Božej vlády. Princípy lásky vytvárajú pravidlá, akými Boh vládne vesmíru a všetkým inteligentným bytostiam v ňom.

Nebeské scény v knihe Jób nám ponúkajú fascinujúce pohľady na realitu veľkého sporu a na to, ako sa tento spor premieta do udalostí na zemi.

(DOČASNÝ) VLÁDCA TOHTO SVETA

Teraz je súd nad týmto svetom, teraz bude knieža tohto sveta vyhodené von. (Ján 12,31)

V nich boh tohto veku zatemnil mysle neveriacich, aby nevideli svetlo evanjelia o sláve Krista, ktorý je obrazom Boha. (2Kor 4,4)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

V predchádzajúcich lekciiach sme videli dôležitú charakteristiku veľkého sporu: satan a jeho zástupy dostali v tomto svete dočasnú právomoc, ktorá je však obmedzená podľa určitých dohodnutých „pravidel hry“.

Tieto hranice obmedzujú nielen konanie nepriateľa – diabla a jeho kohorty – ale obmedzujú aj Božie pôsobenie pri odstraňovaní alebo zmiernovaní následkov zla, ktoré má Boží nepriateľ (dočasne) právomoc konať. Hospodin nikdy neporuší svoje zaslúbenia. Boh, hoci má absolútnu moc, sa rozhodol rešpektovať určité morálne pravidlá a dohody, ktoré diablove dočasne umožňujú mať určitý vplyv. Tým sa Boh sám morálne obmedzuje v tom, čo môže urobiť v budúcnosti, ale tieto obmedzenia neznamenajú, že by stratil svoju moc. Všetko teda zostáva podriadené Jeho zaslúbeniam a Jeho spravodlivosti.

Čo hovoria uvedené texty o vláde nepriateľa v tomto svete?

Ján 12,31

Ján 14,30

Ján 16,11

2Kor 4,4

Luk 4,6

Nová zmluva nám predstavuje stret dvoch kráľovstiev – kráľovstva svetla a kráľovstva temnoty. Kým kráľovstvo svetla predstavuje Božiu vládu, temnota prichádza od satana a má svoj pôvod v jeho vzbure proti Bohu. Súčasťou Kristovho poslania bolo poraziť kráľovstvo satana: „Boží Syn sa zjavil nato, aby maril diablove skutky.“ (1Ján 3,8)

Napriek tomu existujú „hranice“, ktoré „obmedzujú“ Božie konanie, pričom Ten stále zostáva verný zásadám svojej vlády. Tieto „obmedzenia“ sa týkajú (1) udelenia slobodnej vôle stvoreným bytostiam a (2) zmluvných pravidiel, ktoré – aspoň nateraz – úplne nepoznáme. Takéto prekážky a obmedzenia Božieho konania majú významné dôsledky pre Božiu morálnu schopnosť zmenšovať a/alebo okamžite odstraňovať zlo v tomto svete. Vo svete vidíme pokračujúce a rozmáhajúce sa zlo a utrpenie. To naozaj spôsobuje, že mnohí ľudia spochybňujú buď Božiu existenciu, alebo Jeho dobrotu. Keď však pochopíme pozadie veľkého sporu a hranice, ktoré Boh stanovil na to, ako sa vysporiada so zlom, môžeme trochu lepšie pochopiť, prečo sa na svete deje toľko zla, ktoré zostáva nateraz nepotrepané a nevyriešené. A bude to tak až do konečného víťazstva Boha nad zlom.

APLIKÁCIA

- Ako nám skutočnosť, že Ježiš nazýva satana „kniežatom“ (gr. archón, „vládca“) tohto sveta, pomáha aspoň trochu pochopiť podstatu zla, ktoré teraz existuje vo svete? Je potešujúce vedieť, že vlada zla je naozaj len dočasná!

HRANICE A PRAVIDLÁ

Nemohol tam vykonať nijaký mocný čin, iba čo na niektorých chorých položiť ruky a uzdravil ich. (Mar 6,5)

Povedal im: „Tento druh nemožno vyhnať ničím, iba modlitbou.“ (Mar 9,29)

Usudzujem totiž, že utrpenia terajšieho času sa nedajú ani porovnať s budúcou slávou, ktorá sa má na nás zjaviť. (Rim 8,18)

Vesmírny spor súvisí predovšetkým so sporom o Boží charakter. Aký je vlastne Boh? Tento spor má svoj pôvod v diablových očierňujúcich obvineniach namierených proti Božej добрote, spravodlivosti a vláde. Spor by sa dal charakterizovať aj ako určitý druh vesmírneho súdneho sporu.

Takýto konflikt nie je možné vyriešiť žiadnym použitím sily, ale len na základe dôkazov.

Ak niekto vznesie vážne obvinenia proti osobe pri moci, najlepším (a možno jediným) spôsobom, ako tieto obvinenia vyvrátiť, je umožniť slobodné, spravodlivé a otvorené vyšetrovanie. Ak obvinenia ohrozujú celú vládu (lásky), nemožno ich jednoducho zamiesť pod koberec.

Ako to všetko ovplyvňuje naše chápanie vesmírneho sporu a ako to súvisí s problémom zla? Ak Boh dá sľub, poruší ho niekedy? Samozrejme, že nie. Keďže Boh súhlasí s určitými obmedzeniami („hranicami pôsobenia“), Jeho budúce konanie je (morálne) obmedzené. Zlo sa takto stáva súčasťou kráľovstva temnoty.

Čo hovoria úvodné verše (Mar 6,5 a Mar 9,29) o vzťahu medzi Božím pôsobením a našou vierou a modlitbou?

Zdá sa, že v oboch spomenutých príbehoch môžeme pozorovať určité obmedzenia či nastavené „pravidlá hry“, ktoré dynamicky súvisia s vierou a modlitbou človeka. Na iných miestach vidíme dôkazy, že modlitba spôsobuje v tomto svete zmeny a otvára cestu pre Božie konanie, ktoré by inak nemuselo byť (morálne) dostupné. Nemali by sme si však myslieť, že jedinými faktormi ovplyvňujúcimi Božie konanie sú viera a modlitba. Pravdepodobne existuje mnoho ďalších faktorov, o ktorých nevieme.

Súvisí to s tým, čo sme už spomínali. Ukázali sme si, že existujú určité pravidlá pôsobenia vo veľkom spore, ktoré obmedzujú to, čo Boh môže morálne urobiť – aspoň nateraz. Z toho vyplýva, že zlo dočasne zostáva súčasťou pôsobenia kráľovstva temnoty.

- **Prečítaj si texty Rim 8,18 a Zj 21,3, 4. Existuje veľa skutočností, ktorým vo veľkom spore nerozumieme. Ako nám tieto texty pomáhajú prostredníctvom viery prežívať istotu, že Boh vie, čo je pre vesmír aj pre nás najlepšie, napokon to uskutoční, ukončí pôsobenie zla a ustanoví svoje kráľovstvo svetla a večnej blaženosti?**

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

PODNETY NA ZAMYSLENIE

V knihe Z pokladu svedectiev I. si prečítajte kapitolu „Satanova moc“ (1TT 116–122; 1PS 83–87).

„Padlý človek zákonito patrí satanovi. Kristus prišiel, aby človeka vyslobodil z jeho moci. Človek je od prirodzenosti naklonený počúvať satanovo našepkávanie a nemôže úspešne odolávať takému strašnému nepriateľovi, kým Kristus, mocný Víťaz, v ňom neprebýva, neusmerňuje jeho túžby a nedáva mu silu. Satanovu moc môže obmedziť len Boh. Satan chodí po zemi sem i ta, z jedného konca na druhý. Nieto okamihu, aby nestriehol v obave, že stratí príležitosť strhnúť niekoho do záhuby. Je dôležité, aby to Boží ľud pochopil a mohol uniknúť jeho nástrahám.

Satan chystá svoje zvody tak, aby v poslednom útoku proti Božiemu ľudu zostal nepoznaný. A nie div, veď aj sám satan premieňa sa na anjela svetla. (2Kor 11,14) Kým si niektorí oklamaní ľudia myslia, že satan vôbec neexistuje, sú v jeho zajatí, a on veľkou mierou pôsobí prostredníctvom nich. Satan pozná oveľa lepšie než Boží ľud tú moc, ktorú by nad ním mohli mať, keby Krista prijali za svoju posilu. Aj tí najslabší veriaci opretí o Krista môžu úspešne odraziť jeho útok, keď budú pokorne prosiť toho jediného mocného Víťaza o pomoc. Satan je príliš skúsený, než aby so svojimi pokušeniami prichádzal otvorene a odvážne, lebo vtedy by sa driemajúce sily kresťana prebudili a on by sa utiekal k mocnému neporaziteľnému Osloboditeľovi. Satan však prichádza nepozorovane a pracuje skryte, prostredníctvom neposlušných, ktorí tvrdia, že sú bohabojní.“ (1TT 116; 1PS 83)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Ako rozumiete myšlienke, že „padlý človek zákonito patrí satanovi“? Znamená to, že diabol si s ľuďmi môže robiť, čo chce? Ak nie, prečo nie? Ako to súvisí s tým, čo by sme mohli nazvať „hranice pôsobenia“ vo vesmírnom spore?
2. Prečo by mal vlastne Boh udeliť satanovi akúkoľvek právomoc vo vesmírnom spore – aj keď len dočasne? Čo sa z toho dozvedáme o spôsobe, akým sa Boh snaží odpovedať na satanove obvinenia?
3. Ako reagujete na tých, dokonca aj kresťanov, ktorí popierajú existenciu satana ako skutočnej bytosti? Hoci nemôžeme priamo dokázať satanovu existenciu, ako môžeme pomôcť poukázať na satanovu existenciu niekomu, kto v tejto otázke tápe alebo je podvedený?

„ČO SOM EŠTE MAL UROBIŤ?“

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Ján 18,37; Rim 3,23–26; Rim 5,8; Iz 5,1–4; Mat 21,33–39; Iz 53,4; Rim 3,1–4

ÚVODNÝ TEXT

Nato mu Pilát povedal: „Tak predsa si kráľ?“ Ježiš odpovedal: „Ty hovoríš, že som kráľ. Ja som sa nato narodil a nato som prišiel na svet, aby som vydal svedectvo pravde. Každý, kto je z pravdy, počuje môj hlas.“ (Ján 18,37)

Pred niekoľkými rokmi publikoval adventistický časopis Guide poučný príbeh pre deti. Príbeh sa zameriava na chlapca Denisa, sirotu, ktorá v stredoveku žila u svojich pestúnov. Denis vášnivo nenávidí kráľa svojej krajiny, pretože keď jeho rodičia ochoreli, kráľovi vojaci ho od nich odvedli a chlapec už nikdy svojich rodičov nevidel. Až neskôr sa dozvedel, že ich kráľ oddelil, aby živých ochránil od všetkých hrôz čierneho moru. Pravda o kráľovi oslobodila Denisa od nenávisti, ktorú v sebe prechovával takmer celý život. Kráľ vždy a v každom prípade konal z lásky k svojmu ľudu.

Mnoho ľudí sa dnes pozerá na Boha podobne ako malý Denis na kráľa. Zlo, ktorého sme svedkami alebo ktoré sami prežívame, niektorých z nás privádza k nenávisti alebo odmietaniu Boha. Kde je Boh, keď prichádza utrpenie? Ak je Boh dobrý, prečo je tu toľko zla? Myšlienka vesmírneho sporu nám pomáha aspoň sčasti pochopiť, čo sa vo svete odohráva, aj keď až bolestne veľa otázok zostáva nezodpovedaných. Keď sa však naše hľadanie odpovedí končí neúspechom, môžeme sa vždy znova pozrieť na Ježiša na kríži a prostredníctvom Jeho bolesti, utrpenia a najväčšej obeti vnímať, že Bohu naozaj možno dôverovať. A to dokonca aj vtedy, keď máme príliš veľa nezodpovedaných otázok.

OSNOVA LEKCIE

V tejto lekcii sa ešte raz pozrieme na veľký biblický obraz vesmírneho sporu o Boží charakter. Tentoraz sa viac zameriame na výhľad a na to, ako sa tento spor skončí a ako Boh „očistí“ svoje meno pred celým vesmírom.

- Ján 18,36–37: Istota Ježišovho víťazstva vo veľkom spore (nedeľa)
- Rim 3,22–26: Veľký spor a dokazovanie Božej spravodlivosti (pondelok)
- Iz 5,1–4; Mat 21,37–29: Veľký spor a prejav Božej lásky (utorok a streda)
- Rim 3,1–4; Zj 15,3: Očistenie Božieho mena pred celým vesmírom (štvrtok)

VÍŤAZ KRISTUS

³⁶Ježiš odpovedal: „Moje kráľovstvo nie je z tohto sveta. Keby moje kráľovstvo bolo z tohto sveta, moji služobníci by sa za mňa bili, aby som nebol vydaný Židom. Lenže moje kráľovstvo nie je odtiaľto.“ ³⁷Nato mu Pilát povedal: „Tak predsa si kráľ?“ Ježiš odpovedal: „Ty hovoríš, že som kráľ. Ja som sa nato narodil a nato som prišiel na svet, aby som vydal svedectvo pravde. Každý, kto je z pravdy, počuje môj hlas.“ (Ján 18,36,37)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Hoci na tomto svete pôsobí nepriateľ, ktorého sám Kristus označil za (samo-zvané) „knieža tohto sveta“ (Ján 12,31), skutočným kráľom vesmíru je Ježiš Kristus. Ježiš pre nás vydobyl víťazstvo a v Ňom môžeme mať víťazstvo aj uprostred ťažkostí a utrpenia. A naozaj, Kristove skutky bránia nepriateľovi naplno použiť svoju moc.

Videli sme, že Písmo opisuje diabla ako toho, kto:

- (1) zvädza celý svet od počiatku (Zj 12,9; Mat 4,3; Ján 8,44; 2Kor 11,3; 1Ján 3,8),
- (2) ohovára a obviňuje Boha a v nebi žaluje na Jeho ľud (Zj 12,10; Zj 13,6; Jób 1–2; Zach 3,1.2; Júd 1,9),
- (3) si uzurpuje moc na tomto svete (Ján 12,31; Ján 14,30; Ján 16,11; Sk 26,18; 2Kor 4,4; Ef 2,2; 1Ján 5,19).

Čo sa z úvodných veršov (Ján 18,36.37) dozvedáme o Kristovom diele v boji proti podvodom nepriateľa? Čo znamená, že Ježiš je Kráľ?

Písmo učí, že satan je úhlavný nepriateľ, podvodník, ohovárač, žalobca a uzurpujúci vládca tohto sveta. Zároveň sa však z Písma dozvedáme, že Ježiš je víťazom nad satanom vo všetkých ohľadoch:

- (1) Ježiš prišiel „na svet, aby vydal svedectvo pravde“ (Ján 18,37),
- (2) Ježiš prostredníctvom kríža zvrchovane preukázal Božiu dokonalú spravodlivosť a lásku (Rim 3,25.26; Rim 5,8), čím vyvrátil diablove ohováračské obvinenia (Zj 12,10.11) a
- (3) Ježiš napokon zničí kráľovstvo diabla, ktorý „vie, že má málo času“ (Zj 12,12; porovnaj s Rim 16,20) a Kristus „bude kraľovať na veky vekov“ (Zj 11,15).

Na tomto mieste treba zdôrazniť, že bez ohľadu na to, čo satan robí, je už porazeným nepriateľom. Pre nás je dôležité, aby sme sa každý deň opierali o Kristovo víťazstvo a zároveň sa vierou odvolávali na zaslúbenia, ktoré sme vďaka krížu dostali.

APLIKÁCIA

- V súvislosti s veľkým sporom vieme, ktorá strana je víťazná. Ako naše každodenné rozhodnutia ovplyvňujú, na ktorej strane napokon skončíme? Ako sa môžeme uistiť, že aj v tejto chvíli stojíme na víťaznej strane?

KRISTUS – SPRAVODLIVÝ, AJ TEN, KTO OSPRAVEDLŇUJE

²²Božia spravodlivosť skrze vieru Ježiša Krista pre všetkých, čo veria. Niet totiž rozdielu, ²³lebo všetci zhršili a nemajú Božiu slávu. ²⁴Ospravedlňovaní sú zadarmo, jeho milosťou, vykúpením v Ježišovi Kristovi. ²⁵Boh ho ustanovil za prostriedok zmierenia skrze jeho krv prostredníctvom viery. Tak Boh preukázal svoju spravodlivosť, keď prehliadol hriechy, ktoré boli spáchané už skôr, ²⁶v čase Božej zhovievavosti, a aby ukázal svoju spravodlivosť v terajšom čase, takže sám je spravodlivý a ospravedlňuje toho, kto žije z Ježišovej viery. (Rim 3,22–26)

Kristove skutky neustále hatia a ničia diablove dielo. Apoštol Ján píše, že „Boží Syn sa zjavil nato, aby maril diablove skutky“ (1Ján 3,8) a „aby smrťou zničil toho, čo mal moc nad smrťou, totiž diabla“ (Heb 2,14). Úplná porážka nadvlády nepriateľa sa však odohráva v dvoch fázach. V prvej fáze prostredníctvom svojho diela na kríži Kristus vyvrátil satanove ohováračské obvinenia. A v druhej fáze bude zničený satan a jeho kráľovstvo rozborené.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Čo odhaľuje úvodný text (Rim 3,22–26) a text Rim 5,8 o spôsobe, akým Kristus poráža diablove obvinenia?

Poukázali sme už na nepriateľove klamstvá, ktorými obviňuje Boha, že nie je úplne spravodlivý a milujúci. V Kristovi však prostredníctvom kríža Boh priniesol najvyšší prejav svojej spravodlivosti a lásky.

Po Ježišovej smrti „Satan videl, že mu bola strhnutá maska. Jeho správanie mali možnosť poznať nepadlí anjeli i celý nebeský vesmír. Sám sa odhalil ako vrah. Preliatím krvi Božieho Syna sa sám pripravil o náklonnosť nebeských bytostí.“ (DA 761; CL 495)

Prečítaj si texty Zj 12,10–12 a 1Moj 3,15. Ako tieto verše objasňujú vesmírny význam Kristovho víťazstva na kríži?

Dejiny vykúpenia nám poskytujú množstvo presvedčivých dôkazov, že Boh vždy koná tak, aby napokon priniesol to najvyššie dobro pre všetkých zúčastnených. Boh Písma prináša vždy tú najlepšiu a najvýhodnejšiu možnosť, ktorú má vo veľkom spore k dispozícii (5Moj 32,4; 1Sam 3,18; Ž 145,17; Dan 4,37; Hab 1,13; Zj 15,3; 1Moj 18,25).

- **Prečo je prejav Božej spravodlivosti a lásky vo vesmírnom spore taký dôležitý? Keď uvažuješ o kríži a všetkých Božích skutkoch v pláne vykúpenia, ako Jeho skutky posilňujú dôveru v Božiu lásku, a to aj uprostred skúšok a utrpenia?**

APLIKÁCIA

„PIESEŇ MÔJHO MILÉHO“

¹Zaspievam svojmu milému pieseň môjho milého o jeho vinici. Vinicu mal môj milý na úrodnom úbočí. ²Skypril ju, vyzbieral z nej kamenie, vysadil ju viničom, v strede postavil vežu a do skaly vytesal lis. Potom čakal, že zarodí hrozno, ale zarodila plánky. ³Teraz však, obyvateľ Jeruzalema a muž Judska, rozsúďte medzi mnou a mojou vinicou! ⁴Čo som ešte mal urobiť pre svoju vinicu, a neurobil som? Čakal som, že zarodí hrozno, prečo teda zarodila plánky? (Iz 5,1–4)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Aj uprostred vesmírneho sporu Boh úžasnými spôsobmi prejavuje svoju lásku a spravodlivosť. Niektorí si však kladú otázku: Mal Boh urobiť viac, než urobil, aby zabránil zlu a/alebo ho odstránil? Počas nášho štúdia sme videli charakter vesmírneho sporu, ktorý naznačuje, že Boh konal tak, aby rešpektoval slobodnú vôľu potrebnú pre maximálny rozmach vzťahu lásky medzi Ním a ľudstvom. Okrem toho zjavne konal v medziach morálnych obmedzení (dohodnutých „pravidiel hry“) v kontexte vesmírneho sporu o Jeho charakter. Tento spor možno vyriešiť iba prejavmi a dôkazmi Jeho lásky.

Kto prehovára v úvodnom texte (Iz 5,1–4)? O kom tu Izaiáš hovorí? Koho predstavujú vinica a vinohradník? Aký význam má konanie majiteľa vinohradu pre vinicu? Aký je výsledok vinohradníkovho konania?

V týchto veršoch Izaiáš spieva pieseň svojej milovanej, ktorá je zobrazená ako vinica. Vlastníkom vinice je sám Boh a vinica predstavuje Boží ľud (pozri napríklad Iz 1,8 a Jer 2,21). Túto pieseň však môžeme aplikovať aj na obraz Božieho konania v tomto svete. Podľa týchto veršov majiteľ vinice (Boh) urobil všetko pre rozkvet svojej vinice. Vinica mala produkovať dobré hrozno, ale produkovala iba „plánky“ („plané nedozrelky“ Roh.). Hebrejský termín by sa dal doslova preložiť ako „páchnuce ovocie“.

Verš Iz 5,3 sa upriamuje na slová samotného Boha, ktorý ľudí vyzýva, aby „rozsúdili“ medzi Ním a Jeho vinicou. A v nasledujúcom verši Boh kladie tú najdôležitejšiu otázku: „Čo som ešte mal urobiť pre svoju vinicu, a neurobil som? Čakal som, že zarodí hrozno, prečo teda zarodila plánky?“ (Iz 5,4) Ozaj, čo viac mohol urobiť? Je fascinujúce, že sám Boh žiada iných, aby posúdili Jeho konanie.

APLIKÁCIA

- Uvažuj o kríži, na ktorom sa Boh obetoval za všetky naše hriechy, v súvislosti so slovami „Čo som ešte mal urobiť pre svoju vinicu, a neurobil som?“. V čom tieto slová nadobúdajú v kontexte kríža úplne nový význam?

KRISTOVO PODOBENSTVO O VINICI

³⁷Napokon k nim poslal svojho syna, pretože si myslel: „Iste budú mať k môjmu synovi úctu.“ ³⁸Pri pohľade na syna si však vinohradníci povedali: „Toto je dedič. Podťe, zabime ho a jeho dedičstvo bude naše!“ ³⁹I chytili ho, vyhodili von z vinice a zabili ho. (Mat 21,37–29)

V podobenstve o Božej vinici (známom aj ako podobenstvo o zlých vinohradníkoch; Matúš 21) Ježiš pokračuje tam, kde sa skončila pieseň o vinici (Izaiáš 5). Podobenstvo ešte výraznejšie opisuje charakter a činy majiteľa vinice pre zdar Jeho vinice.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Prečítaj si text Mat 21,33–39 v kontexte otázky z Iz 5,4. Čo viac mohol Boh urobiť, ako to, čo urobil?

Prvá časť Kristovho podobenstva cituje priamo z piesne Izaiáša 5 o majiteľovi vinice a Jeho vinici (porovnaj Iz 5,2 a Mat 21,33). Ježiš potom dodáva, že hospodár vinicu „prenajal vinohradníkom a odcestoval“ (Mat 21,33). Keď však majiteľ vinice dvakrát poslal svojich služobníkov (prorokov) pozbierať úrodu, vinohradníci, ktorí mali vinicu prenajatú, zbili a zabili jeho služobníkov (Mat 21,34–36). Napokon poslal svojho syna (Ježiša) s tým, že „budú mať k môjmu synovi úctu“ (Mat 21,37). Ale zavraždili aj syna, pretože vinohradníci si povedali: „Toto je dedič. Podťe, zabime ho a jeho dedičstvo bude naše!“ (Mat 21,38) A tak aj urobili: „Chytili ho, vyhodili von z vinice a zabili ho.“ (Mat 21,39)

Čo viac mohol urobiť? Otec nás tak miloval, že dal svojho milovaného Syna (Ján 3,16). Ak je vesmírny spor takého druhu, ako je tu naznačené, nemohol byť urovnaný predčasne uplatnením Božej moci, ale vyžadoval si najprv verejné zjavenie Božieho charakteru. To sa uskutočnilo prostredníctvom Kristovho diela (Rim 3,25.26; Rim 5,8). Čo viac by sme si mohli želať, než že sa Boh (v Kristovi) vydal na smrť za nás a ospravedlnil nás tak bez toho, aby akýmkoľvek spôsobom uškodil svojej povesti, spravodlivosti a dokonalej láske?

Udalosť kríža ukazuje, že Boh urobil všetko, čo sa dalo, aby zmiernil a odstránil zlo, bez toho, aby nejako negatívne ovplyvnil rozkvet pravej lásky. Keby mal Boh k dispozícii nejakú výhodnejšiu cestu, vari by si ju nezvolil? Hoci ľudia vo vesmírnom spore nesmierne trpia, najviac zo všetkých trpí samotný Boh. Keď sa pozrieme na kríž, môžeme vidieť, aké ohromné utrpenie a akú nesmiernu bolesť priniesol hriech samotnému Bohu. No sloboda vychádzajúca z podstaty lásky je taká posvätná, že Kristus bol ochotný to pre nás podstúpiť.

- **Prečítaj si verš Iz 53,4. Koho „choroby“ a „bolesť“ niesol Kristus na kríži? Čo sa z toho dozvedáme o všetkom, čo pre nás Boh urobil a čo ho stála naša záchrana?**

APLIKÁCIA

OSPRAVEDLNIENIE BOŽIEHO MENA

¹Čo je teda prednosťou Židov alebo aký je úžitok obriezky? ²Velký, v každom ohľade. Predovšetkým: Im boli zverené Božie slová. ³Čo teda? Ak sa niektorí stali nevernými, či azda ich nevernosť zruší Božiu vernosť? ⁴Vôbec nie. Nech sa ukáže, že Boh je pravdivý a každý človek klamár, ako je napísané: **Aby si bol uznávaný za spravodlivého vo svojich slovách a aby si zvíťazil, keď ťa súdia.** (Rim 3,1–4)

A spievali pieseň Božieho služobníka Mojžiša a pieseň Baránka: „Velké a obdivuhodné sú tvoje skutky, Pán, Boh, Všemohúci. Spravodlivé a pravdivé sú tvoje cesty, Kráľ národov.“ (Zj 15,3)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Boh napokon obháji svoje meno vo všetkých smeroch. Prostredníctvom diela Otca, Syna a Svätého Ducha v pláne vykúpenia sa dokonalá Božia spravodlivosť a láska prejavia nad akúkoľvek rozumnú pochybnosť (pozri Rim. 3,25.26; Rim 5,8).

Uvažuj o úvodných veršoch (Rim 3,1–4) v kontexte veršov Iz 5,3.4. Čo sa z nich dozvedáme o Bohu, ktorý sa vo vesmírnom spore obhájil ako spravodlivý a láskavý?

V Rimanom 3 a Izaiášovi 5 vidíme, že Boh (v určitom obmedzenom zmysle) pozýva obyčajné stvorené bytosti (ľudí), aby posúdili Jeho charakter, aj keď na to nemáme nárok, právo ani postavenie. Keď sa na konci otvoria všetky „knihy“, uvidíme dôkaz, že Boh je dokonale spravodlivý a koná čestne. Boh sa obháji pred všetkým inteligentným stvorením.

Prečítaj si verše Zj 15,3 a Zj 19,1–6. Čo tieto texty hovoria o obhájení Božieho mena na konci vekov?

V celom Písme vidíme, že Bohu záleží na tom, aby sme Ho vnímali správne. Prečo? Nemôžeme mať totiž hlboký vzťah lásky s niekým, o koho charaktere pochybujeme a komu nedôverujeme. Ak by niekto povedal vášmu terajšiemu alebo budúcemu manželskému partnerovi hrozné klamstvá o vašom charaktere, urobili by ste všetko možné preto, aby ste takéto tvrdenia vyvrátili. Ak by totiž váš partner týmto klamstvom uveril, zničilo by to váš vzťah lásky. Vďaka krížu a zjavenému plánu vykúpenia napokon všetci uznajú, že Boh je láskavý a spravodlivý. V predadventnom súde sa Boh obháji pred celým vesmírom.

A napokon sa Boh obháji aj po Ježišovom príchode, pri (poadventnom) súde, počas ktorého budú vykúpení dokonca „súdiť anjelov“ (1Kor 6,2.3). Vykúpení vtedy dostanú príležitosť preskúmať záznamy a sami sa presvedčiť, prečo Boh konal tak, ako konal, a že všetky Božie súdy boli vždy a len dokonale spravodlivé a láskavé. Kto z nás nemá veľa otázok, na ktoré potrebuje poznať odpoveď? Kým bude všetkému koniec, dostaneme odpovede aj na naše – často páľčivé a bolestné – otázky (pozri 1Kor 4,5).

Napokon sa sklóni každé koleno a každý jazyk vyzná, že Ježiš je Pán (Fil 2,10.11). Toto všetko je súčasťou obhájenia Božieho charakteru.

PODNETY NA ZAMYSLENIE

V knihe Z tieňa do slávy si prečítajte kapitolu „Víťazstvo lásky“ (GC 662–678; ZTDS 440–450), prípadne tiež v knihe Svedectvá pre cirkev (9. zväzok) kapitolu „Odmena za spravodlivé úsilie“ (9T 285–288).

„Všetko, čo nás v Božej prozreteľnosti miatlo, nám bude vyjasnené v budúcom svete. Všetko nepochopiteľné bude vysvetlené. Odhalí sa nám tajomstvo milosti. Tam, kde naša obmedzená ľudská myseľ nachádzala len zmätok a nevyplnené zaslúbenia, uvidíme najdokonalejšiu a najkrajšiu harmóniu. Spoznáme, že nekonečná láska nám určila prežiť skúsenosti, ktoré sa zdali byť najťažšie. Keď pochopíme nežnú starostlivosť Toho, ktorý spôsobuje, že všetky veci spolupracujú pre naše dobro, budeme sa tešiť nevýslovnou radosťou a plnosťou slávy.“ (9T 286)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Kedy a v čom ste mali problém pochopiť Božie konanie? V čom je pre vás potešením vedomie, že Boh všetky naše nejasnosti napokon vyjasní?
2. Uvažujte, čoho sa Kristus vzdal, aby sa stal človekom a zomrel za tento svet. Zamyslíte sa nad tým, čo sa z toho dozvedáme o Božej láske a o tom, či možno Bohu dôverovať. Čo viac mohol Boh urobiť?
3. Čo je dôležité na Božom „mene“? Aké dôsledky má pre nás, keď sa nazývame kresťanmi? Akými spôsobmi kresťania znevažovali Kristovo meno? Čo môžeme urobiť v našom okolí, aby sme ľuďom ukázali, ako vyzerá nasledovanie Krista v praxi?
4. Aj naše najlepšie „odpovede“ týkajúce sa problému zla sú v konečnom dôsledku nedostatočné a neúplné. Čo môžeme v praxi urobiť, aby sme sa priblížili k tým, ktorí trpia? Ako môžeme pomáhať zmierňovať utrpenie v tomto svete, kým očakávame záverečné, eschatologické riešenie problému zla, ktoré môže priniesť iba Boh?
5. Zamyslíte sa viac nad textom Iz 53,4, o skutočnosti, že Kristus niesol naše „choroby“ a „bolesti“. Čo z toho, čo sa stalo na kríži, nám pomáha pochopiť (1) plán spasenia a (2) čo Boha stála naša záchrana?

Týždeň od 16. do 22. marca

DVE NAJVÄČŠIE PRIKÁZANIA: LÁSKA A SPRAVODLIVOSŤ

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Mat 22,34–40; Zach 7,9–12; Žalm 82; Mich 6,8; Mat 23,23–30; Luk 10,25–37

ÚVODNÝ TEXT

Ak niekto hovorí: „Milujem Boha“ a nenávidí svojho brata, je klamár. Ved' kto nemiluje svojho brata, ktorého vidí, nie je schopný milovať Boha, ktorého nevidí. (1Ján 4,20)

Ako kresťania veríme, že Boh napokon všetko urovná a dá do poriadku. Zároveň vnímame, že záleží na tom, čo ako kresťania robíme tu a teraz. Hoci okolo nás existuje veľa nespravodlivosti a zla, ktoré Boh nateraz neodstráni (pre obmedzenia vesmírneho sporu), neznamená to, že by sme sa v nejakej miere nemohli podieľať na zmiernení utrpenia a zla, ktorých sme svedkami. V skutočnosti je takéto konanie pre nás povinnosťou.

Ukázali sme si už, že láska a spravodlivosť spolu súvisia a sú neoddeliteľné. Boh miluje spravodlivosť. A ak milujeme Boha, potom budeme aj my milovať spravodlivosť.

Rovnako je to aj s láskou k bližným. Ak milujeme Boha, budeme milovať jeden druhého. Neoddeliteľnou súčasťou lásky k bližnému je prejavovanie záujmu o blaho ľudí okolo nás. Keď iných sužuje chudoba, útlak alebo akákoľvek nespravodlivosť, malo by nás to znepokojovať. Keď niekto prežíva útlak, nemali by sme nad tým zatvárať oči. Namiesto toho by sme si mali klásť otázku, čo môžeme urobiť, jednotlivo aj spoločne, aby sme presadzovali Božiu lásku a spravodlivosť spôsobom, ktorý bude v našom zničenom svete zrkadliť dokonalý charakter spravodlivosti a lásky nášho Boha.

OSNOVA LEKCIE

Doteraz sme hovorili o Bohu a Jeho charaktere, v ktorom sa prejavuje láska a spravodlivosť. V tejto lekcií sa zameriame na biblické učenie o Božej túžbe, aby sa tieto charakterové črty odzrkadľovali v živote Jeho detí.

- Mat 22,24–40: Najväčšie prikázanie: láska k Bohu a k bližným (nedeľa)
- Zach 7,9–12: Naše najčastejšie zlyhanie: neláska k Bohu a k bližným (pondelok)
- Žalm 82: Božia láska presadzujúca spravodlivosť (utorok)
- Mat 23,23: Výzva na usilovanie o spravodlivú spoločnosť (streda)
- Luk 10,25–37: Podobenstvo o láske k Bohu a k bližnému (štvrtok)

DVE NAJVÄČŠIE PRIKÁZANIA

³⁴Ked' farizeji počuli, že umlčal saducejov, zišli sa ³⁵a jeden z nich, znalec Zákona, sa spýtal, aby ho skúšal: ³⁶„Učiteľ, ktoré je najväčšie prikázanie v Zákone?“ ³⁷A on mu odpovedal: „Milovať budeš Pána, svojho Boha, celým svojím srdcom a celou svojou dušou a celou svojou myslou. ³⁸To je veľké a prvé prikázanie. ³⁹Druhé je mu podobné: Milovať budeš svojho blízkeho ako seba samého. ⁴⁰Na týchto dvoch prikázaniach spočíva celý Zákon i Proroci.“ (Mat 22,24–40)

Aby sme pochopili, čo by sme mohli urobiť, jednotlivu aj spoločne, aby sme podporili Božiu lásku a spravodlivosť v našom svete, začnime tým, že sa zameriame na Božie „prikázania“.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Ako Ježiš odpovedal na zákonníkovu otázku v úvodnom texte (Mat 22,34–40)?

Podľa samotného Ježiša „veľké a prvé“ prikázanie znie: „Milovať budeš Pána, svojho Boha, celým svojím srdcom a celou svojou dušou a celou svojou myslou.“ A Ježiš dodáva: „Druhé je mu podobné: Milovať budeš svojho blízkeho ako seba samého.“ Tieto dve prikázania však nestoja osamotene. Ježiš hovorí: „Na týchto dvoch prikázaniach spočíva celý Zákon i Proroci.“ (Mat 22,37–40) Obe prikázania sú citátni zo Starej zmluvy.

Prečítaj si text Mat 19,16–23. Ako súvisia Ježišove odpovede na otázky bohatého mládenca s Jeho odpoveďami na otázku zákonníka v Matúšovi 22?

O čo ide v tomto príbehu? Prečo Ježiš odpovedal práve takýmto spôsobom? Čo sa môžeme naučiť z oboch týchto stretnutí?

„Kristus mu ukázal jediný spôsob, ako môže dosiahnuť dokonalý kresťanský charakter. Kristove slová boli múdre, aj keď mu pripadali prísne a náročné. Jedinou nádejou bohatého muža bolo prijať a poslúchať ich. Jeho vznešené postavenie a majetok nesprávne ovplyvňovali jeho charakter. Postupne by mu to bolo úplne nahradilo Boha. Či by bol Pánovi odriekol viac alebo menej svojho imania, ešte vždy by mu bolo zostalo tolko, čo mohlo oslabiť jeho mravnú silu a bezvýhradnú službu, pretože veci tohto sveta, akokoľvek nieisté a nepatrné, vedia človeka pomaly a úplne zotročiť.“ (GC 520; CL 337.338)

- Zrejme nie všetci sme povolani predať všetko, čo máme, ako na to vyzval Ježiš bohatého mládenca. Na čom môžeš ty osobne lipnúť natoľko, že ak by si sa toho nevzdal, mohlo by ťa to viesť k tvojej večnej záhube?

APLIKÁCIA

DVA NAJVÄČŠIE HRIECHY

⁹„Takto hovorí Hospodin zástupov: „Na súde spravodlivo súdte a preukazujte si navzájom milosrdenstvo a láskavosť! ¹⁰Vdovy, siroty, cudzincov a chudobných neutláčajte a vo svojich srdciach nezmýšľajte zle jeden o druhom!“

¹¹Nevenovali mu však pozornosť, obrátili sa chrbtom a zapchali si uši, aby nepočuli. ¹²Srdce si zatvrdili ako diamant a nepočúvali zákon ani slová, ktoré im Hospodin zástupov poslal prostredníctvom svojho ducha cez dávných prorokov. Preto ich postihol veľký hnev Hospodina zástupov. (Zach 7,9–12)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Podľa samotného Ježiša sú dve najväčšie prikázania láska k Bohu a vzájomná láska. Naplnenie týchto prikázaní v sebe zahŕňa prinášanie obetí, ktoré konkrétne a jasne vyjadrujú lásku k druhým. Práve takto sa „chodí“ v Ježišových stopách.

Ak sú dvomi najväčšími prikázaniami láska k Bohu a láska k druhým, aké sú potom dva najväčšie hriechy?

Prečítaj si text Ž 135,13–19. Čo tieto verše prezrádzajú o hriechu, pred ktorým Písmo varuje veľmi často?

Stará zmluva opakovane zdôrazňuje, aký veľký význam má láska k Bohu (pozri 5Moj 6,5). Tento dôraz je silno prepojený s veľkým hriechom modlárstva, ktoré je opakom lásky k Bohu.

Čo Boh odsudzuje v úvodnom texte proroka Zachariáša (Zach 7,9–12)? Ako to spolu s hriechom modlárstva súvisí s dvomi veľkými prikázaniami?

Boh neodpovedá svojím hnevom len na hriech modlárstva. Svoj hnev mieri aj na zlé zaobchádzanie s Jeho ľudom, či už individuálne alebo kolektívne. Boh sa hnevá na nespravodlivosť, pretože Boh je láska.

Dva veľké hriechy zdôrazňované v Starej zmluve môžeme vnímať ako zlyhania v kontexte s dvomi veľkými prikázaniami: milovať Boha a milovať blížneho. Dva najväčšie hriechy sú preto nedostatkom lásky. Nemôžeme teda zachovávať prikázania, ak nemilujete Boha a ak nemilujete iných.

Apoštol Ján na to upozorňuje nasledovne: „Ak niekto hovorí: Milujem Boha a nenávidí svojho brata, je klamár. Ved' kto nemiluje svojho brata, ktorého vidí, nie je schopný milovať Boha, ktorého nevidí. A toto prikázanie máme od neho, aby ten, kto miluje Boha, miloval aj svojho brata.“ (1Ján 4,20.21)

APLIKÁCIA

- Ako by si niekomu vysvetlil, že lásku k Bohu nemožno oddeliť od lásky k druhým? Ako rozumieš neoddeliteľnému prepojeniu medzi láskou k Bohu a láskou k blížnemu?

BOH MILUJE SPRAVODLIVOSŤ

¹Boh sa postavil v zhromaždení bohov, uprostred bohov súdi: ²„Dokedy chcete súdiť nespravodlivo a nadŕžať bezbožníkom? ³Prisúďte právo utláčanému a sirote, poníženému a chudobnému vymáhajte spravodlivosť. ⁴Ochráňte utláčaného a chudobného, vytrhnite ho z moci bezbožníkov!“ ⁵Nič nevedia, nič nechápu, chodia v temnote. Chvejú sa všetky základy zeme. ⁶Povedal som: „Bohovia ste, všetci ste synmi Najvyššieho. ⁷Vy tiež pomriete ako ostatní ľudia, padnete ako hociktoré knieža.“ ⁸Vstaň, Bože, súd'zem, ved' všetky národy sú tvojím vlastníctvom! (Žalm 82)

Písmo zdôrazňuje, že Boh miluje spravodlivosť a nenávidí zlo (napríklad Ž 33,5; Iz 61,8). Bohu robí akákoľvek nespravodlivosť nesmiernu starosť. Dozvedáme sa dokonca, že nespravodlivosť u Neho vyvoláva rozhorčenú snahu ochrániť všetkých, ktorí sú obeťami nespravodlivosti. V Starej aj Novej zmluve sa Boh neustále veľmi zapálene vyjadruje v prospech ponižovaných a utláčaných. Zároveň opakovane vyjadruje spravodlivý hnev proti prenasledovateľom a utláčateľom.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Ako úvodný text (Žalm 82) vyjadruje Božiu starostlivosť o spravodlivosť v tomto svete? Aký význam to má pre nás dnes?

Táto pasáž podľa mnohých komentárov kritizuje pozemských vládcov zodpovedných za nespravodlivosť v spoločnosti. Zároveň odkazuje na Boží súd nad nebeskými vládcami („bohmi“), ktorí stoja v pozadí skazených pozemských sudcov a vládcov (ide teda o démonické sily). Vládcom sa konkrétne pýta: „Dokedy chcete súdiť nespravodlivo a nadŕžať bezbožníkom?“ (Ž 82,2) Boh ich obviňuje, že sa nezastávajú tých najslabších v spoločnosti a že nerobia nič pre záchranu núdzných z rúk bezbožníkov (Ž 82,3,4).

Proroci Starej zmluvy opakovane vyzývajú na spravodlivosť. Treba zdôrazniť, že nejde len o akúsi okrajovú tému Písma. Naopak, ide o ústredný bod poslilstva prorokov v celej Starej zmluve. Rovnaký dôraz na túto tému nachádzame aj v poslanstve Ježiša Krista, keď kázal a robil znamenia a zázraky na zemi.

Nie je žiadnym tajomstvom, čo Boh chce a vyžaduje od tých, ktorí tvrdia, že Ho milujú a poslúchajú. Veľmi jasne to zdôrazňuje napríklad prorok Micheáš: „Hospodin ti oznámil, človeče, čo je dobré a čo žiada od teba: len zachovávať právo, milovať láskavosť a v pokore chodiť so svojím Bohom.“ (Mich 6,8)

Tento postoj sa odzrkadľuje v celom Písme. Ježiš povedal: „Podľa toho všetci spoznajú, že ste moji učeníci, ak budete mať lásku jeden k druhému.“ (Ján 13,35; porovnaj s 1Ján 4,8–16)

- **Ako by vyzerali naše rodiny a zbory, keby sme sa sústredili na poslanstvo z Mich 6,8 a túto požiadavku uvádzali do praxe slovom aj skutkom? Ako by si mohol ty sám lepšie prejavovať uplatňovanie princípov opísaných v tomto verši?**

APLIKÁCIA

VÝZVY NA NASTOLENIE SPRAVODLIVOSTI

Beda vám, zákonníci a farizeji, pokrytci! Dávate desiatky z mäty, kôpru a rasce, ale zanedbali ste to, čo je závažnejšie v Zákone: spravodlivosť, milosrdenstvo a vernosť. Toto bolo treba robiť, ale tamto nezanedbávať. (Mat 23,23)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Proroci v Písme neustále pripomínajú Božie volanie po spravodlivosti v spoločnosti. Písmo neopomína zdôrazňovanie problému nespravodlivosti a útlaku. Výzva, aby Boh „súdil“ alebo „vyniesol súd“, je vo svojej podstate volaním, aby Boh nastolil spravodlivosť.

Spomeňme napríklad proroka Izaiáša. Ten veľmi otvorene upozorňuje na problém nespravodlivosti v Izraeli. Jeho slová a volanie po spravodlivosti by sme si mali vziať k srdcu aj dnes: „Učte sa robiť dobro, domáhajte sa práva, pomáhajte utláčanému, vymôžte právo sirote, obhajujte vdovu!“ (Iz 1,17) Ďalej vyhlasuje „beda“ proti tým, čo „ustanovujú nespravodlivé zákony“, a tým, čo „biednych... obrali o právo“ (Iz 10,1.2). Zároveň varuje: „Čo však urobíte v deň trestu a pri skaze, čo príde zďaleka? Ku komu sa budete utiekať o pomoc a komu zanecháte svoje bohatstvo?“ (Iz 10,3)

Podobné posolstvo od Hospodina hlása aj prorok Jeremiáš: „Beda tomu, kto stavia dom nespravodlivo a svoje horné izby bez práva, kto svojho blížneho núti slúžiť zadarmo a nedá mu zaslúženú mzdu. ... Či tvoj otec nejedol a nepil? Uplatňoval však právo a spravodlivosť a mal sa dobre. Dopomáhal k právu biednemu a chudobnému a mal sa dobre. Neznamená to poznať mňa?“ (Jer 22,13.15.16)

Prečítaj si text Mat 23,23–30. Čo podľa týchto veršov považuje Ježiš za najdôležitejšie? Čo má na mysli, keď hovorí, že „zanedbali...“, čo je závažnejšie v Zákone“?

Bolo by mylné domnievať sa, že na problém nespravodlivosti poukazovali len starozmluvní proroci. V mnohých príkladoch v Ježišovej službe jasne vidíme, že táto otázka bola nesmierne dôležitá aj pre samotného Krista. Úvodný text veľmi jasne ukazuje Ježišov nezmieriteľný postoj k pokryteckému konaniu zákonníkov a farizejov, ktorí zanedbávajú, „čo je závažnejšie v Zákone: spravodlivosť, milosrdenstvo a vernosť“ (Mat 23,23). V paralelnej pasáži u Lukáša Ježiš vyslovuje „beda“ nad farizejmi, ktorí „obchádzajú“ (gr. doslova „zanedbávajú“ alebo „porušujú“), „spravodlivosť a Božiu lásku“ (Luk 11,42).

APLIKÁCIA

- Zmenil by sa tvoj život, keby si sa dnes mal zamerať na to, „čo je závažnejšie v Zákone“? Ak áno, v čom? Ako sa prejavuje, keď niekto dáva dôraz na „desiatky z mäty, kôpru a rasce“, ale zabúda na to, „čo je závažnejšie v Zákone“?

„KTO JE MÔJ BLÍŽNY?“

³³No prišiel k nemu aj istý pocestný, Samaritán. Keď ho uvidel, prišlo mu ho ľúto. ³⁴Pristúpil k nemu, nalial mu na rany olej a víno a obviazal mu ich. Potom ho vyložil na svoje dobytča, zaviezol do hostinca a postaral sa o neho. ³⁵Na druhý deň vybral dva denáre, dal ich hostinskému a povedal: „Staraj sa oňho; ak na neho vynaložíš viac, na spiatočnej ceste ti to zaplatím.“ ³⁶Kto podľa teba z tých troch sa stal blížnym tomu, čo padol do rúk zbojníkov?“ ³⁷On povedal: „Ten, čo mu preukázal milosrdenstvo.“ A Ježiš povedal: „Chod' a rob podobne!“ (Luk 10,33–37)

V príbehu zaznamenanom v Luk 10,25–37 Ježiš najprv potvrdzuje dve najdôležitejšie prikázania: milovať Boha a milovať blížneho. Vtedy sa „znalec Zákona“ chce „ospravedlniť“, a preto sa Ježiša pýta: „A kto je môj blížny?“ (Luk 10,29) V reakcii na to Ježiš rozpráva nám známe, ale v tom čase šokujúce podobstvo o milosrdnom Samaritánovi.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Prečítajte si podobenstvo o milosrdnom Samaritánovi (Luk 10,25–37). Čo hovorí táto pasáž vo svetle výziev prorokov na konanie milosrdenstva a spravodlivosti? Akým spôsobom rôzne skupiny ľudí spôsobovali nespravodlivosť „iným“ počas ľudskej histórie?

Ježiš o spravodlivosti nielen hovoril, On ju prišiel priniesť a uskutočniť. Kristus bol a bude naplnením volania a túžby prorokov po spravodlivosti (pozri Luk 4,16–21 vo svetle Iz 61,1.2). On je túžbou ľudí zo všetkých národov, najmä tých, ktorí uznávajú, že potrebujú záchranu.

V priamom protiklade k nepriateľovi, ktorý sa chopil moci a uzurpoval si Boží trón, Ježiš sa znížil a stotožnil s tými, ktorí sú v područí hriechu, nespravodlivosti a útlaku (bez toho, aby bol sám nakazený hriechom). Porazil nepriateľa tým, že v láske sám seba vydal, aby tak nastolil spravodlivosť. On je spravodlivý a ospravedľňuje všetkých, ktorí veria. Ak tvrdíme, že berieme vážne Zákon, ktorého platnosť Ježiš potvrdil svojou smrťou, potom musíme brať vážne aj to, „čo je závažnejšie v Zákone“.

Žalm 9,9.10 hovorí: „On bude spravodlivo súdiť svet, národy rozsúdi podľa práva. Hospodin je útočiskom utláčanému, útočiskom v čase súženia.“ Podobne Žalm 146,7–9 dodáva, že Boh „obhajuje právo utláčaných, hladným dáva chlieb. Hospodin vyslobodzuje väzňov. Hospodin dáva slepým zrak, Hospodin dvíha sklúčených, Hospodin miluje spravodlivých. Hospodin chráni cudzincov, ujíma sa sirotu a vdovy, ale marí zámery bezbožníkov.“

Môže vari Božie slovo nejako jasnejšie zdôrazniť, že máme pomáhať a slúžiť ľuďom okolo nás, ktorí sú v núdzi a trpia?

- Čo sa môžeme naučiť zo života a služby Ježiša o pomoci tým, ktorí to potrebujú? Aj keď nemôžeme robiť zázraky ako On, mnohým ľuďom v núdzi a v ohrození môžeme poskytovať „zázračnú“ pomoc. Ako?

APLIKÁCIA

PODNETY NA ZAMYSLENIE

V knihe Cesta lásky si prečítajte kapitolu „Sobota“ (DA 281–289; CL 180–185). „Špehovia sa neodvážili odpovedať Kristovi v prítomnosti zástupu z obavy, aby sa nedostali do ťažkostí. Vedeli, že Ježiš hovorí pravdu. Radšej by nechali človeka trpieť, než aby prestúpili vlastné tradície. Ohotne však zachraňovali zvieru, ak by mal vlastník utrpieť škodu. Prejavovali teda väčšiu starostlivosť o nemú tvár než o človeka stvoreného na Boží obraz. To je príznačné pre každé falošné náboženstvo. Začína sa v ľudskej túžbe prevýšiť Boha, pritom však znižuje človeka pod úroveň zvierata. Každé náboženstvo, ktoré bojuje proti Božej zvrchovanosti, pripravuje človeka o slávu, ktorú mal pri stvorení a ktorú mu chce Kristus vrátiť. Falošné náboženstvo vedie svojich stúpcov k prehladaniu potrieb, utrpenia a práva ľudí okolo seba. Evanjelium človeka pozdvihuje. Vychádza z toho, že človek bol vykúpený Kristovou krvou, a preto zdôrazňuje citlivý prístup ku všetkým ľuďom – vrátane núdzných a trpiacich. Pán hovorí: Človeka urobím vzácnejším ako rýdze zlato a ľudí ako zlato ofírske. (Iz 13,12) Keď sa Ježiš spýtal farizejov, či je správne v sobotu urobiť niečo dobré, alebo zlé, zachrániť život, či zahubiť, nastavil vlastne zrkadlo ich bezbožným zámerom. S nenávisťou v srdci sa ho snažili zabiť, zatiaľ čo on zachraňoval život tisícom a prinášal im šťastie. Bolo lepšie zabiť v sobotu, ako sa o to usilovali sami, než uzdraviť trpiaceho, ako to urobil on? Bolo spravodlivejšie premýšľať vo svätý Boží deň o vražde, než skutkami milosrdenstva šíriť lásku ku všetkým ľuďom?“ (DA 286.287; CL 183.184)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Prečo a ako „falošné náboženstvo vedie svojich stúpcov k prehladaniu potrieb, utrpenia a práva ľudí okolo seba“? Čo môžeme robiť, aby sme sa cielene vyhlí takejto nedbanlivosti v našich cirkevných spoločenstvách aj mimo nich?
2. Kto je môj blížny? A kto je tvoj blížny? Akými praktickými spôsobmi nás môže nasledovanie Krista urobiť podobnejšími Samaritánovi, ktorý prekročil vtedajšie hranice a predsudky, aby prejavil lásku blížnemu?
3. Ak Boh miluje spravodlivosť a milosrdenstvo, čo môžeme robiť, aby sme konali v súlade s tým, na čom Bohu najviac záleží? Ako sa môžeme viac zamerať na to, čo Ježiš označil za „závažnejšie v Zákone“?
4. Keď premýšľame a hovoríme o súde, majme na pamäti, že Ježiš dáva v súvislosti so súdom hlavný dôraz na to, či a do akej miery aktívne milujeme iných, najmä ponížených a utláčaných. Uvažujte nad tým v kontexte veršov Mat 25,31–46.

LÁSKA JE NAPLNENÍM ZÁKONA

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

2Moj 20,1–17; Rim 6,1–3; Rim 7,7–12; Jer 31,31–34; Mat 23,23.24; Jak 2,1–9

ÚVODNÝ TEXT

„Nikomu nebudte nič dlžní, okrem toho, aby ste sa navzájom milovali, lebo kto miluje blížneho, naplnil Zákon.“ (Rim 13,8)

Počas rozhodovania o problematickom členovi povedal jeden z členov výboru zboru kazateľovi: „Nemôžeme sa rozhodovať na základe súcitu.“ Nemôžeme? Kazateľ uvažoval, aké chápanie Boha a Božieho zákona má asi tento človek. Súcit určite musí byť základom nášho prístupu k ľuďom – najmä k tým, ktorí v niečom pochybili. Súcit je neoddeliteľnou súčasťou lásky a ako hovorí úvodný text, milovať blížneho znamená naplniť zákon.

Ak je láska skutočne naplnením zákona, potom by sme si mali dávať pozor, aby sme nepremýšľali o zákone spôsobom, ktorý ho oddeľuje od lásky, alebo aby sme neuvažovali o láske spôsobom, ktorý ju oddeľuje od zákona. V Písme sú láska a zákon neoddeliteľne prepojené. Božský Zákonodarca je láska, a preto je Boží zákon zákonom lásky. Ako čítame v knihe Kristove podobenstvá, zákon je „výrazom Božej povahy“ (COL 305; KP 243).

Boží zákon nie je súborom abstraktných princípov, ale komplexom príkazov a pokynov, ktorých cieľom je naše dobro. Boží zákon je vo svojej celistvosti vyjadrením lásky, ako ju vyjadruje sám Boh.

OSNOVA LEKCIE

V priebehu predchádzajúcich dvanástich lekcí sme sa zo stránok Písma spoločne učili o Bohu a Jeho jedinečnom charaktere lásky a spravodlivosti. Žiaľ, aj v kresťanskom prostredí bývajú láska (milosť) a spravodlivosť (právo) často vnímané ako protiklady. V záverečnej lekcii sa preto pozrieme, prečo Biblia predstavuje tieto dve črty ako neoddeliteľný pár, ktorý sa jedinečne prejavuje nielen u Boha, ale má byť zjavný aj v našich životoch.

- 2Moj 20,1–17: Desať príkazaní ako zákon lásky (nedeľa)
- Rim 7,7–12: Svätý, dobrý a spravodlivý zákon (pondelok)
- Jer 31,33.34: Zákon, milosť a Boží charakter (utorok)
- Rim 13,8–10: Láska ako naplnenie zákona (streda)
- Jak 2,1–9: Pozvanie k aktívnej láske (štvrtok)

ZÁKON LÁSKY

¹Boh hovoril všetky tieto slová: ²„Ja som Hospodín, tvoj Boh, ktorý som ťa vyviedol z Egypta, z domu otrokov. ³Nebudeš mať iných bohov okrem mňa! ⁴Neurobíš si modlu ani nijakú podobu toho, čo je hore na nebi, dolu na zemi alebo vo vode pod zemou! ⁵Nebudeš sa im klaňať ani im slúžiť, lebo ja som Hospodín, tvoj Boh, Boh žiarlivý, ktorý trestá viny otcov na synoch do tretieho i štvrtého pokolenia tých, čo ma nenávidia, ⁶ale milosť preukazujem tisícom tých, čo ma milujú a zachovávajú moje prikázania. (2Moj 20,1–6)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Cieľom Božieho zákona nie je sprostredkovanie nejakých abstraktných princípov. Boží zákon je vyjadrením vzťahu. Veľmi zreteľne je to vidieť v Desatore. Už v rajskej záhrade platili základné princípy Desatora, princípy lásky, ktoré mali určovať vzťah medzi Bohom a ľuďmi a medzi ľuďmi navzájom.

Desatoro vyhlásené v 2. Mojžišovej 20 a neskôr zapísané na kamenné dosky, dostali Izraeliti v kontexte zmluvného vzťahu. Prikázania boli zapísané potom, čo Hospodín už vyslobodil ľud z Egypta. Tieto prikázania vychádzali z Božej lásky a z Jeho zasľúbení daných Izraelitom (pozri 2Moj 6,7,8 a 3Moj 26,12). Na dvoch častiach Desatora je vidieť, že sa zameriavajú na rozkvet ľudského vzťahu s Bohom a na budovanie vzájomných vzťahov medzi ľuďmi.

Prečítaj si Desatoro zaznamenané v 2Moj 20,1–17. Ako tento text odhaľuje dva základné princípy – princípy lásky k Bohu a lásky k druhým?

Prvé štyri prikázania sa zaoberajú vzťahmi ľudí s Bohom a nasledujúcich šesť prikázaní určuje pravidlá pre medziludské vzťahy. Náš vzťah k Bohu aj k iným ľuďom sa musí riadiť zásadami Božieho zákona.

Tieto dve časti zákona priamo zodpovedajú tomu, čo Ježiš identifikoval ako dve najväčšie prikázania – „Milovať budeš Pána, svojho Boha, celým svojím srdcom a celou svojou dušou a celou svojou myslou.“ (Mat 22,37; porovnaj s 5Moj 6,5) a „Milovať budeš svojho blížneho ako seba samého.“ (Mat 22,39; porovnaj s 3Moj 19,18)

Prvé štyri prikázania ukazujú, že Boha máme milovať celou svojou bytosťou. Ďalších šesť prikázaní ukazuje, že ľudí okolo nás máme milovať ako samých seba. Ježiš jasne hovorí, že tieto dve veľké prikázania lásky sú neoddeliteľne spojené so zákonom. „Na týchto dvoch prikázaniach spočíva celý Zákon i Proci.“ (Mat 22,40)

Celý Boží zákon je teda založený na láske Boha. Božia láska a Boží zákon sú neoddeliteľné. Často počujeme ľudí, ktorí hovoria: Nepotrebujeme dodržiavať zákon, stačí milovať Boha a milovať druhých. Prečo táto myšlienka nie je v súlade s Písmom?

APLIKÁCIA

- Ako by sme Bohu alebo iným ľuďom mohli prejavovať lásku, ak zároveň zotrúvame vo vzbure a porušujeme niektoré z desiatich prikázaní?

ZÁKON JE SVÄTÝ, SPRAVODLIVÝ A DOBRÝ

⁷Čo teda povieme? Je Zákon hriechom? Určite nie. Ale hriech som nepoznal; poznal som ho len pomocou Zákona. Lebo žiadostivosť by som nebol poznal, keby Zákon nebol povedal: Nepožiadaj! ⁸Hriech sa však chopil príležitosti a skrze prikázanie vzbudil vo mne všelijakú žiadostivosť. Lebo bez Zákona je hriech mŕtvvy. ⁹Ja som kedysi žil bez Zákona, ale keď prišlo prikázanie, hriech ožil. ¹⁰Ja som však zomrel a ukázalo sa, že prikázanie, ktoré má viesť k životu, prinieslo mi smrť. ¹¹Lebo keď sa hriech chopil príležitosti, oklamal ma pomocou prikázania a tým ma usmrtil. ¹²A tak Zákon je svätý, aj prikázanie je sväté, spravodlivé a dobré. (Rim 7,7–12)

Láska je základom Božieho zákona. Keď Boh potvrdzuje platnosť zákona, potvrdzuje tým svoju lásku. To je aj dôvod, prečo Ježiš zomrel za hriešnikov. Nielenže tým zachoval zákon, ale môže nám zároveň udeľovať milosť. Tak môže byť Boh nielen spravodlivý, ale môže aj udeľovať spravodlivosť tým, ktorí veria (Rim 3,25.26). Z Božej strany ide o úžasný prejav lásky. Zároveň treba povedať, že zákon nie je procesom vykúpenia zrušený, naopak, potvrdzuje sa jeho pokračujúca platnosť.

OSOBNÉ
ŠTÚDIUM

Prečítaj si verše Rim 6,1–3 v kontexte úvodného textu (Rim 7,7–12). Sústred sa pritom na verš 7,12. Čo sa z týchto veršov dozvedáme o platnosti zákona, dokonca aj po Kristovej smrti?

Kým niektorí sú presvedčení, že milosť a vykúpenie rušia zákon, apoštol Pavol má veľmi jasno v tom, že nemáme „zotrvať v hriechu, aby sa rozmnožila milosť“ (Rim 6,1). Ukazuje, že tí, čo sú vierou v Kristovi, boli „pokrstení v Jeho smrť“ (Rim 6,3), a preto sa majú považovať za mŕtvych pre hriech a živých pre Krista.

Boží zákon nie je hriech, ale – okrem iného – nám odhaľuje podstatu hriechu a našu hriešnosť. Práve preto: „Zákon je svätý, aj prikázanie je sväté, spravodlivé a dobré.“ (Rim 7,12) Zákon nám veľmi jasne ukazuje, ako veľmi potrebujeme spasenie a vykúpenie, ktoré prichádzajú jedine prostredníctvom Krista. Preto na otázku „či azda vierou zbavujeme Zákon platnosti“, Pavol jasne odpovedá: „Vôbec nie. Naopak, potvrdzujeme ho.“ (Rim 3,31)

Kristus neprišiel zrušiť zákon, ale splniť všetko, čo bolo zaslúbené v Zákone a v Prorokoch. Preto Ježiš zdôrazňuje: „Pokiaľ sa nepominie nebo a zem, nepominie sa ani najmenšie písmenko, ani jediná čiarka zo Zákona, kým sa všetko nestane.“ (Mat 5,18)

Samotný Boží zákon predstavuje Božiu svätosť – Jeho dokonalý charakter lásky, spravodlivosti, dobroty a pravdy (3Moj 19,2; Ž 19,8.9; Ž 119,142.172). V tejto súvislosti je dôležité, že podľa 2Moj 31,18 sám Boh napísal Desatoro na kamenné dosky. Prikázania vytesané do kameňa sú svedectvom nemenného Božieho charakteru a Jeho morálnej vlády, ktorá má svoj základ v láske. Práve Boží charakter a vláda založená na láske sú ústrednou témou veľkého sporu.

- Ako nám spojenie medzi zákonom a láskou pomáha lepšie porozumieť Ježišovým slovám „Ak ma milujete, budete zachovávať moje prikázania“ (Ján 14,15)?

APLIKÁCIA

ZÁKON A MILOŠŤ

³³ „Toto však bude zmluva, ktorú uzavriem s domom Izraela po týchto dňoch,“ znie výrok Hospodina. „Svoj zákon vložím do ich vnútra a vpišem ho do ich srdca. Budem im Bohom a oni budú mojím ľudom. ³⁴Už sa nebudú navzájom poučovať a brat bratovi nebude hovoriť. Poznajte Hospodina!, lebo všetci ma budú poznať, od najmenšieho až po najväčšieho,“ znie výrok Hospodina, „pretože im odpustím viny a na ich hriech nebudem viac spomínať“ (Jer 31,33,34)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Ukázali sme si už, že zákon a milosť nie sú vo vzájomnom protiklade. Zákon a milosť plnia v diele spasenia rôzne úlohy, ktoré sú v súlade s Božou láskou a spravodlivosťou. Uvažovanie, ktoré vsúva kontrast či rozpor medzi zákon a milosť, by rozhodne zmatlo starovekých Izraelitov, ktorí považovali dar Božieho zákona za veľký prejav Božej milosti. Kým „bohovia“ okolitých národov boli nestáli a úplne nepredvídateľní, takže ľudia nemali ako vedieť, čo „bohovia“ chcú a čo by sa im páčilo, Boh Biblie veľmi jasne poučuje svoj ľud o tom, čo sa Jemu páči. A to, čo sa Hospodinovi páči, má priniesť najvyššie dobro celému Jeho ľudu – jednotlivo aj kolektívne.

Zákon nás však nemôže zachrániť pred hriechom a nemá ani moc zmeniť ľudské srdcia. Vinou našej vrodenej hriešnosti potrebujeme „duchovnú transplantáciu srdca“.

Prečítaj si text Jer 31,31–34. Čo sa z týchto veršov dozvedáme o Božom zaslúbení, že nám dá nové srdce? Porovnaj to s Kristovými slovami Nikodémovi v Ján 3,1–21 o novom narodení. Pozri tiež Heb 8,10.

Desať prikázaní síce napísal sám Boh na kamenné dosky (2Moj 31,18), ale zákon mal byť vpísaný aj do srdc Božieho ľudu (Ž 37,30,31). V ideálnom prípade Boží zákon lásky nemá byť pre nás niečo vonkajšie, ale má sa stať vnútornou súčasťou nášho charakteru. Iba Boh môže „vypísať“ svoj zákon do ľudských srdc. A On zároveň zaslúbil, že to pre svoj zmluvný ľud urobí (pozri Heb 8,10).

Dodržiavaním zákona sa nemôžeme spasiť. „Veď ste spasení milosťou skrze vieru. A to nie je z vás, je to Boží dar.“ (Ef 2,8) Zákon nedodržiavame preto, aby sme boli spasení, naopak, zákon dodržiavame, pretože už sme spasení. Zákon nedodržiavame preto, aby nás Boh miloval, ale preto, že Boh nás miluje a my – vedení Jeho láskou – túžime milovať Boha a iných (pozri Ján 14,15).

Zákon nám ukazuje náš hriech (Jak 1,22–25; Rim 3,20; Rim 7,7) a upriamuje našu pozornosť na to, že nevyhnutne potrebujeme Vykupiteľa (Gal 3,22–24). Zákon nám ukazuje, ako máme žiť, a odhaľuje nám Boží charakter lásky.

APLIKÁCIA

- Na čo sa spoliehaš v súvislosti so súdom? Je tvojou nádejou usilovné a verné dodržiavanie zákona, alebo je ňou Kristova spravodlivosť, ktorá ťa prikrýva? Čo tvoja odpoveď vypovedá o úlohe Božieho zákona? Čo má zákon moc urobiť a čo nie?

„NAPLNENÍM ZÁKONA JE LÁSKA“

⁸Nikomu nebudte nič dlžní, okrem toho, aby ste sa navzájom milovali, lebo kto miluje blížneho, naplnil Zákon. ⁹Ved' prikázania: Nescudzoložíš, neza-biješ, nepokradneš, nepožiadaš a ak je nejaké iné prikázanie, sú zhrnuté v tomto slove: Milovať budeš svojho blížneho ako seba samého. ¹⁰Láska blíž-nemu nerobí zle. Naplnením Zákona je teda láska. (Rim 13,8–10)

Nemôže sa stať, že by sme dali až príliš veľký dôraz na vzťah medzi láskou a zákonom. Vskutku, podľa Písma milovať znamená naplniť zákon.

Apoštol Pavol to hovorí veľmi jasne: „kto miluje blížneho, naplnil Zákon“ (Rim 13,8). Po vymenovaní väčšiny z posledných šiestich prikázanií Desatora Pavol vyhlasuje, že všetky „sú zhrnuté“ vo výroku „Milovať budeš svojho blížneho ako seba samého“. (Rim 13,9) Apoštol výslovne učí, že „naplnením Zákona je láska“ (Rim 13,10). Podobne to Pavol píše aj Galatanom: „celý Zákon sa naplňa v jednom príkaze, a to: Milovať budeš svojho blížneho ako seba samého!“ (Gal 5,14) Aká láska však naplňa zákon? Ako taká láska vyzerá?

Prečítaj si texty Mat 23,23.24; 5Moj 5,12–15 a Iz 58,13.14. Ako tieto pasáže zobrazujú vzťah medzi zákonom (najmä sobotným prikázanim) a Božím záujmom o spravodlivosť a vykúpenie?

Už sme si ukázali, čo Ježiš považuje za „závažnejšie v Zákone“. Je to „spravodlivosť, milosrdenstvo a vernosť“ (Mat 23,23). V Písme môžeme vidieť, že najmä prikázanie o sobote je neoddeliteľne spojené s vykúpením a spravodlivosťou. V 5. Mojžišovej 5 je prikázanie o sobote založené na Božom vyslobodení Izraela z otroctva. Z toho vyplýva známa skutočnosť, že sobota je nielen pamiatkou stvorenia, ale aj pripomienkou vyslobodenia z otroctva a útlaku. A v kontexte toho, že sa človek odvráti od vlastného potešenia a nazve svojím potešením práve sobotu tešiac sa zo vzťahu s Hospodinom (Iz 58,13.14), dôraz sa kladie predovšetkým na skutky lásky a spravodlivosti pre druhých. Sem patrí konanie dobra, nasýtenie hladných či prichýlenie bezdomovcov (pozri Iz 58,3–10).

Z týchto poučení vyplýva dôležitá pravda: Tí, ktorí chcú naplniť zákon prostredníctvom lásky, mali by sa zaujímať nielen o „spáchané“ hriechy, ale aj o hriechy, ktorých sa dopustili svojím „nekonaním“. Láska ako naplnenie zákona zahŕňa nielen dodržiavanie zákona v zmysle zdržania sa páchania hriechov, ale aj aktívne robenie dobra – konanie skutkov lásky, ktoré presadzujú spravodlivosť a milosrdenstvo. Byť verný Bohu znamená viac než len neporušovať literu zákona.

- **Ako môžeme vo svojom každodennom živote prejavíť lásku a spravodlivosť nielen tým, že sa vyhneme konaniu zlého, ale aj aktívnym hľadaním príležitostí konať dobro a pomáhať druhým, najmä tým, ktorí sú v núdzi?**

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

„NADOVŠETKO MAJTE LÁSKU JEDNI K DRUHÝM“

⁵Bratia moji milovaní, počúvajte: Azda Boh nevyvolil tých, čo sú podľa sveta chudobní, aby sa stali bohatými vo viere a dedičmi kráľovstva, prisľúbeného tým, čo ho milujú? ⁶Avšak vy ste chudobného znevážili. Vari vás práve bohatí neutláčajú a nevláčia pred súdy? ⁷Neruhajú sa práve oni vznešenému menu, ktoré sa vzývalo nad vami? ⁸Dobre robíte, ak uskutočňujete kráľovský zákon podľa Písma: Milovať budeš svojho bližneho ako seba samého! ⁹Ak však niekoho uprednostňujete, páchate hriech a Zákon vás usvedčuje z jeho prestúpenia. (Jak 2,5–9)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Ak je láska naplnením zákona, potom nemožno zachovávať Boží zákon v plnom zmysle len tým, že sa zdržíme páchania zlých vecí. Samotný zákon lásky (vyjadrený v plnosti Písma) nám nielen prikazuje zdržať sa páchania zla, ale zákon nás zároveň pobáda konať skutky, ktoré odhaľujú Božiu lásku voči iným. Sem patria nielen členovia cirkvi, ale aj svet ako celok, ktorý tak zúfalo potrebuje pravé kresťanské svedectvo.

Prečítaj si text Jak 2,1–9. Aké zásadné posolstvo prináša Jakub?

Jakub vo svojom liste dôrazne odsudzuje nespravodlivosť v spoločnosti. Zameriava sa predovšetkým na ponižovanie chudobných a útlak zo strany niektorých bohatých. Potom upriamuje pozornosť na zákon lásky k bližnému a hovorí, že ak plníme tento zákon, „dobre robíme“ (Jak 2,8).

„Láska k druhým je pozemským prejavom Božej lásky. Kráľ slávy sa stal jedným z nás práve preto, aby nám túto lásku vložil do srdc a spojil nás ako deti jednej rodiny. Ak sa v našom živote splnia jeho slová, ktoré povedal pri rozlúčke s učeníkmi: Aby ste sa vzájomne milovali, ako som vás ja miloval (Ján 15,12), a keď budeme svet milovať tak, ako ho miloval on, potom jeho poslanie naplníme. Sme pripravení pre nebesá, lebo nebo máme v srdci.“ (DA 641; CL 417)

Keď milujeme svet, ako Kristus miloval svet, potom sme pripravení pre nebesá. Ide o mocné vyjadrenie toho, čo znamená byť Ježišovým nasledovníkom!

Ježiš nám ako svojim nasledovníkom prikazuje, aby sme sa „navzájom milovali“, a to dokonca tak, ako On „miloval nás“ (Ján 13,34). Ježiš zároveň vyhlasuje: „Podľa toho všetci spoznajú, že ste moji učeníci, ak budete mať lásku jeden k druhému.“ (Ján 13,35) Láska sa tak stáva ústredným prvkom kresťanskej viery, pretože Boh je láska (1Ján 4,8.16). A tí, ktorí tvrdia, že milujú Boha, sa musia milovať navzájom (porovnaj s 1Ján 3,11; 4,20.21).

V súlade s tým apoštol Peter nabáda kresťanov: „Nadovšetko majte vytrvalú lásku jedni k druhým, lebo láska prikrýva množstvo hriechov.“ (1Pet 4,8; pozri tiež Heb 10,24 a 1Tes 3,12)

APLIKÁCIA ■ Uvažuj o myšlienke, že máme milovať svet tak, ako Kristus miloval svet. Ako ti to môže pomôcť lepšie pochopiť pojem kresťanskej dokonalosti a našej pripravenosti na večný život?

PODNETY NA ZAMYSLENIE

V knihe Cesta lásky si prečítajte kapitolu „Ježišovo pravidlo“ (DA 637–641; CL 414–417).

„Tým, čo slúžia iným, poslúži nebeský Pastier. Budú piť vodu života a budú spokojní. Nebudú túžiť po vzrušujúcich zábavách či po nejakej zmene vo svojom živote. Ich hlavným záujmom bude záchrana hynúcich. Rozvinú sa užitočné priateľstvá. Vždy budú prospešní svojmu okoliu. Vykupiteľova láska zjednotí srdcia.

Keď si uvedomíme, že sme Božími spolupracovníkmi, nebudeme o jeho zaslúbeniach hovoriť ľahostajne. Budú nám horieť v srdci a budeme o nich nadšene svedčiť. Keď Boh povolal Mojžiša, aby slúžil nevedomému, nedisciplinovanému a vzdorovitému ľudu, dal mu zaslúbenie: Osobne pôjdem pred tebou a dovediem ťa k odpočinku a dodal: Ved' ja budem s tebou“ (2Moj 33,14; 3,12). Toto zaslúbenie platí pre všetkých pracovníkov, ktorí na Kristovom mieste pomáhajú zroneným a trpiacim.“ (DA 641; CL 417)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Prečítajte si text 1Kor 13,4–8. Ako 1. Korintňanom 13 objasňuje, akými ľuďmi by sme mali byť?
2. Čo oddeľuje ovce od capov v Mat 25,31–46? Ako môžeme porozumieť Ježišovým slovám spôsobom, ktorý nás neprivedie k mylnému učeniu o spasení zo skutkov?
3. Ako rozumiete slovám zo štvrtkového citátu: „Keď budeme svet milovať tak, ako ho miloval on, potom jeho poslanie naplníme. Sme pripravení pre nebesá, lebo nebo máme v srdci.“ (DA 641; CL 417) Čo tieto slová prezrádzajú o povahe Boha a povahe nebies? Ako môžeme žiť viac ako občania nebies v súvislosti so šírením Božej lásky spôsobom, ktorý prináša svetlo a spravodlivosť utláčaným a núdznym?
4. Aké praktické kroky by ste mali urobiť vo vašom miestnom zbore, aby odzrkadľoval Boží záujem o lásku a spravodlivosť vo vašej miestnej komunite? Čo robíte dobre? Čo potrebujete zlepšiť a na čo sa viac zamerať? Aké konkrétne kroky môžete podniknúť jednotlivo a spoločne, aby ste konali podľa toho, čo sme sa naučili o Božej láske a spravodlivosti?

POUŽITÉ SKRATKY

BIBLICKÉ PREKLADY

Štandardne je v lekciah použitý Slovenský ekumenický preklad (Vydala Slovenská biblická spoločnosť, 2008).

Keď je použitý iný preklad, je pri odkaze na verš uvedená jedna z nasledujúcich skratiek:

SEvP	Biblia – Písmo Sväté Starej a Novej zmluvy (Vydala Slovenská evanjelická cirkev a. v., 1979)
Roh	Svätá Biblia (z pôvodných jazykov preložil Prof. Jozef Roháček, 1951)
RKC	Sväté Písmo Starého a Nového zákona (Vydal Spolok sv. Vojtecha, 1995)

SKRATKY BIBLICKÝCH KNÍH

Názov knihy	Ekumenický preklad	Preklad prof. Roháčka
Starý zákon - skratky kníh		
Genesis - Prvá Mojžišova kniha	Gn	1Moj
Exodus - Druhá Mojžišova kniha	Ex	2Moj
Levitikus - Tretia Mojžišova kniha	Lv	3Moj
Numeri - Štvrtá Mojžišova kniha	Nm	4Moj
Deuteronómium - Piata Mojžišova kniha	Dt	5Moj
Jozua	Joz	Joz
Kniha sudcov	Sdc	Sud
Rút	Rút	Rút
Prvá Samuelova kniha	1Sam	1Sam
Druhá Samuelova kniha	2Sam	2Sam
Prvá kniha kráľov	1Krl'	1Kráľ
Druhá kniha kráľov	2Krl'	2Kráľ
Prvá kniha kroník (Paralipomenon)	1Krn	1Par
Druhá kniha kroník (Paralipomenon)	2Krn	2Par
Ezdráš (Kniha Ezdrášova)	Ezd	Ezd
Nehemiáš (Kniha Nehemiášova)	Neh	Neh
Ester (Kniha Ester)	Est	Est
Jób (Kniha Jób)	Jób	Jób
Žalmy (Kniha Žalmov)	Ž	Ž
Príslovia (Kniha príslovií)	Prís	Prísl
Kohelet - Kazateľ (Kniha Kazateľ)	Koh	Kaz
Veľpieseň (Pieseň Šalamúnova)	Vljp	P.Š.
Izaiáš (Kniha proroka Izaiáša)	Iz	Iz
Jeremiáš (Kniha proroka Jeremiáša)	Jer	Jer
Náreky (Plač Jeremiášov)	Nár	P.J.
Ezechiel (Kniha proroka Ezechiela)	Ez	Ez
Daniel (Kniha proroka Daniela)	Dan	Dan
Ozeáš (Kniha proroka Hozeáša)	Oz	Hoz
Joel (Kniha proroka Joela)	Joel	Joel
Amos (Kniha proroka Amosa)	Am	Am
Abdiáš (Kniha proroka Obadiáša)	Abd	Ob
Jonáš (Kniha proroka Jonáša)	Jon	Jon
Micheáš (Kniha proroka Micheáša)	Mich	Mich
Nahum (Kniha proroka Náhuma)	Nah	Náh

Habakuk (Kniha proroka Habakuka)	Hab	Hab
Sofoniáš (Kniha proroka Sofoniáša)	Sof	Sof
Aggeus (Kniha proroka Haggeusa)	Ag	Hag
Zachariáš (Kniha proroka Zachariáša)	Zach	Zach
Malachiáš (Kniha proroka Malachiáša)	Mal	Mal

Nový zákon - skratky kníh

Evanjelium podľa Matúša	Mt	Mat
Evanjelium podľa Marka	Mk	Mar
Evanjelium podľa Lukáša	Lk	Luk
Evanjelium podľa Jána	Jn	Ján
Skutky apoštolov	Sk	Sk
List Rimanom	Rim	Rim
Prvý list Korinťanom	1Kor	1Kor
Druhý list Korinťanom	2Kor	2Kor
List Galaťanom	Ga	Gal
List Efezanom	Ef	Ef
List Filipanom	Flp	Fil
List Kolosanom	Kol	Kol
Prvý list Tesaloničanom	1Tes	1Tes
Druhý list Tesaloničanom	2Tes	2Tes
Prvý list Timotejovi	1Tim	1Tim
Druhý list Timotejovi	2Tim	2Tim
List Títovi	Tít	Tít
List Filemonovi	Flm	Filem
List Hebrejom (List Židom)	Heb	Žid
Jakubov list	Jk	Jak
Prvý Petrov list	1Pt	1Pet
Druhý Petrov list	2Pt	2Pet
Prvý Jánov list	1Jn	1Ján
Druhý Jánov list	2Jn	2Ján
Tretí Jánov list	3Jn	3Ján
Júdov list	Júd	Júda
Zjavenie apoštola Jána	Zj	Zj

DIELA ELLEN WHITEOVEJ

Pri slovenských prekladoch diel Ellen G. Whiteovej je uvádzané stránkovanie prvého vydania z Vydavateľstva Advent-Orion.

Skratka	Anglický názov
AG	God's Amazing Grace
AH	The Adventist Home
CG	Child Guidance
COL	Christ's Object Lessons
CT	Counsels to Parents, Teachers and Students
DA	The Desire of Ages
ED	Education
FW	Faith and Works
HC	Our High Calling
MH	The Ministry of Healing

ML	My Life Today
PP	Patriarchs and Prophets
RC	Reflecting Christ
SD	Sons and Daughters of God
T	Testimonies for the Church
TE	Temperance
BC	The SDA Bible Commentary

Skratka	Slovenský názov
PP/NUD	Patriarchovia a proroci, Na úsvite dejín
PK/ZSDT	Proroci a králi, Zo slávy do tieňa
TV/CL	Túžba vekov, Cesta lásky
SA/PN	Skutky apoštolov, Poslovnia nádeje
VS/ZTDS	Veľký spor vekov, Z tieňa do slávy
KP	Kristove podobenstvá
CK	Cesta ku Kristovi
Vých	Výchova
CZ	Cesta ku zdraviu a životnej harmónii

Navštívte nás na webovej stránke: <http://www.absg.adventist.org>

Za materiály na štúdium sobotnej školy je zodpovedné Oddelenie sobotnej školy pri Generálnej konferencii (GK) Cirkvi adventistov siedmeho dňa a Oddelenie sobotnej školy pri Česko-Slovenskej únii. Text materiálov bol pri preklade upravený podľa pravidiel dohodnutých s Oddelením sobotnej školy pri GK.

ZÁPADY SLNKA

Poznámka k údajom o západe slnka:

Údaje o západe slnka sú prevzaté z hviezdárskej ročenky a zodpovedajú polohe 19° východne od nultého poludníka a 49. rovnobežke, čo je poloha mesta Martin. (Pre mesto Košice – 8 minút, pre Bratislavu + 11 minút.)

INTERNETOVÉ STRÁNKY SOBOTNEJ ŠKOLY

<http://sobotnaskola.casd.sk>

Základné informácie o sobotnej škole – Aktuálne lekcie vo formáte pdf – Učiteľské lekcie a doplnkové materiály – Predstavenie misijných projektov – Podnety na modlitby

Tému Štúdia Biblie dopĺňa televízna relácia Biblia pre dnešok na www.HopeTV.cz vždy od pondelka v archíve a v piatok od 19.30 h vo vysielaní.

PLÁN TEMATICKÝCH SOBÔT, TÝŽDŇOV A ZBIEROK V ROKU 2025

	Téma soboty	Zbierka	VS

Január			
04.1.	Deň modlitby a pôstu		
11.1.	Deň zdravia		
18.1.	10 dní modlitieb za vyliatie Ducha Svätého (8.–18.1.)		
18.1.	Deň náboženskej slobody	Zbierka DNS pre ČSU	4
Február			
01.2.	Deň osobnej evanjelizácie		
08.2.			
15.2.	Týždeň kresťanského domova a manželstva (8.–15.2., NTM 10.–16.2.)		
22.2.			
Marec			
01.3.	Modlitebný deň žien		
08.3.	Deň adventistického rádia AWR	Zbierka pre AWR	9
15.3.	Deň detí a mládeže		
22.3.	Modlitebný týždeň mládeže (15.–22.3.)	Zbierka MTM	110
22.3.	Deň kresťanského vzdelávania		
29.3.	Zbierka 13. soboty pre Severoázijsko-Pacifickú divíziu	Zbierka 13. soboty	13

Informácie pre pokladníkov zboru – misijné zbierky sú odoslané na účet príslušného združenia a zbierky s osobitným určením majú uvedenú prvú časť variabilného symbolu v stĺpci VS, druhá časť variabilného symbolu je číslo zboru.

Adresy zborov Slovenského združenia CASD

ZBOR	PŠČ	ADRESA	ZAČIATOK BOHOSLUŽBY	
1. Bánovce n/Bebravou	957 01	SNP 637/10	9:30	13:00
2. Banská Bystrica 1	974 01	Rudlovská cesta 37	9:00	-
3. Banská Bystrica 2	974 01	Kollárova 18	9:00	-
4. Banská Štiavnica	969 00	Antolská 1	9:30	-
5. Blatné Remety	072 44	č.130	9:00	12:30
6. Bratislava 1	821 04	Cablkova 3	9:30	-
7. Bratislava 2	811 08	Ferienčíkova 5	9:30	-
8. Bratislava Dúbravka	841 01	Zborový dom ECAV, M.S. Trnavského 2/A	9:30	-
9. Bratislava Petržalka	851 05	Wolkrova 4	10:00	-
10. Brezno	977 01	Štúrova 19	10:00	-
11. Čadca	022 01	Kukučínova 1069/25	10:00	-
12. Čakanovce	044 45	č. 63, pošta Bidovce	9:00	-
13. Červenica	082 07	č. 74, pošta Tuhrina	9:00	-
14. Filakovo	986 01	Ružová 47	9:30	
15. Gerlachov	059 42	Lúčna 188	9:30	-
16. Kežmarok	060 01	Hradné námestie 24	9:30	13:00
17. Košice 1	040 01	Evanjelický cirkevný zbor a.v., Toryská 1/G	9:00	-
18. Košice 2	040 01	Hlavná 68	9:00	-
19. Krupina	963 01	SNP 2	9:00	-
20. Levice	934 01	J. Bottu 2	9:30	-
21. Liptovský Hrádok	033 01	Hurbanova 221	9:00	-
22. Liptovský Mikuláš	031 01	1. mája 89	9:00	-
23. Lučenec	984 01	Námestie Artézskych prameňov 49	9:30	
24. Martin	036 01	Viliama Paulinyho Tótha 2	9:30	-
25. Michalovce	071 01	Hviezdoslavova 20	9:00	13:00
26. Myjava	907 01	Brestovec 97	10:00	-
27. Nitra	949 01	F. Mojtu 10	10:00	13:30

28. Nové Zámky	940 63	Dostojevského 26	9:30	-
29. Piešťany	921 01	Zavretý kút 113	9:30	-
30. Poprad	058 01	Ul. Fraňa Kráľa 21	9:15	-
31. Poproč	044 02	Nová 7	9:30	-
32. Považská Bystrica	017 01	Centrum 28/33	9:30	-
33. Prešov	080 01	Štefánikova 12	9:30	-
34. Prievidza	971 01	Garbiarska 32	9:30	-
35. Púchov	020 01	ul. 1 mája 878/24	9:30	-
36. Rakúsy – Osada	059 76	Modlitebňa CASD	9:00	14:00
37. Rankovce	044 46	Rankovce 107/A	9:30	13:00
38. Revúca	050 01	Muránska cesta 34	9:00	13:00
39. Rožňava	048 01	Jasná ul. 13	9:00	-
40. Sereď	926 01	Školská 1	9:00	13:30
41. Spišská N. Ves	052 01	Školská 22	9:30	13:00
42. Topoľčany	955 01	Železničiarska 22	9:30	13:00
43. Trenčín	911 01	Horný Šianec 17	9:30	-
44. Trnava	917 00	Kapitulská 23	9:00	14:00
45. Vaďovce	916 13	č. 261	9:30	-
46. Veľký Krtíš	990 01	Škultétyho 35 (budova BJB), tel.: 0907 826 700	10:00	-
47. Zlaté Moravce	953 01	Hollého 10	9:30	-
48. Zvolen	960 01	Sokolská 10	9:30	-
49. Žiar nad Hronom	965 01	u Dušana Šarköziho, tel.: 0904 953 710	10:00	-
50. Žilina	010 01	Škultétyho 9	9:30	-

Zaujalo ma:

Zaujalo ma:

Zaujalo ma:

KNIHY PRE DETI A MLÁDEŽ

Michaela Hrachovcová, Alice Danielovská
Králik Patrik – cesta do neznáma

Kniha nás vtiahne do nečakaného dobrodružstva králičej rodinky, ktorá sa ocitne v beznádejnej situácii bez domova a nestretáva sa len s pochopením.

100 strán, 16,5 x 18,5 cm, viaz.

cena 8,50 €

Jaroslav Tichý, Markéta Müllerová
Odvážna Belka

Volám sa Belka a som šarplaninský pastiersky pes. Hoci ja žiadne stádo nepasím, odvaha mi nechýba. Porozprávam vám dvanásť pútavých príbehov z môjho psieho života, ktoré vás vtiahnu do sveta psíkov, ale aj ďalších domácich miláčikov.

88 strán, 16,5 x 18,5 cm, viaz.

cena 8,50 €

Daniela Fischer – Michal Fischer
Zajtrajší sen

Prázdniny na dedine a navyše bez internetu? Matej a Sofia nemôžu tušiť, že sa ocitnú vo vesmíre či v oceáne a prežijú prázdniny, na ktoré nikdy nezabudnú.

116 strán, 19,7 x 21,5 cm, viaz.

cena 11,50 €

Ja som s tebou, kde si ty?

Veríme, že vás táto kniha plná autorských príbehov poteší, povzbudí a bude tiež inšpiráciou či dobrým príkladom.

148 strán, 21,5 x 19,5 cm, viaz.

cena 9,50 €

Blanka Ježková
Božia wifina

Denník je primárne určený pre dievčenské skupiny. Má vzhľad iPhoneu, každá časť obsahuje messengerovú komunikáciu dvoch kamarátok, biblický verš, otázky na diskusiu, úlohu a kreatívnu časť.

48 strán, 14,5 x 21,5 cm, krúžková väzba

cena 5,- €

KNIHY NA OSOBNÚ EVANJELIZÁCIU

Doug Batchelor

Muž z jaskyne – skutočný príbeh

Ako syn otca milionára a matky úspešnej v šoubiznise mal teenager Doug Batchelor všetko, čo si mohol kúpiť za peniaze – okrem šťastia. V čase hľadania našiel svoj domov v jaskyni. Šťastie a sloboda, ktoré hľadal, sa s ním pohrávali až do dňa, keď v jaskyni našiel starú zaprášenú knihu. Čo sa stalo potom, možno opísať ako zázrak...

148 strán, 11,5 x 18,5 cm, brož.

cena 1,60 €

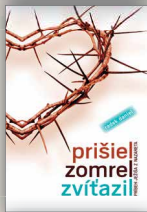
Morris L. Venden

Zázrak obrátenia

Autor v tejto knihe používa nielen svoje texty, ale i texty ďalších autorov, aby vysvetlil, čo znamená obrátenie a znovuzrodenie do viery.

160 strán, 11,5x18,5 cm, brož.

cena 1,60 €

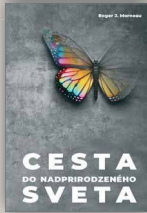
Radek Daniel

Prišiel, zomrel, zvíťazil – príbeh Ježiša z Nazareta

Kniha rozpráva príbeh Ježiša z Nazareta, postavy, ktorá viac než dvetisíc rokov vyvoláva v ľuďoch rozporuplné reakcie. Kto to len bol? Aký mal jeho život zmysel? Má vôbec cenu sa o neho ešte dnes, v dvadsiatom prvom storočí, zaujímať?

216 strán, 13 x 20 cm, brož.

cena 1,80 €

Roger J. Morneau

Cesta do nadprirodzeného sveta

Aj dnes sa veľa ľudí stretáva s tajomnými, nadprirodzenými silami. Aká je to sila? Môže nám ublížiť? Cesta do nadprirodzeného sveta prináša informácie z prvej ruky a predstavuje dramatický zážitok bývalého vyznávča temných síl.

128 strán, 11,5 x 18,5 cm, brož.

cena 1,50 €

Alf Lohne

Zajtrajšok sa začína už dnes

Autor odpovedá na dôležité životné otázky: Ako môžem byť úspešný? Ako môžem naplno realizovať svoj potenciál v každej oblasti života? Ako môžem nájsť Ježiša Krista a objaviť tak tajomstvo vitality kresťanského života, ktorý vedie do večnosti? Odhaľuje nám cestu, ktorá vedie k úspechu v práci, manželstve i osobnom živote.

156 strán, 11,5 x 18,5 cm, brož.

cena 1,80 €

Ellen Gould Whiteová

Cesta ku Kristovi

Kniha o hľadaní vnútorného pokoja, pocitu istoty a zmyslu života prostredníctvom osobnosti Ježiša Krista. Pôvodná kniha doplnená o inšpirujúce príbehy.

128 strán, 11,5 x 18,5 cm, brož.

cena 1,50 €